

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่องบทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพ
ระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์และโอกาสในการส่งเสริม
ความสัมพันธ์ไทย-ซูดาน

จัดทำโดย นายมาวิน ตันอรรถนาวิณ
รหัส 1009

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ประจำปี 2552
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่องบทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์
และโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-ซูดาน

จัดทำโดย นายมาวิน ตันอรรถนาวิณ
รหัส 1009

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ประจำปี 2552
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การเพิ่มพูนบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศเป็นยุทธศาสตร์หลักข้อหนึ่งของนโยบายต่างประเทศของไทย โดยเฉพาะบทบาทในด้านการรักษาและเสริมสร้างสันติภาพระหว่างประเทศ ที่ผ่านมากองกำลังของไทยได้เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างประเทศของสหประชาชาติในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งในหลายภูมิภาคและประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของ UN Department of Peace Keeping Operations และประเทศมหาอำนาจที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาสันติภาพของโลก ตลอดจนได้รับความชื่นชมจากประชาชนและรัฐบาลของประเทศที่ไปปฏิบัติการ ดังนั้นเมื่อใดที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีข้อมติให้จัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพขึ้นในพื้นที่ขัดแย้งแห่งใดและไทยมีความพร้อม การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของกองกำลังไทยย่อมเป็น โอกาสที่จะนำมาซึ่งบทบาทและชื่อเสียงของประเทศไทย ตลอดจนโอกาสที่กำลังพลของกองทัพไทยจะได้ฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพ

การจัดตั้งกองกำลัง UNAMID – United Nations / African Union Hybrid Mission in Darfur ตามข้อมติที่ 1769 ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 (2007) เป็นภารกิจครั้งสำคัญของสหประชาชาติที่การเข้าร่วมของกองกำลังไทยจะเป็นการยกระดับบทบาทของประเทศไทยในด้านการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศ เนื่องจากปัญหาดาร์ฟูร์เป็นปัญหาใหญ่และอยู่ในความสนใจของโลก และกองกำลังที่จัดตั้งขึ้นมีขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่สหประชาชาติเคยจัดตั้งมา อย่างไรก็ตามปัญหาดาร์ฟูร์แตกต่างจากสถานการณ์ในประเทศอื่นๆ ที่กองกำลังไทยได้เคยเข้าร่วมในครั้งก่อนๆ โดยครั้งนี้มีประเด็นทางการเมืองที่จำเป็นต้องติดตามดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อไทยทั้งในด้านความปลอดภัยของกองกำลังไทยและในด้านการความสัมพันธ์ทวิภาคี ทั้งนี้เพราะรัฐบาลชูดานซึ่งเป็นคู่กรณีในความขัดแย้งดาร์ฟูร์ได้รับการสนับสนุนจากจีน รัสเซีย กลุ่มประเทศอาหรับและประเทศแอฟริกา ได้ดำเนินนโยบายต่อต้านการแทรกแซงของสหประชาชาติและประเทศตะวันตกที่พยายามจะช่วยเหลือชาวดาร์ฟูร์จากความอดอยากและการถูกฝ่ายรัฐบาลชูดานทำลายล้าง ประกอบกับสถานการณ์การสู้รบและความรุนแรงในดาร์ฟูร์ระหว่างฝ่ายรัฐบาลและกลุ่มกบฏต่างๆ ยังเกิดขึ้นได้เสมอ แม้ระหว่างการเจรจาสันติภาพ เพราะทั้งสองฝ่ายไม่เคยเคารพข้อตกลงหยุดยิง และโดยที่ผลกระทบสองด้านข้างดันจะมาจากฝ่ายรัฐบาลชูดานจึงจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการทางการทูตกับชูดานให้ชูดานเห็นว่าประเทศไทยเป็นมิตรและมีนโยบายต่างประเทศอิสระ การกระทำที่จะแสดงความจริงใจ นอกเหนือจากโดยการพบปะ โดยตรงกับฝ่ายชูดานเพื่อแจ้งทำที่ที่ชัดเจนของไทยแล้ว ไทยยังควรเพิ่มพูนการติดต่อและพัฒนาความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรมด้วย ทั้งนี้ การเข้า

ร่วมภารกิจในคาร์ฟูร์ของไทยก็เป็นโอกาสที่ไทยควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างสู่ทางการ
ธุรกิจการค้ากับไปพร้อมกันเพราะชูดานเป็นประเทศที่มีศักยภาพที่จะสนองตอบความต้องการของ
ไทยในด้านพลังงานและการเป็นตลาดการค้าการลงทุนซึ่งสามารถขยายไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านของ
ชูดานได้ อนึ่ง ถึงแม้ว่า รัฐบาลชูดานจะมีภาพพจน์ของการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ไทยก็สามารถ
เพิ่มพูนการติดต่อกับชูดานได้โดยไม่ดำเนินการใดในลักษณะที่สนับสนุนชูดานทางด้านการเมือง

ผู้วิจัยสนใจทำรายงานส่วนบุคคลในหัวข้อนี้ เนื่องจากเห็นว่า การเข้าร่วมภารกิจในคาร์ฟูร์
ของกองกำลังไทยเป็นเหตุการณ์สำคัญของการเพิ่มบทบาทไทยในแอฟริกาและความซับซ้อนของ
ความขัดแย้งในคาร์ฟูร์และผลกระทบทางการเมืองที่อาจเกิดขึ้นต่อไทยเป็นเรื่องที่กระทรวงการ
ต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร พิจารณาเตรียมดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อให้ความ
สนับสนุนต่อกองกำลังไทยและความสัมพันธ์ที่ราบรื่นกับชูดาน และเพื่อให้การเข้าร่วมภารกิจ
รักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์ของไทยบรรลุผลสำเร็จ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้เสร็จลุล่วงภายใต้ข้อจำกัดด้านกำหนดเวลา ด้วยความช่วยเหลือของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนรายงานขอแสดงความขอบคุณในโอกาสนี้ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. พลภัทร บุราคม ดร.สมเกียรติ อริยปรัชญา และศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิ้มมณี ผู้ให้แนวทางการเขียน คำแนะนำและข้อที่ควรแก้ไขปรับปรุง
2. เพื่อนทหารกองปฏิบัติการสันติภาพ กรมยุทธศึกษาและที่เคยประจำการในกองกำลัง UNAMID ที่คาร์ฟูร์ ประเทศซูดาน ที่ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลและข้อคิดเห็นซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญในสาระของรายงาน
3. เพื่อนข้าราชการกองแอฟริกาและคุณวิลาสินี หลงสกุล บรรณารักษ์ห้องสมุดกระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลและตรวจสอบข้อมูล
4. คุณธนาพร กฤดาธิการ โรงเรียนร่วมฤทธิวิเทศศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือในการค้นหารวบรวมข้อมูล การจัดพิมพ์และแก้ไขรายงาน โดยสละเวลาหลังเลิกงานและวันหยุดสุดสัปดาห์ต่อเนื่องตลอดช่วงการอบรมนักบริหารการทูตรุ่น 1 เป็นเวลา 8 สัปดาห์
5. เพื่อนข้าราชการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ คุณพรนิภา บุญประเสริฐ คุณจ๊กกั แสงชัย คุณฉัตรภรณ์ พิรุณรัตน์ คุณพิมพ์วิทย์ ไชยพฤษกุล และเจ้าหน้าที่อีกหลายท่าน ซึ่งได้ช่วยเหลือในช่วงการนำเสนอรายงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและในการจัดทำรายงานในขั้นสุดท้ายจนเป็นผลสำเร็จ

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร		ง
กิตติกรรมประกาศ		ฉ
สารบัญ		ช
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
	1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
	1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	3
	1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	4
บทที่ 2	แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
	2.1 สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพ	5
	2.2 แนวความคิดของการรักษาสันติภาพ	7
	2.3 แนวคิดและหลักการในการปกป้องสิทธิพลเมือง (Responsibility to Protect : R2P) และพันธกรณีของประเทศสมาชิก	8
	2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงและสันติภาพของโลก	10
	2.5 กระบวนการการจัดตั้งภารกิจสันติภาพของสหประชาชาติ	11
	2.6 บทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลัง สหประชาชาติในอดีตที่ผ่านมา	11
	2.7 แนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพ	18
	2.8 แนวคิดทางการทูตในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ : Smart Power	21
	2.9 แนวคิดทางการทูตเชิงรุก (Forward Engagement) และยุทธศาสตร์สาน สัมพันธ์ไทย-แอฟริกา (ARM)	25
บทที่ 3	ระเบียบวิธีศึกษา	27
	3.1 วิธีการศึกษาวิจัย	27
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
	3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29

	3.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	29
	3.5 ข้อจำกัดในการวิจัย	30
	3.6 ตารางเวลาในการทำวิจัย	30
บทที่ 4	ผลการศึกษาวิจัย	32
	4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐซูดาน	32
	4.2 ความสัมพันธ์ไทย-ซูดาน	34
	4.3 ปัญหาการเมืองภายในของประเทศซูดานและวิกฤติการณ์ดาร์ฟัวร์	38
	4.4 ความพยายามของสหประชาชาติกับการเข้าไปรักษาสันติภาพใน ดินแดนดาร์ฟัวร์	41
	4.5 การตัดสินใจเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในดาร์ฟัวร์ของไทย ภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ	42
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	51
	5.1 สรุปผลการศึกษา	51
	5.2 ประเด็นที่ควรพิจารณาและข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม		61
ภาคผนวก		66
	ก คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นายทหารระดับสูงเกี่ยวกับการเข้าร่วมภารกิจ รักษาสันติภาพในดาร์ฟัวร์ของกองกำลังไทย	66
	ข Trade Between Thailand and Sudan	67
	ค Principal Imports by Supplier	68
	ง Principal Exports by Destination	69
ประวัติผู้เขียน		70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ซูดานเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดในทวีปแอฟริกา มีความขัดแย้งด้านเผ่าพันธุ์ของประชากรในระดับสูง โดยเฉพาะระหว่างชนเผ่าแอฟริกาซึ่งยากจนและล่าหลังกับอาหรับซึ่งกุมอำนาจเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ ซูดานมีสงครามกลางเมืองยืดเยื้อยาวนานกว่า 20 ปีระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับขบวนการ Sudan People's Liberation Movement – SPLM ซึ่งครอบครองพื้นที่ในภาคใต้ของประเทศ แต่ในขณะที่ซูดานกำลังมีแนวโน้มจะเกิดสันติภาพ โดยทั้งสองฝ่ายยุติการสู้รบและเจรจาทำข้อตกลงสันติภาพ Comprehensive Peace Agreement ก่อนที่จะการลงนามในปี พ.ศ. 2548 (2005) ก็ได้เกิดกบฏขึ้นอีกในรัฐดาร์ฟูร์ (รัฐดาร์ฟูร์เหนือ ดาร์ฟูร์ใต้ และดาร์ฟูร์ตะวันตก) ในภาคตะวันตกของประเทศในปี พ.ศ. 2546 (2003)

สงครามกลางเมืองที่สงบลงมิได้ทำให้เกิดสันติภาพขึ้นในประเทศตามที่ทุกฝ่ายคาดหวัง การปราบปรามกบฏและการสังหารพลเรือนในดาร์ฟูร์โดยทหารรัฐบาลซูดานและกลุ่มติดอาวุธชาวอาหรับที่เป็นพันธมิตรรัฐบาล รวมทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงของคู่อริทุกฝ่ายในดาร์ฟูร์ได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ของโลกและของรัฐบาลซูดานทั้งในด้านความมั่นคงภายในและการเมืองระหว่างประเทศ สหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศได้เข้าแทรกแซง เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและด้านความปลอดภัยแก่ชาวดาร์ฟูร์พลัดถิ่นประมาณ 3 ล้านคน แต่ก็มิได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่จากรัฐบาลซูดาน นอกจากนี้ความขัดแย้งในดาร์ฟูร์ ซึ่งสาเหตุหลักข้อหนึ่งมาจากปัญหาเผ่าพันธุ์ยังขยายตัวไปถึงประเทศชาติซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน และแม้ว่าประชาคมระหว่างประเทศจะพยายามจัดการเจรจาหยุดยิง/การเจรจาสันติภาพระหว่างกบฏกลุ่มต่างๆ กับฝ่ายรัฐบาล แต่ก็ยังไม่มีแนวโน้มของความคืบหน้า

อย่างไรก็ตาม สหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศได้พยายามแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างทั่วถึงแก่ผู้พลัดถิ่นและชาวดาร์ฟูร์ที่ขาดปัจจัยดำรงชีพต่างๆ รวมทั้งจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพซึ่งประกอบด้วยทหาร ตำรวจและเจ้าหน้าที่จากประเทศต่างๆ เพื่อทำหน้าที่แทนกองกำลังของสหภาพแอฟริกา (AU) ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (2007) เพื่อให้ความคุ้มครองพลเรือนชาวดาร์ฟูร์และการปฏิบัติการกิจของเจ้าหน้าที่องค์กรด้านมนุษยธรรมต่างๆ แต่ก็ยังคงประสบอุปสรรคที่เกิดจากความไม่ร่วมมือของรัฐบาลซูดานซึ่งได้รับความสนับสนุนทางการเมืองจากจีน รัสเซียและกลุ่มประเทศอาหรับ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายของไทยเพื่อเสริมสร้างบทบาทในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศนั้น โอกาสอันสำคัญได้มาถึงเมื่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีข้อมติที่ 1769 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 (2007) ให้จัดตั้งกองกำลังผสมรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ (AU/UN Hybrid Operation in Darfur : UNAMID) ซึ่งเป็นโอกาสที่นับว่าสำคัญอีกครั้งหนึ่งสำหรับทหารไทยที่จะมีบทบาทดังกล่าว เนื่องจากกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในรัฐดาร์ฟูร์เป็นกองกำลังที่ใหญ่ที่สุดที่สหประชาชาติเคยจัดตั้งมา (กำลังคน 26,000 คน) และปัญหาดาร์ฟูร์เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในความสนใจของโลก ในการเข้าร่วมภารกิจในดาร์ฟูร์ครั้งนี้ ไทยได้เสนอกำลังทหารจำนวน 1 กองพันทหารราบต่อสหประชาชาติ (Department of Peace Keeping Operation)

เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2550 (2007) และสหประชาชาติได้ตอบรับข้อเสนอของไทย รวมทั้งประเทศอื่นๆ อีก 7 ประเทศ ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2550 (2007) แต่ปรากฏว่ารัฐบาลชูดาน ซึ่งเป็นประเทศเจ้าของพื้นที่เรียกร้องให้สหประชาชาติให้ความสำคัญต่อกองกำลังของประเทศในทวีปแอฟริกาก่อนที่จะคัดเลือกประเทศนอกทวีปแอฟริกา รัฐบาลชูดานยังได้ถ่วงเวลาการตอบรับการเข้าร่วมของกองกำลังไทยจนเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 (2008) จึงได้แจ้งสหประชาชาติถึงการให้ความเห็นชอบต่อกองกำลังไทย ทำให้การประจำการของกองกำลังไทยในดาร์ฟูร์ล่าช้าออกไปกว่า 1 ปี โดยรัฐบาลชูดานซึ่งแม้เป็นคู่กรณีในความขัดแย้งและควรต้องปฏิบัติตามข้อตีสหประชาชาติอยู่แล้วยังคงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของภารกิจกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ ทำที่และความร่วมมือของรัฐบาลชูดานยังมีความสำคัญต่อสถานการณ์ความปลอดภัยทั่วไปในดาร์ฟูร์ รวมทั้งต่อการปฏิบัติการและความปลอดภัยของกำลังของบางประเทศเป็นการเฉพาะ ซึ่งขึ้นอยู่กับ Perception ของรัฐบาลชูดานต่อประเทศดังกล่าว

แผนการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์ภายใต้กองกำลังสหประชาชาติดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของไทยที่จะเพิ่มบทบาทของกองกำลังทหารไทยในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศ และบทบาทของไทยในแอฟริกา แต่โดยที่ปัจจัยทางด้านการเมืองและสถานการณ์ในดาร์ฟูร์ที่แตกต่างจากสถานการณ์ที่กองกำลังไทยได้เคยเข้าร่วมในภูมิภาคอื่นๆ ผู้เสนอรายงานจึงจะศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ความขัดแย้งในดาร์ฟูร์ กระบวนการในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของกองกำลังไทยภายใต้สหประชาชาติ ข้อดีข้อเสียของการเข้าร่วมภารกิจ รักษาสันติภาพ ความสัมพันธ์ไทย-ชูดานและแนวทางในการกระชับความสัมพันธ์ไทย-ชูดาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างไทยและชูดาน
- (2) เพื่อศึกษาข้อขัดแย้งวิกฤตการณ์ในคาร์ฟูร์
- (3) เพื่อศึกษากลไกและระเบียบวิธีปฏิบัติในการใช้ความสัมพันธ์ทางการทูตเพื่อรักษาสันติภาพ
- (4) เพื่อศึกษากระบวนการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของกองกำลังไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ
- (5) เพื่อพิจารณาผลสำเร็จของไทยในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในกรณีอื่นๆ ที่ผ่านมา ที่อาจจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการภารกิจรักษาสันติภาพที่คาร์ฟูร์
- (6) เพื่อศึกษาผลดีผลเสียของการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์ของกองกำลังไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ
- (7) เพื่อเสนอแนะมาตรการในการเพิ่มพูนความร่วมมือสองฝ่ายและเสริมสร้างโอกาสเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยในชูดาน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

- (1) ศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับชูดาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2525 (1982) จนถึงปัจจุบัน
- (2) ศึกษาข้อขัดแย้งวิกฤตในคาร์ฟูร์และภูมิหลังของการเข้าร่วมรักษาสันติภาพของกองทัพไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ
- (3) ศึกษาการเข้าร่วมรักษาสันติภาพของไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในกรณีอื่นๆ ที่ผ่านมา รวมทั้งวิเคราะห์ผลดีผลเสียของการเข้าร่วมรักษาสันติภาพกรณีคาร์ฟูร์
- (4) พิจารณาเสนอแนะมาตรการต่างๆ ในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับชูดาน

1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิจัยข้อมูลเชิงลึกจากเอกสารข้อมูลของกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความรู้ประสบการณ์ของผู้เขียนรายงานในการเดินทางไปราชการที่ประเทศชูดาน ระหว่างการประจำการกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร ในปี 2546-2552 (2003-2009)

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

- (1) ทราบถึงความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-ชูดาน และที่มาของความขัดแย้งต่างๆ จากวิกฤตการณ์คาร์ฟูร์
- (2) ทราบถึงหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศและเหตุผลที่ประเทศไทยตัดสินใจเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์
- (3) ทราบถึงกลไกและระเบียบวิธีปฏิบัติของสหประชาชาติในกระบวนการจัดตั้งกองกำลังภารกิจรักษาสันติภาพ
- (4) นำเสนอข้อมูลและมาตรการต่างๆ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยพิจารณาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการในคาร์ฟูร์และในการกระชับความร่วมมือและความสัมพันธ์กับชูดาน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพ

สหประชาชาติเป็นองค์กรความร่วมมือพหุภาคีของประชาคมโลกที่ได้รับการยอมรับให้เป็นกลไกหลักในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงของประชาคมโลก เนื่องจากการกิจของสหประชาชาติได้กำหนดขอบเขตไว้อย่างกว้างขวาง การปฏิบัติการของสหประชาชาติต้องดำเนินการภายใต้กรอบแนวทางของกฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter)

สหประชาชาติมี 3 องค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการรักษาสันติภาพ คือ สมัชชาใหญ่ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ แต่ละองค์กรมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) สมัชชาใหญ่ มีผู้แทนชาติละไม่เกิน 5 คนมาจากทุกชาติสมาชิก โดยแต่ละชาติมีเสียงเท่าเทียมกันคือ 1 เสียง หน้าที่หลักของสหประชาชาติคือ พิจารณาหลักการในการรักษาความมั่นคงและสันติภาพระหว่างประเทศ รับรองแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณของรักษาสันติภาพทุกภารกิจที่จัดทำโดยสำนักเลขาธิการ

(2) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ รับผิดชอบในการธำรงและรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ประกอบด้วยสมาชิกถาวร 5 ชาติ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศสและจีน รวมถึงสมาชิกไม่ถาวร 10 ชาติ ดำรงตำแหน่งวาระ 2 ปี คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีอำนาจพิเศษตามกฎบัตรสหประชาชาติในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศหรือมนุษยธรรมอย่างรุนแรง โดยมีสิทธิตามกฎหมายที่จะกำหนดมาตรการตามความเหมาะสมเพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งสามารถอนุมัติการใช้กำลังทหารในกรณีจำเป็นเพื่อบังคับให้เกิดสันติภาพ (Peacemaking) ในโลก

(3) สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ มีหน้าที่ดูแลบริหารองค์การ ประสานงานเครือข่ายโครงการและนโยบายต่างๆ ของสหประชาชาติ รวมทั้งรับผิดชอบในการจัดตั้ง ประสานงานและอำนวยความสะดวกสำหรับการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ตำแหน่งเลขาธิการสหประชาชาติ แต่งตั้งโดยสมัชชาใหญ่ภายใต้การแนะนำของคณะมนตรีความมั่นคง โดยมีวาระในการปฏิบัติหน้าที่คราวละ 5 ปี

2.1.1 สหประชาชาติและหลักการรักษาสันติภาพ

กฎบัตรสหประชาชาติ (The UN Charter) ถือเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ผูกพันทุกชาติ

ทั้งที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติและมีได้เป็นสมาชิกสหประชาชาติ กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 (Chapter 1) มาตรา 2 (Article 2) ข้อ 6 ที่กล่าวว่า สหประชาชาติจะประกันว่ารัฐฯ ที่มีใช้สมาชิกสหประชาชาติ ทั้งปวงจะปฏิบัติตามหลักการข้างไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงนานาชาติ (The Maintenance of International Peace and Security) โดยมีมาตรการร่วมมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการป้องกัน การกำจัดภัยคุกคามต่อสันติภาพ และการปราบปรามการกระทำในลักษณะรุกราน หรือการกระทำใดๆ ในลักษณะทำลายสันติภาพ ดังนั้น กฎบัตรสหประชาชาติจึงเป็นหัวใจสำคัญที่เป็นแนวทางในการ กำหนดโครงสร้างองค์กร บทบาท ขอบเขตอำนาจหน้าที่และกลไกของสหประชาชาติ

หลักการสำคัญในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างประเทศของสหประชาชาติเน้นที่หลัก สันติวิธี โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสันติภาพ ความมั่นคงและกระบวนการยุติธรรมระหว่าง ประเทศ อย่างไรก็ดี แม้โดยหลักการดังกล่าวจะเคารพในอธิปไตยและความยินยอมของนานาชาติ แต่ หมวด 7 ของกฎบัตรได้ให้อำนาจสหประชาชาติอย่างกว้างขวางในการเข้าไปแทรกแซงโดยไม่ต้อง ได้รับการยินยอมจากประเทศที่มีปัญหาความขัดแย้ง หากพิจารณาว่าเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและ ความมั่นคงนานาชาติ

2.1.2 กฎบัตรในหมวดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ

2.1.2.1 หมวด 6 การระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี (Pacific Settlement of Disputes)

สหประชาชาติมีความพยายามในการกำหนดวิธีการจัดการกับความขัดแย้งด้วย หลายๆ มาตรการสันติวิธี ได้แก่ การเจรจาต่อรอง (Negotiation) การสอบสวน (Enquiry) การไกล่เกลี่ย (Mediation) การประนีประนอมปรองดองกัน (Conciliations) การใช้อนุญาโตตุลาการ (Arbitration) และตัดสินปัญหาโดยศาล (Judicial Settlement) โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้รับ มอบอำนาจพิเศษเพื่อจัดการกับความขัดแย้งโดยสันติวิธี และมีสิทธิตามกฎหมายที่จะอนุมัติใช้กำลัง ทหารกรณีจำเป็น การปฏิบัติการใดๆ ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติถือว่าเป็นการ ปฏิบัติการในนามสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมดและถือว่าสมาชิกเห็นชอบและให้การยอมรับการ ตัดสินใจนั้นๆ

2.1.2.2 หมวด 7 มาตรการจัดการเกี่ยวกับการคุกคามต่อสันติภาพ การละเมิดสันติภาพ และการกระทำในลักษณะรุกราน (Action with Respect to Threats to Peace, Breach of Peace, and Act of Aggression)

เป็นการใช้อำนาจบังคับเพื่อจัดการกับภัยคุกคามต่อสันติภาพ (Threats of Peace) การละเมิดสันติภาพ (Breach of the Peace) และการกระทำในลักษณะรุกราน (Act of Aggression) ภายใต้ แนวทางของหมวด 7 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จะตัดสินว่าเป็นภัยคุกคามต่อ สันติภาพที่เป็นการละเมิดสันติภาพหรือการกระทำในลักษณะรุกรานหรือไม่ และจัดทำข้อเสนอแนะ

หรือตัดสินใจว่ามาตรการใดจะนำมาใช้เพื่อธำรงและสถาปนาสันติภาพและความมั่นคงนานาชาติ ในกรณีของวิกฤตการณ์คาร์ฟูร์ การที่รัฐบาลชุดนั้นดำเนินการปราบปรามกบฏชาวแอฟริกันอย่าง รุนแรง รวมทั้งปล่อยให้มีการสังหารหมู่พลเรือน เผาทำลายหมู่บ้านและที่ทำกินของประชาชน ปล่อยให้ประชาชนเสียชีวิตจากความอดอยาก ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงทั้งใน ชุมชนและภูมิภาคแอฟริกา สหประชาชาติจึงได้ใช้มาตรการต่างๆ รวมทั้งการจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพระหว่างประเทศเพื่อส่งเข้าไปแก้ไขปัญหาคความไม่สงบและคุ้มกันการแจกจ่ายความช่วยเหลือมนุษยธรรมในคาร์ฟูร์ หลังจากที่กองกำลัง African Union ไม่สามารถทำให้สถานการณ์ในคาร์ฟูร์ลดความรุนแรงและมีความปลอดภัยได้

2.1.2.3 หมวด 8 มาตรการการจัดระดับภูมิภาค (Regional Arrangement)

สหประชาชาติสนับสนุนมาตรการจัดการกับความขัดแย้งในระดับภูมิภาคด้วย สันติวิธีโดยทำการจัดการกับความขัดแย้งใดๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ก่อนที่ความขัดแย้งนั้นจะถูกเสนอ เข้าสู่คณะมนตรีความมั่นคงด้วยมาตรการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของ สหประชาชาติ (Article 52) สหประชาชาติจะส่งเสริมขบวนการรักษาสันติภาพของแต่ละภูมิภาค โดยใช้อำนาจขององค์กรภายในภูมิภาคนั้นๆ

โดยสรุป อำนาจที่สำคัญของสหประชาชาติในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง ประเทศ คืออำนาจในการจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพของสหประชาชาติโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายในหมวดที่ 6 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสันติภาพโดยสันติวิธี หมวดที่ 7 คือการบังคับใช้ สันติภาพ และหมวดที่ 8 การส่งเสริมการรักษาสันติภาพของแต่ละภูมิภาค

2.2 แนวความคิดของการรักษาสันติภาพ

การรักษาสันติภาพแบบดั้งเดิม (Classical Peacekeeping) เป็นภารกิจสังเกตการณ์แบบไม่ติดอาวุธซึ่งไม่อาจตอบสนองต่อความขัดแย้งรูปแบบใหม่ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2535 (1992) นายบรูโตส บรูโตสกาลี เลขาธิการสหประชาชาติจึงได้เสนอระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ (Agenda for Peace) กำหนดแนวความคิดของการรักษาสันติภาพโดยใช้มาตรการ 4 ประการ ดังนี้

- การทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) เป็นการปฏิบัติเพื่อป้องกันความขัดแย้ง ไม่ให้เกิดขึ้น ป้องกันความขัดแย้งขยายตัวเป็นการพิพาท หรือป้องกันการพิพาทไม่ให้ขยายวงกว้าง ได้แก่ มาตรการสร้างความเชื่อมั่น การค้นหาข้อเท็จจริง ระบบแจ้งเตือน
- การทำให้เกิดสันติภาพ (Peacemaking) เป็นการดำเนินการทางการทูต (Diplomatic Action) เพื่อนำคู่กรณีในความขัดแย้งกลับมาสู่ข้อตกลงโดยวิธีสันติ ได้แก่ การเจรจา การสอบสวน ข้อเท็จจริง การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม อนุญาโตตุลาการ กระบวนการทางศาล และอื่นๆ

- การรักษาสันติภาพ (Peacekeeping) เป็นการปฏิบัติการของสหประชาชาติในพื้นที่ความขัดแย้ง โดยทั่วไปเป็นการปฏิบัติการของกำลังทหารของสหประชาชาติ ดำรวจ รวมถึงพลเรือน การรักษาสันติภาพเป็น เทคนิค ซึ่งขยายโอกาสความเป็นไปได้ สำหรับการป้องกันการพิพาท และทำให้เกิดสันติภาพ การรักษาสันติภาพโดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวข้องกับความยินยอมของคู่กรณี การกำหนดหรือเฝ้าตรวจข้อตกลงที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมความขัดแย้ง เช่น ข้อตกลงหยุดยิง การแยกกองกำลังออกจากกัน (Separation of Forces) และข้อมติในการยุติความขัดแย้ง (Resolution) หรือเพื่อประกันความปลอดภัยในการส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

- การสร้างสันติภาพ (Peacebuilding) เป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดและสนับสนุน โครงสร้างต่างๆ ที่จะเสริมความมั่นคงและความแข็งแกร่งของสันติภาพ เพื่อป้องกันการกลับสู่สภาพความขัดแย้ง เป็นกระบวนการสำคัญหลังจากภาวะความขัดแย้งยุติ ซึ่งรวมถึง โครงการความร่วมมือที่จะนำไปสู่การพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการขยายความไว้วางใจ ความเชื่อใจ และการปฏิสัมพันธ์ (Interacting) ระหว่างฝ่ายที่เคยเป็นศัตรูกัน

แนวความคิดของการรักษาสันติภาพดังกล่าว ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาอีกครั้งในการประชุมสุดยอดระดับโลก 2005 (2005 World Summit) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ในระหว่างวันที่ 14 – 16 กันยายน พ.ศ. 2548 ผลของการประชุมดังกล่าว บรรดาผู้นำจากทั่วโลกต่างเห็นชอบที่จะดำเนินการเพื่อตอบสนองความท้าทายระดับโลกในการสร้างสันติภาพ รักษาสันติภาพและการทำให้เกิดสันติภาพ (Peacebuilding, Peacekeeping, and Peacemaking) โดย

- ตัดสินใจร่วมกันในการจัดตั้งคณะกรรมการสร้างสันติภาพ (Peacebuilding Commission) เพื่อช่วยเหลือประเทศต่างๆ ในการเปลี่ยนผ่านภาวะสงครามไปสู่ภาวะที่มีสันติภาพ โดยมีหน่วยงานของสหประชาชาติและกองทุนเพื่อสันติภาพสนับสนุน

- ให้เพิ่มศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ (UN Peacekeeping Operations: PKO) ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งในภูมิภาคต่างๆ

- ตกลงร่วมกันที่จะเพิ่มศักยภาพของเลขาธิการสหประชาชาติในการเป็นสื่อกลางเพื่อการต่อรองและการเจรจาไกล่เกลี่ยกรณีพิพาท (Good Office)

2.3 แนวคิดและหลักการในการปกป้องสิทธิพลเมือง (Responsibility to Protect : R2P) และพันธะกรณีของประเทศสมาชิก

ในกรณีของวิกฤตการณ์คาร์ฟูร์ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลชุดนั้นไม่อาจควบคุมสถานการณ์ในประเทศและแก้ปัญหาภายในของตัวเองได้ จึงเป็นเหตุให้ปัญหาดังกล่าวถูกยกระดับเข้าสู่สากลและเกิดการใช้มาตรการบังคับโดยกลไกของสหประชาชาติ ดังนั้น ในการประชุมสุดยอดผู้นำ

โลกซึ่งจัดโดยองค์การสหประชาชาติเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 (2005) รัฐบาลต่างๆ ได้ตกลงว่า แต่ละรัฐต่างต้องมีความรับผิดชอบในการคุ้มครองพลเรือน เมื่ออีกรัฐบาลหนึ่งไม่สามารถกระทำหน้าที่นี้ได้ กรอบ R2P นี้ได้กำหนดความรับผิดชอบระหว่างประเทศของรัฐต่างๆ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในการที่จะต้องป้องกันและตอบสนองต่อสถานการณ์ เช่น อาชญากรรมสงคราม การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การทำลายล้างชนกลุ่มน้อย อาชญากรรมต่อมนุษยชาติที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือกำลังดำเนินอยู่ หลัก R2P ตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานสองประการคือ (1) รัฐย่อมมีความรับผิดชอบต่อการปกป้องคุ้มครองพลเมืองของตน และ (2) ประชาคมระหว่างประเทศ มีความรับผิดชอบที่จะต้องคุ้มครองพลเรือน เมื่อรัฐหนึ่ง ไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะยับยั้งหรือป้องกัน การกระทำผิด (Abuses) ที่เป็นผลเนื่องมาจากสงครามภายใน การกบฏ การกดขี่ หรือความล้มเหลวของรัฐ

หลัก R2P ประกอบด้วยมาตรการต่างๆ ที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งใช้เป็นหลักการในการปกป้องสิทธิพลเมืองสำหรับประชาคมระหว่างประเทศ ดังนี้

- ความรับผิดชอบที่ประชาคมระหว่างประเทศจะต้องป้องกัน (Preventive Measures) เช่น การตรวจสอบต้นตอของความขัดแย้ง การศึกษาถึงที่มาของความขัดแย้ง และการวางแผนดำเนินการแก้ไขความขัดแย้ง
- ความรับผิดชอบที่จะต้องตอบสนองต่อปัญหาร่วมกันของประชาคมโลก ได้แก่ การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ การดำเนินความพยายามทางการทูต การฟ้องร้องต่อศาลระหว่างประเทศ หรือ การแทรกแซงทางทหารซึ่งควรมาเป็นลำดับสุดท้าย และ
- ความรับผิดชอบของประชาคมระหว่างประเทศในการเข้าร่วมฟื้นฟูบูรณะ คือ การให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในด้านต่างๆ เช่น การสาธารณสุข โภค การฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ความขัดแย้ง ให้กลับสู่ความมั่นคงปลอดภัย การก่อสร้างขึ้นใหม่ และการสร้างความปรองดอง

หลัก R2P เป็นผลงานของคณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยการแทรกแซงและอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐ (ICISS) ได้รับการรับรองด้วยมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมสุดยอดขององค์การสหประชาชาติ (UN World Summit) ในปี พ.ศ. 2548 (2005) และได้รับการรับรองอีกครั้งโดยข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1674 ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2549 (2006) ว่าด้วยการคุ้มครองพลเรือนในสถานการณ์ขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ นอกจากนี้ยังมีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของการคุ้มครองพลเรือนในรายงานของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องการปกป้องพลเมืองในสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ โดยให้มีการเสริมแนวคิดสำคัญของมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติข้อที่ 1674 และ 1738 ที่ว่าด้วยเรื่องการคุ้มครองพลเรือนของรัฐ ให้เป็นหน้าที่หลักและสำคัญของรัฐบาลประเทศนั้นๆ โดยให้มีการสนับสนุนการรักษาสันติภาพในขอบเขตอันกว้างขวางในเรื่องการสร้างสันติภาพ การบังคับใช้หลักการสันติภาพ

ตลอดจนการวางแผนการปกป้องสันติภาพและการนำมาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

แนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองพลเรือนของรัฐบาลในประเทศต่างๆ สนับสนุนความพยายามทุกรูปแบบในการส่งเสริมความก้าวหน้าของประสิทธิภาพของการปกป้องมนุษยธรรมโดยการดำเนินการป้องกันและรักษาสันติภาพผ่านการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ

แนวความคิดและหลักการดังกล่าวเป็นพื้นฐานของความพยายามต่างๆ ของสหประชาชาติในการแก้ไขสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคต่างๆ ในการปกป้องสิทธิพลเมือง รวมทั้งประชาชนในรัฐคาร์ฟูร์ ประเทศซูดานด้วย สหประชาชาติได้เรียกร้องให้รัฐบาลทั่วโลกสนับสนุนมาตรการปกป้องสันติภาพในคาร์ฟูร์โดยใช้หลักการให้ความคุ้มครองพลเรือน ซึ่งประเทศต่างๆ ได้ลงนามไว้ในการประชุมสุดยอดผู้นำโลกในปี พ.ศ. 2548 (2005)

ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การสหประชาชาติควรมีส่วนร่วมและสนับสนุนมติของสหประชาชาติในเรื่องการคุ้มครองพลเรือนดังกล่าว เพื่อเป็นการสนับสนุนองค์การสหประชาชาติ ตลอดจนสร้างบทบาทและภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีโลก ซึ่งนำไปสู่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2550 (2007)

ปฏิบัติการรักษาสันติภาพและบังคับให้เกิดสันติภาพของสหประชาชาติมิได้ถูกกำหนดรูปแบบการปฏิบัติไว้ในลักษณะเป็นทฤษฎี แต่เป็นเทคนิค วิธีการและมาตรการที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากบทเรียนจากการปฏิบัติการที่ผ่านมา

โดยสรุป สมาชิกสหประชาชาติทุกประเทศต่างยอมรับอย่างชัดเจนและจริงจังในเรื่องความรับผิดชอบระหว่างประเทศร่วมกันเพื่อปกป้องพลเมืองให้ปลอดภัยจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ อาชญากรรมสงครามและอาชญากรรมที่คุกคามต่อมนุษยชาติ ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่มีความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อความมุ่งหมายดังกล่าว โดยใช้สหประชาชาติและคณะมนตรีความมั่นคงเป็นกลไกในการดำเนินการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติวิธี

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงและสันติภาพของโลก

ความขัดแย้งในปัจจุบันแตกต่างจากความขัดแย้งในรูปแบบดั้งเดิมซึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางอุดมการณ์ระหว่างโลกเสรีนิยมและสังคมนิยมผ่านสงครามตัวแทน (Proxy War) ในลักษณะของความขัดแย้งระหว่างรัฐ (Inter-State Conflict) แต่ในปัจจุบันความขัดแย้งเป็นลักษณะของความขัดแย้งภายในซึ่งเกิดจากความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ความเชื่อ ซึ่งนำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Ethnic Cleansing) เช่น ในซูดาน บรูไน เชอร์วาลีออน โกตดิวัวร์ หรือคองโก รัฐบาลของประเทศเหล่านี้ไม่สามารถปกป้องพลเรือนผู้บริสุทธิ์ของประเทศตนเองได้ ทำให้บุคคลและประเทศเหล่านี้ขาดเสถียรภาพและความมั่นคง ดังนั้น ประชาคมโลกจึงหันมาให้ความสนใจกับบทบาทการ

รักษาสันติภาพผ่านกลไกของสหประชาชาติ มีผลให้กองทัพของประเทศต่างๆ เริ่มหันมาพัฒนาบทบาทของตนเองในฐานะผู้รักษาสันติภาพเพื่อสนับสนุนแนวคิดของสหประชาชาติในฐานะประเทศสมาชิก นอกจากความขัดแย้งภายในดังกล่าวแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของโลกในปัจจุบัน เช่น ภัยคุกคามจากผู้ก่อการร้าย นอกจากนี้ กระแสเศรษฐกิจทุนนิยมในปัจจุบันยังเกิดการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการค้า ตลอดจนทำให้เกิดความต้องการในการใช้ทรัพยากรในปริมาณที่สูงขึ้น อันเป็นผลให้มีการแย่งชิงผลประโยชน์กันมากขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งได้ทุกขณะ ดังนั้น แนวโน้มสถานการณ์ของโลกในทศวรรษหน้าจะมีความขัดแย้งเกิดขึ้นภายในรัฐและระหว่างรัฐขยายไปในวงกว้างในทุกภูมิภาค

เพราะฉะนั้นสหประชาชาติจำเป็นต้องขยายบทบาทการปฏิบัติการรักษาสันติภาพและการปฏิบัติเพื่อมนุษยธรรมทั้งภายใต้กรอบของสหประชาชาติและกรอบความร่วมมือภูมิภาคเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างประเทศ เนื่องจากสันติภาพของประชาคมโลกจะมีความมั่นคงภายในของทุกภูมิภาค ด้วยเหตุนี้พันธะสมาชิกภายใต้การนำของสหประชาชาติจึงต้องปรับบทบาทของตนเองให้รองรับกับแนวคิดเกี่ยวกับการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ

2.5 กระบวนการการจัดตั้งภารกิจสันติภาพของสหประชาชาติ

เมื่อมีความขัดแย้งซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและประชาคมโลก คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติจะนำปัญหานั้นเข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยสมัชชาใหญ่หรือประเทศสมาชิกเสนอผ่านเลขาธิการสหประชาชาติ ต่อจากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จะอนุมัติหลักการโดยออกข้อมติ (Resolution) จัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ ส่วนการวางแผนในรายละเอียด การกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติ (Concept of Operations) และวิธีการปฏิบัติ (Implement) พร้อมแผนงบประมาณจะเป็นหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติก่อนนำเข้าสู่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเพื่อพิจารณาและอนุมัติแผนรายละเอียดของเลขาธิการสหประชาชาติ เสนองบประมาณต่อให้สมัชชาใหญ่พิจารณาและอนุมัติ จากนั้นเลขาธิการสหประชาชาติจะแต่งตั้งผู้แทนพิเศษเลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้แทนตนในการบังคับบัญชาองค์กรฝ่ายทหารและพลเรือนในฐานะหัวหน้าภารกิจและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในกองกำลังรักษาสันติภาพ

2.6 บทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในอดีตที่ผ่านมา

ประเทศไทยสนับสนุนความพยายามของสหประชาชาติในการรักษาสันติภาพในส่วนต่างๆ ของโลกมาโดยต่อเนื่อง การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติถือเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทยในฐานะพันธมิตรสมาชิก เนื่องจากการปฏิบัติการรักษาสันติภาพคือความเป็นสากล (Universality) ที่ได้รับการยอมรับจากประเทศที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลีภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ในปีพ.ศ. 2493 (1950) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ลงมติขอให้ประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของสหประชาชาติส่งทหารเข้าไปในคาบสมุทรเกาหลี เนื่องจากกองทัพเกาหลีเหนือได้เคลื่อนกำลังผ่านเส้นขนานที่ 38 ซึ่งถือเป็นเขตปลอดทหาร (Demilitarized Zone) หรือเส้นแบ่งเขตเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ ในขณะนั้นสาธารณรัฐเกาหลีได้มีกำลังน้อยกว่าฝ่ายเกาหลีเหนืออยู่มาก และไม่สามารถยับยั้งการรุกรานดังกล่าวได้ ทำให้เกาหลีเหนือเข้ายึดกรุงโซลได้ในเวลาอันรวดเร็ว

กองกำลังรักษาสันติภาพภายใต้การนำของสหประชาชาติในขณะนั้นประกอบด้วยกองทัพจากประเทศต่างๆ รวม 17 ประเทศ ประเทศไทยในฐานะสมาชิกสหประชาชาติได้จัดส่งกำลังทหารประมาณ 4,000 คน และหน่วยสภากาชาดไทยเข้าร่วมสมทบกับกองกำลังสหประชาชาติ

ต่อมาในปีพ.ศ. 2496 (1953) ประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เจรจาสงบศึก ณ ค่ายปันมุนจอม (Panmunjom) การทำข้อตกลงสงบศึกได้ผ่านการเจรจาได้เพียงยึดเยื้อกันถึง 255 ครั้ง ใช้เวลาสงบศึกทั้งสิ้น 2 ปี กับ 17 วัน สาเหตุสำคัญของข้อตกลงสงบศึกคือ การขอให้ทหารจากชาติต่างๆ ถอนกำลังออกจากคาบสมุทรเกาหลี และสหรัฐอเมริกาจะต้องรับประกันในการให้ความช่วยเหลือทางการทหาร หากเกิดกรณีที่สาธารณรัฐเกาหลีถูกรุกราน นอกจากนี้สาธารณรัฐเกาหลียังต้องการให้มีกำลังทหารอากาศและทหารเรือส่วนหนึ่งจากสหรัฐอเมริกาประจำอยู่ในบริเวณตะวันออกไกลด้วย สาธารณรัฐเกาหลีจะทำการสู้รบต่อไป หากสหรัฐอเมริกาไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงนี้

สิ่งที่ประเทศไทยได้รับจากการส่งกองกำลังรักษาสันติภาพไปยังสาธารณรัฐเกาหลีเมื่อปีพ.ศ. 2493 (1950) ได้แก่ การที่สาธารณรัฐเกาหลีสร้างอนุสาวรีย์เชิดชูวีรกรรมทหารไทย ที่ตำบลอุนซอน (Unchon-ri) จังหวัดโปวอน (Pochon-kun) มณฑลเกียงกี (Kyonggi-do) ทางทิศเหนือของกรุงโซล การมีโครงการให้ทหารไทยกลับไปเยือนประเทศเกาหลีในทุกปี รวมถึงการพิจารณาบุตรหลานทหารผ่านศึกเกาหลีเข้าทำงานและให้ทุนการศึกษาแก่นุตรหลานทหารผ่านศึกเกาหลีจากบริษัทของประเทศเกาหลีที่เข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทย นอกจากนี้ในฐานะประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ประเทศไทยได้แสดงให้เห็นทั่วโลกให้เห็นในจุดยืนของประเทศในการปฏิบัติตามพันธกรณีของสหประชาชาติโดยครบถ้วน

การเข้าร่วมกองกำลังรักษาสันติภาพในครั้งนั้นยังทำให้ทหารไทยได้รับความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญในการรบตามแบบและการรบนอกแบบ รวมทั้งได้เรียนรู้การใช้อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ที่ใช้ในสงครามครั้งนั้นและได้นำความรู้ บทเรียน และประสบการณ์ที่ได้รับกลับมาใช้ในการป้องกันประเทศชาติ

2.6.2 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในอิรักภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ในปี พ.ศ. 2533 (1990) อิรักได้ใช้กำลังเข้ารุกรานและยึดครองคูเวต คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ จึงได้มีมติที่ 660 (1990) ประณามอิรัก และเรียกร้องให้อิรักถอนกำลังโดยไม่มีเงื่อนไข ต่อมาคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติออกข้อมติจัดตั้งมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ และห้ามการขายอาวุธให้อิรัก และยังได้ออกข้อมติบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ กับอิรัก เพื่อแก้ปัญหาโดยสันติวิธี คือให้อิรักถอนทหารออกจากคูเวตโดยไม่มีเงื่อนไข แต่ไม่มีการสนองตอบจากฝ่ายอิรัก เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2534 (1990) กองกำลังรักษาสันติภาพภายใต้การนำของสหประชาชาติจึงเข้าโจมตีทางอากาศและและกองทัพของพันธมิตร ได้รุกเข้าสู่อิรักและปลดปล่อยคูเวตได้สำเร็จในปีเดียวกัน ในปีต่อมาคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติที่ 687 (1991) กำหนดข้อตกลงหยุดยิงโดยจัดตั้งเขตปลอดทหาร (DMZ) และจัดตั้งหน่วยสังเกตการณ์ภารกิจ UNIKOM ซึ่งประกอบไปด้วยผู้สังเกตการณ์ทางทหารจำนวน 300 คน ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่งซึ่งได้รับเชิญจากสหประชาชาติให้เข้าร่วมในฐานะผู้สังเกตการณ์ทางทหารซึ่งมีการติดตามความเคลื่อนไหวในเขตปลอดทหารตามแนวชายแดนอิรัก-คูเวต เพื่อยับยั้งการละเมิดพรมแดนและมีหน้าที่สังเกตการณ์การกระทำอันเป็นปฏิปักษ์จากดินแดนของทั้งสองประเทศ กองทัพไทยได้สนับสนุนกำลังพลในภารกิจนี้ทั้งสิ้น 12 ผลัด

ในปี พ.ศ. 2534 (1991) ภายหลังสงครามอ่าวเปอร์เซียสิ้นสุดลง คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เสนอให้มีการส่งกองกำลังรักษาความปลอดภัยของสหประชาชาติเข้าไปในบริเวณตอนเหนือของอิรักเพื่อควบคุมดูแลความเรียบร้อยและให้ความปลอดภัยแก่ชาวเคิร์ดแทนกองกำลังของฝ่ายพันธมิตรที่จะถอนตัวออกมาโดยมีการจัดตั้งสำนักงานและศูนย์ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของสหประชาชาติในอิรักภายใต้โครงการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมสำหรับอิรัก-คูเวตบริเวณชายแดนอิรัก-อิหร่าน และบริเวณชายแดนอิรัก-ตุรกี และต่อมาได้มีการจัดตั้งกองกำลังรักษาความปลอดภัยหรือ UNGCI ขึ้นในอิรักภายใต้โครงการดังกล่าวด้วย และเมื่อ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2534 (1991) สหประชาชาติได้ทบทวนรัฐบาลไทยให้จัดส่งเจ้าหน้าที่จำนวน 50 คน เข้าร่วมใน กองกำลัง ดังกล่าว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กองทัพไทยจัดกำลังร่วมปฏิบัติการโดยมีภารกิจหลัก คือการพิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สินของสหประชาชาติด้วยการระวังป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน คลังอาหาร ยาและเวชภัณฑ์ของ UNHCR และบัญชาการ UNGCI (United Nations Guard Contingent in Iraq) รวมทั้งคุ้มครองเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานให้กับ UNHCR กลุ่มกันขบวนรถยนต์บรรทุก สป.ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือ ผู้อพยพและลาดตระเวนเฝ้าตรวจบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีผู้อพยพอาศัยในพื้นที่รับผิดชอบ

2.6.3 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในกัมพูชาภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ในปี พ.ศ. 2518 (1975) เกิดสงครามกลางเมืองในกัมพูชา คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จึงมีข้อมติที่ 717 (1991) ให้จัดตั้งภารกิจ UNAMIC (United Nations Advance Mission in Cambodia) เพื่อให้ความช่วยเหลือกัมพูชาในการควบคุมดูแลการหยุดยิงโดยสมัครใจของเขมรฝ่ายต่างๆ ต่อมาเมื่อ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2535 (1992) สหประชาชาติได้จัดตั้งองค์การบริหารชั่วคราวของสหประชาชาติในกัมพูชาหรือ UNTAC (United Nations Transitional Authority in Cambodia) ขึ้น เพื่อเตรียมการจัดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในประเทศกัมพูชา UNAMIC จึงสลายรวมเป็นส่วนหนึ่งของ UNTAC

ผลของสงครามและกับระเบิดที่วางไว้ในช่วงสงครามทำให้เป็นอุปสรรคต่อการฟื้นฟูประเทศและการดำเนินงานของสหประชาชาติ ดังนั้นสหประชาชาติจึงขอให้ไทยเข้าร่วมกับ UNAMIC เพื่อปฏิบัติการภารกิจในการเก็บกู้ระเบิดในกัมพูชาและซ่อมแซมสะพาน ถนน เส้นทางอาคารสถานที่ และสาธารณูปโภคต่างๆ ในประเทศ

2.6.4 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในเซียร์ราลีโอนภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ในปี พ.ศ. 2534 เซียร์ราลีโอนเกิดความขัดแย้งภายในอย่างหนักจากการแย่งชิงอำนาจและการล้มล้างรัฐบาลโดยกลุ่มกำลังต่างๆ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติจึงได้มีข้อมติที่ 1162 เพื่อเริ่มปฏิบัติการฟื้นฟูสันติภาพและความมั่นคงในเซียร์ราลีโอนโดยให้มีการจัดตั้งภารกิจ UNOMSIL (United Nations Observer Mission in Sierra Leone) โดยมีนายทหารจากประเทศสมาชิก 12 ประเทศเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ผู้สังเกตการณ์ทางทหาร

ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกได้รับเชิญจากสหประชาชาติให้ร่วมภารกิจของผู้สังเกตการณ์ทางทหารสหประชาชาติประจำเซียร์ราลีโอนโดยเข้าร่วมลาดตระเวนในพื้นที่ความขัดแย้ง ประเมินสถานการณ์และความปลอดภัยโดยไม่มีการติดอาวุธ ตลอดจนรับมอบอาวุธจากกลุ่มที่ทำการสู้รบกันอยู่ เป็นตัวแทนเจรจาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มต่างๆ ในฐานะผู้แทนของสหประชาชาติ

2.6.5 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

การลงประชามติเพื่อแยกติมอร์ตะวันออกเป็นเอกราชจากอินโดนีเซียทำให้กองกำลังกึ่งทหารชาวติมอร์ตะวันออกซึ่งได้รับการจัดตั้งและฝึกหัดโดยกองทัพอินโดนีเซียไม่พอใจและเข้าทำร้ายสังหารประชาชน สหประชาชาติเห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อสันติภาพใน

ภูมิภาคจึงได้ออกมติ 1246 (1999) จัดตั้งกองกำลังนานาชาติ (INTERFET) เข้าไปปฏิบัติการรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกโดยมีภารกิจสำคัญหลักเพื่อฟื้นฟูสันติภาพและความปลอดภัยในติมอร์ตะวันออก ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อสันติของเจ้าหน้าที่สหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก

ในปี พ.ศ. 2542 (1999) คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กองทัพไทยเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพกับ INTERFET โดยใช้ชื่อหน่วยกองกำลัง 972 ไทย/ติมอร์ตะวันออก จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2543 (2000) กองกำลังรักษาสันติภาพภายใต้การนำของสหประชาชาติก็สามารถควบคุมสถานการณ์ในติมอร์ตะวันออกได้และสหประชาชาติสามารถจัดให้มีการเลือกตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญและนำไปสู่การเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นครั้งแรกของติมอร์และได้รับเอกราชในปี พ.ศ. 2545 (2002)

การปฏิบัติการของกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออกนับเป็นปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่สำคัญของกองทัพไทยและส่งผลให้ประเทศไทยมีบทบาทนำในด้านการรักษาสันติภาพบนเวทีโลก

2.6.6 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในอาเจะภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ขบวนการอาเจะห์เสรีเป็นกลุ่มนักรบที่ต่อสู้เพื่อให้จังหวัดอาเจะห์ได้รับอิสรภาพจากอินโดนีเซีย โดยขบวนการดังกล่าวมีความขัดแย้งกับรัฐบาลมาโดยตลอด การต่อสู้ระหว่างขบวนการอาเจะห์เสรีเป็นการต่อสู้ที่ยาวนานเนื่องจากประชาชนในจังหวัดอาเจะห์ไม่พอใจที่รัฐบาลอินโดนีเซียใช้ประโยชน์จากความมั่งคั่งทางคลังน้ำมันและก๊าซธรรมชาติของอาเจะห์และใช้กำลังทหารละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิเช่น การทารุณกรรม ข่มขืน รวมทั้งไม่เคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมของจังหวัดอาเจะห์

เหตุการณ์ดังกล่าวมีความรุนแรงขึ้นจนกระทั่งสหประชาชาติต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรีของไทยจึงมีมติเมื่อปี พ.ศ. 2545 (2002) อนุมัติหลักการให้ยืมตัว (Secondment) บุคลากรจากกองทัพไทยเข้าร่วมสังเกตการณ์ตรวจสอบกระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ ๒ ช่วง โดยภารกิจหลักที่รับผิดชอบประกอบไปด้วยการตรวจสอบและการติดตามการตรวจอาวุธ สมาชิกอาเจะห์เสรี การติดตามการเคลื่อนย้ายที่ตั้งของกองกำลังติดอาวุธ ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชน การนิรโทษกรรมและการคืนสู่สังคมของสมาชิกอาเจะห์ ถึงแม้ว่า กระบวนการสันติภาพในอาเจะห์ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายและการเกิดการชะงักงัน ทำให้กองทัพไทยต้องเดินทางกลับก่อนกำหนด แต่ก็นับได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้กองทัพไทยจะต้องจดจำถึงความพยายามที่จะนำสันติภาพและความสงบสุขให้กับภูมิภาค

2.6.7 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในอัฟกานิสถานภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

อัฟกานิสถานตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูบูรณะอย่างเร่งด่วน ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและสาธารณูปโภคต่างๆ ภายหลังจากที่สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรได้ใช้กำลังทหารเข้าโจมตีเพื่อทำลายเครือข่ายการก่อการร้ายในประเทศ ประเทศไทยได้รับการทาบทามจากสหรัฐอเมริกาให้จัดกำลังเข้าร่วมกับกองกำลังนานาชาติ ในปีพ.ศ. 2546 (2003) กองทัพไทยได้มีบทบาทสำคัญในการรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติโดยการซ่อมแซม พื้นฟูประเทศและส่งทีมแพทย์เข้ารักษาทหารผู้บาดเจ็บ

2.6.8 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในอิรักภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ : กองกำลังเฉพาะกิจร่วมเพื่อมนุษยธรรมในอิรัก (กกล.976 ไทย/อิรัก)

สืบเนื่องจากการเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในอิรักภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2533 (1990) สหรัฐอเมริกาจึงได้ขอร้องให้ประเทศไทยส่งกองกำลังเข้าร่วมปฏิบัติงานในเขตเมืองคาร์บาลา ตอนใต้ของกรุงแบกแดด ซึ่งขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชาของโปแลนด์ภายใต้กองกำลังผสมนานาชาติโดยมีภารกิจเกี่ยวกับงานช่างสนาม งานช่างก่อสร้าง การฟื้นฟูบูรณะอิรัก และการบริการทางการแพทย์

2.6.9 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในบรูไนภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ประเทศบรูไนตั้งอยู่ทางตอนกลางของทวีปแอฟริกา ประชาชนเป็นชนเผ่าหลายเผ่า ซึ่งทำมาหากินด้วยการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์มาตั้งแต่โบราณ จึงเกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจและที่ทำกินก่อให้เกิดความขัดแย้งที่ฝังลึกและเป็นศัตรูระหว่างเผ่ามาโดยตลอด ต่อมาในปี พ.ศ. 2442 (1899) ตกเป็นอาณานิคมของเยอรมัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 (1961) ตกอยู่ภายใต้การปกครองของเบลเยียมและได้รับเอกราชจากเบลเยียมในปี พ.ศ. 2505 (1962) ภายหลังจากได้รับเอกราชแล้วก็เกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันระหว่างเผ่า Tutsi และเผ่า Hutu เรื่อยมาจนกระทั่งกลายเป็นสงครามกลางเมืองในปี พ.ศ. 2536 (1993) เหตุการณ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นจนเกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ มีประชากรล้มตายไปกว่า 300,000 คน มีผู้พลัดถิ่นกว่า 28,000 คน จนในที่สุดก็มีการตกลงสงบศึกและลงนามใน Arusha Accord ในปี พ.ศ. 2543 (2000) และมีการจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวระหว่างผู้แทนทั้งสองเผ่าขึ้น แต่ทั้งสองฝ่ายก็ยังมิได้ยุติการสู้รบกันในปีเดียวกันนั้น สหประชาชาติได้เริ่มเข้ามามีบทบาทและมีมติให้จัดตั้งสำนักงาน UNOB (UN Office in Burundi) เพื่อประสานการปฏิบัติงานของสหประชาชาติ รวมทั้งตั้งกองกำลังสังเกตการณ์

ปฏิบัติการการหยุดยั้ง สหประชาชาติได้มีหนังสือทบทวนรัฐบาลไทยขอให้พิจารณาสนับสนุนกำลังทหารในการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติซึ่งประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภารกิจปฏิบัติงานของกองทัพไทยในบรูไนเกี่ยวข้องกับภารกิจก่อสร้างถนนหนทาง การเก็บและการทำลายวัตถุระเบิด การบำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม การก่อสร้างและบำรุงรักษาลานจอดเฮลิคอปเตอร์ การปรับปรุงอาคารที่พัก การซ่อมแซมสะพาน การสร้างค่ายพัก ที่หลบภัย และการก่อสร้างป้อมสนาม

2.6.10 การเข้าร่วมของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพในอาเจห์ รอบที่สองภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ในปี พ.ศ. 2548 (2005) คณะรัฐมนตรี มีมติอนุมัติหลักการให้สนับสนุนกำลังพลของไทยเข้าร่วมในกระบวนการสันติภาพในอาเจห์ (AMM) ตามคำเชิญอย่างเป็นทางการของรัฐบาลอินโดนีเซีย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากที่รัฐบาลอินโดนีเซีย และขบวนการอาเจห์เสรีได้ตกลงลงนามในความตกลงสันติภาพ ณ กรุงเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ ประเทศไทยได้เข้าร่วมกับกองกำลังรักษาสันติภาพในการกิจดังกล่าว ภายใต้หน่วยเฉพาะกิจที่ชื่อว่า “หน่วยสังเกตการณ์กระบวนการสันติภาพ ไทย/อาเจห์ : นสท.ไทย/อาเจห์” ซึ่งประเทศไทยสามารถบรรลุภารกิจในขั้นแรกของข้อตกลงสันติภาพ อันได้แก่การปลดอาวุธของฝ่ายอาเจห์เสรีและการถอนกำลังทหาร ตำรวจของฝ่ายรัฐบาลอินโดนีเซียเป็นไปตามข้อตกลงในเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งท้องถิ่นอาเจห์ ซึ่งเป็นข้อตกลงส่วนหนึ่งของสันติภาพต้องอาศัยกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ตามที่กำหนด แม้ว่าจะมีการขยายระยะเวลาเพื่อให้ภารกิจของสหประชาชาติในกระบวนการสันติภาพในอาเจห์เสร็จสมบูรณ์ แต่ปัญหาต่างๆ ก็ยังไม่สิ้นสุดและยังคงเป็นความขัดแย้งในอินโดนีเซียมาจนถึงทุกวันนี้

ในการเข้าร่วมปฏิบัติการของสหประชาชาติแต่ละครั้ง กระทรวงการต่างประเทศมีบทบาทสำคัญในฐานะหน่วยงานติดต่อประสานงานกับสหประชาชาติและในฐานะผู้ดูแลความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับสหประชาชาติ โดยในทางปฏิบัติกระทรวงการต่างประเทศจะเป็นผู้พิจารณานโยบายหลักการว่าปฏิบัติการรักษาสันติภาพครั้งใดที่ไทยควรเข้ามีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากผลกระทบด้านความมั่นคง การเสริมสร้างบทบาทและศักดิ์ศรีของประเทศ และนำเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติในหลักการ จะเห็นว่า การทำงานของกระทรวงการต่างประเทศมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการปฏิบัติการรักษาสันติภาพแต่ละครั้งมีความหลากหลายในรูปแบบและมีพัฒนาการที่รวดเร็วจึงต้องมีการตัดสินใจที่ฉับไวและทันต่อเหตุการณ์

2.7 แนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพ

2.7.1 แนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy)

2.7.1.1 ความหมายของแนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy)

“กิจกรรมทางการทูตแบบเป็นทางการ” หมายถึง การดำเนินการทางการทูตอย่างเป็นทางการของรัฐบาลหรือวิธีที่รัฐบาลใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารโดยตรงเพื่อสั่งการและตัดสินใจในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น กิจกรรมทางการทูตที่เป็นทางการ (Track-One Diplomacy) จึงต้องมีตัวแทนของรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจจากรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีอำนาจในการกระทำใดๆ เพื่อผลประโยชน์ของรัฐ ตัวแทนดังกล่าว อาจหมายถึง ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ หรือ เจ้าหน้าที่ระดับสูง เป็นต้น

แนวทางการทูตแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy) อาจมีคู่เจรจาเพียงสองฝ่ายหรือหลายๆ ฝ่ายได้ในเวลาเดียวกันและอาจทำได้ในระดับภูมิภาคหรือระดับโลก ในอดีตที่ผ่านมาการเจรจาส่วนใหญ่ของสหประชาชาติมักใช้ทฤษฎีแนวทางการทูตแบบเป็นทางการเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง วัตถุประสงค์ของการใช้แนวทางการทูตแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy) อาจทำได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การกีดกันทางการค้า การขึ้นคำขาด การโต้แย้ง การประนีประนอม หรือการต่อรอง นอกจากนี้ยังสามารถนำรัฐที่สาม (Third-Party State) มาใช้เป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ย แก้ไขหรือรอมชอมปัญหาระหว่างสองรัฐ ยกตัวอย่างเช่น ประธานาธิบดีจิมมี คาร์เตอร์ (Jimmy Carter) ของสหรัฐอเมริกาเคยประสบความสำเร็จในการเจรจาข้อตกลงสันติภาพที่แคมป์เดวิดระหว่างนายกรัฐมนตรีเมนาเชม เบกิน (Menachem Begin) ของอิสราเอล และประธานาธิบดีอันวาร์ ซาดัต (Anwar Sadat) ของอียิปต์ในปี พ.ศ. 2521 (1978) โดยที่มาของเอกสารการตกลงดังกล่าวเกิดจากการประชุมอย่างเป็นทางการและการสนทนาระหว่างรัฐที่สามคือสหรัฐอเมริกาและคู่ปัญหาหลายต่อหลายครั้ง

สถาบัน Institute of World Affairs ได้กำหนดรูปแบบแนวทางการทูตแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy) ในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งเอาไว้ดังนี้

- การเจรจาทางการทูตของตัวแทนรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูง
- การจัดตั้งคณะทูตพิเศษเฉพาะกาลเพื่อการเจรจา
- การเจรจาทางการทูตโดยใช้ Third Party State เป็นผู้ไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง
- การต่อรองทางการทูตและการประนีประนอม
- การประณาม
- การจัดตั้งคณะค้นหาข้อเท็จจริง (Fact Finding Mission)

- การกีดกันทางการทูตและเศรษฐกิจ (Diplomatic and Economic Sanction)

2.7.1.2 แนวทางการใช้แนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy) ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

การนำแนวคิดทางการทูตแบบเป็นทางการมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสามารถกระทำได้โดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในระดับนานาชาติเข้ากับบริบทความขัดแย้งระหว่างประเทศ ในกรณีเช่นนี้นักการทูตจะมีหน้าที่ในหลายบทบาทและต้องนำเทคนิคต่างๆ ข้างต้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ นักการทูตยังต้องทำหน้าที่หลักในการเจรจา อีกทั้งยอมรับและสนับสนุนตัวแทนหลักของฝ่ายตรงข้ามหรืออาจทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งดังนี้

ก. การเจรจาต่อรอง (Negotiation)

นักการทูตมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเจรจาต่อรองโดยเป็นตัวแทนของรัฐในการทำหน้าที่เจรจาต่อรองกับฝ่ายต่างๆ ในการเจรจาแต่ละครั้ง บางครั้งนักการทูตต้องชักจูงผู้มีหน้าที่ใกล้เคียงประนีประนอมหรืออาจดึงปัญหาความขัดแย้งเข้าสู่เวทีระดับโลกเพื่อสร้างความกดดัน นอกจากนี้ ฝ่ายการเจรจาต่อรอง (Negotiating Parties) อาจใช้อิทธิพลหรือเสนอสิ่งตอบแทนที่เป็นรูปธรรมอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเจรจา ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมหรือการให้ผลประโยชน์ทางการค้า ในทำนองเดียวกันการเจรจาต่อรองอาจใช้มาตรการต่างๆ ในทางลบมาบังคับใช้ เช่น การประณาม การลงโทษ การขับไล่ออกจากองค์กรระหว่างประเทศ หรือในที่สุดอาจมีการใช้อำนาจทหารในกรณีที่การเจรจาไม่ประสบความสำเร็จดังเช่นกรณีที่เกิดขึ้นในอิรัก อัฟกานิสถานหรือเชเชเนีย

ข. การสนับสนุน

ในฐานะตัวแทนของรัฐ นักการทูตอาจต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางโดยให้ความช่วยเหลือฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยการเสนอให้อำนาจการต่อรองของแต่ละฝ่ายให้มีความทัดเทียมกันมากขึ้นโดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจของความขัดแย้งเพื่อทำให้การเจรจาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนหรือให้อำนาจเพิ่มเติมแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะทำให้คู่เจรจามีอำนาจในการต่อรองเท่าเทียมกัน นับเป็นการสร้างดุลระหว่างฝ่ายต่างๆ ในการเจรจาต่อรอง ในกระบวนการสร้างสันติภาพนั้นวิธีการในการให้การสนับสนุนเพื่อสร้างดุลในการเจรจาต่อรองดังนี้

- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพิ่มเติมแก่ฝ่ายที่อ่อนแอกว่าเพื่อสร้างดุลอำนาจเพื่อเป็นการชักจูงหรือโน้มน้าวใจฝ่ายตรงข้ามที่เข้มแข็งกว่าให้ทำการไกล่เกลี่ยประนีประนอม ซึ่งอาจช่วยในการแก้ไขปัญหาได้
- การให้ความสนับสนุนและให้อำนาจทางการเมืองแก่ฝ่ายที่อ่อนแอกว่าเพื่อ

สร้างคุณอำนาจในการเจรจาต่อรอง

- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นสิ่งสนใจในกระบวนการเจรจา

ต่อรอง

ค. การเป็นตัวกลางไกล่เกลี่ย (Third Party States)

รัฐอาจมีบทบาทเป็นตัวกลางเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในฐานะประเทศที่สาม เพื่อช่วยหาทางออกของปัญหา ผู้แทนของรัฐที่สามมีหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมโดยพยายามแสวงหาวิธีในการควบคุมการเจรจาต่อรองให้เป็นผลสำเร็จด้วยการใช้สิ่งจูงใจเข้ามาเป็นแรงดึงดูดโน้มน้าวการเจรจาโดยการใช้อำนาจหรืออำนาจศาลระหว่างประเทศ ดังตัวอย่างกรณีของอดีตประธานาธิบดีเนลสัน แมนเดลาของประเทศแอฟริกาใต้ได้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในฐานะประเทศที่สามในการไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในประเทศบูร์รุนดีโดยใช้อำนาจและอิทธิพลของตนเองเข้าไปกำหนดวิธีการในการรักษาสันติภาพในประเทศดังกล่าว

2.7.1.3 ข้อจำกัดของแนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบเป็นทางการ (Track-One Diplomacy)

ความพยายามทางการทูตแบบเป็นทางการมักจะผูกติดอยู่กับนโยบายของรัฐ ดังนั้นความพยายามในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งจึงอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของความยืดหยุ่นและความล่าช้า เนื่องจากนโยบายต่างๆ ที่มาจากรัฐมักจะต้องการการประชุมหรือต้องรอมติการประชุมของคณะรัฐมนตรีในประเทศนั้นๆ ก่อนการดำเนินการ

2.7.2 แนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบไม่เป็นทางการ (Track-Two Diplomacy)

2.7.2.1 ความหมายของแนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบไม่เป็นทางการ (Track-Two Diplomacy)

โจเซฟ มอนท์วิลล์ (Joseph Monville) ได้จำกัดความหมายของแนวคิดการดำเนินการทางการทูตแบบไม่เป็นทางการ (Track-Two Diplomacy) ว่าเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับไม่เป็นทางการในการแก้ปัญหาระหว่างประเทศหรือภูมิภาคซึ่งมักจะเน้นรูปแบบของความสัมพันธ์ในการสร้างความเข้าใจในหมู่ประชาชนหรือในภูมิภาคผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ส่งเสริมมาตรการสร้างความไว้วางใจ (Promotion of Confidence Building) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ กล่าวได้ว่า วิธีการดำเนินการทางการทูตแบบไม่เป็นทางการ (Track-Two Diplomacy) นั้นเป็นการปูพื้นอย่างไม่เป็นทางการเพื่อสร้างเวที (Forum) สำหรับการเจรจาอย่างเป็นทางการ (Track-One Diplomacy)

2.7.2.2 การประยุกต์ใช้แนวคิดทางการทูตในการรักษาสันติภาพแบบไม่เป็นทางการ (Track-Two Diplomacy)

วิธีการดำเนินการทางการทูตแบบไม่เป็นทางการสามารถทำได้โดยการส่งเสริมความไว้วางใจ ซึ่งอาจทำได้ในหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

- การแสดงความจริงใจและความปรารถนาที่จะแก้ปัญหาระหว่างประเทศ
- การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อและอคติในหมู่ประชาชนของประเทศที่มีปัญหาความขัดแย้ง
- การเปิดช่องทางเพื่อให้มีการสื่อสารซึ่งกันและกันระหว่างประเทศคู่ปัญหา
- การเปิดโอกาสให้ประชาชนของประเทศคู่ปัญหามีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วัฒนธรรม สันทนาการและการกีฬา
- การเจรจาเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างไม่เป็นทางการเพื่อเป็นการปูทางความตกลงร่วมกันอย่างเป็นทางการในอนาคต

2.8 แนวคิดทางการทูตในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ : Smart Power

การต่างประเทศมิใช่เรื่องของการใช้อำนาจทางการเมืองหรือการทหารเพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเสมอไป การใช้อำนาจในการจูงใจเป็นตัวช่วยในการสร้างฐานและเสริมสร้างความมั่นคงทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการแข่งขันของประเทศ รวมถึงใช้เป็นสื่อกลางสำหรับการสร้างกระชับความสัมพันธ์ ความร่วมมือ และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในหมู่ประเทศต่างๆ วิธีการดังกล่าวเป็นแนวคิดของศาสตราจารย์ Joseph Nye แห่งสถาบัน Center for Strategic and International Studies ที่เรียกว่า “Smart Power” ซึ่งหมายถึงการบูรณาการระหว่าง Soft Power และ Hard Power เข้าด้วยกันเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของแต่ละฝ่าย นั่นคือ รัฐจะดำเนินการในกิจกรรมทั้งวัฒนธรรมและกำลังทหารไปพร้อมกัน ความสมดุลอาจเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสถานการณ์ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันได้เข้าสู่การใช้การทูตทางวัฒนธรรมเป็นหลักท่ามกลางกรอบของการแข่งขันความเป็นใหญ่ในทางเศรษฐกิจ สังคมและการทหาร นโยบาย Smart Power เป็นนโยบายที่ตรงกันข้ามกับนโยบาย Hard Power ซึ่งหมายถึงการใช้กำลังทหารเข้าบีบบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งเห็นพ้องด้วยการใช้กองกำลังทหารเข้าโจมตีหรือบีบบังคับด้วยการใช้พลังอำนาจทางอาวุธเข้าไปมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของฝ่ายตรงข้าม นอกจากนี้การแข่งขันสะสมอาวุธของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ซึ่งกระทำกันอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นเป็นการสร้างแสนยานุภาพในการปกป้องตนเองหากมีความจำเป็นดังเช่น

สหรัฐอเมริกาในสมัยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชซึ่งเน้นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว

นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในอดีต ใช้อำนาจทหารในการดำเนินนโยบายต่างประเทศในลักษณะ 2 รูปแบบคือ Hot War และ Cold War ในทศวรรษที่ผ่านมาสหรัฐอเมริกาเข้าไปเกี่ยวข้องกับ Hot War ใน 2 สถานการณ์ คือ สถานการณ์ในอิรักและสถานการณ์ในอัฟกานิสถาน จากการส่งกองกำลังเข้าไปใน 2 พื้นที่ดังกล่าว สหรัฐอเมริกาได้เริ่มตระหนักกว่าเป็นเรื่องยากที่สหรัฐอเมริกาน่าจะใช้กองกำลังอาวุธและทหารในการเอาชนะสงครามกองโจรได้ ในส่วนของ Cold War ที่สหรัฐอเมริกาเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในเกาหลีเหนือ อิหร่าน และรัสเซีย ทำให้ความสัมพันธ์ของสหรัฐอเมริกากับประเทศต่างๆ เหล่านี้ถดถอยลงเรื่อยมา ยังผลให้สหรัฐอเมริกายังได้การนำของประธานาธิบดีบารัค โอบามา หันมาให้ความสำคัญอย่างมากกับการใช้อำนาจแบบ Smart Power ในการแสวงหาสันติภาพและการสนับสนุนจากประเทศพันธมิตร ดังตัวอย่างของประเทศจีน เกาหลีและญี่ปุ่นซึ่งประสบความสำเร็จในการใช้นโยบาย Soft Power ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุด

Soft Power Diplomacy มีความหมายใกล้เคียงกับ Public Diplomatic และ Cultural Diplomacy คำนี้มีนักวิชาการนำมาใช้หลายคนและต่างก็ให้ความหมายต่างๆ กัน เช่น นักรัฐศาสตร์ชาวสหรัฐอเมริกา ชื่อ นาย Milton C. Cummings, Jr. ให้คำอธิบายว่า “The exchange of ideas, information, arts, lifestyles, value systems, traditions, beliefs, and other aspects of culture” ในขณะที่นาย Joseph Nyle, Jr. อาจารย์ผู้สอนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ให้ความหมายของ Soft Power Diplomacy ไว้ว่า “Soft power is the ability to persuade through culture, value, and ideas as oppose to hard power which conquers or coerces through military might.”

การทูตแบบนี้ยังไม่มีคำบัญญัติเป็นภาษาไทย อาจใช้คำเรียกว่า การทูตแบบนุ่มนวล การทูตสาธารณะ หรือการทูตวัฒนธรรมก็ได้ โดยสรุป การดำเนินนโยบาย Soft Power จึงหมายถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านข่าวสารและศิลปะ วิธีการดำเนินชีวิต ระบบค่านิยม ประเพณีดั้งเดิม และแง่มุมอื่นๆ ทางวัฒนธรรมเพื่อชักจูงให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความคิดสอดคล้องไปกับฝ่ายตนโดยใช้ช่องทางดังต่อไปนี้

- (1) โครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม
 - (2) การแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและทุนการศึกษา
 - (3) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้สื่อข่าว นักวิชาการ และผู้นำคนสำคัญของประเทศ
 - (4) โครงการเชื่อมเยื่อใยกันระหว่างศิลปิน เช่น คณะนาฏศิลป์ หรือศิลปินในสาขาต่างๆ
- ตัวอย่างของประเทศที่ใช้ Soft Power Policy มากที่สุด ได้แก่ เกาหลีใต้ โดยผู้นำเกาหลีใต้

เล็งเห็นว่าประเทศตนมีขนาดเล็ก ตั้งอยู่ท่ามกลางมหาอำนาจซึ่งมีจำนวนพลเมืองที่มากกว่าและเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่กว่า เช่น จีน ญี่ปุ่นและรัสเซีย ดังนั้น เกาหลีใต้จึงประสงค์ที่จะโน้มน้าวให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกยอมรับสถานภาพของตนเองจึงได้ทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาลในการประชาสัมพันธ์ให้โลกได้รับรู้ถึงความเจริญทางประวัติศาสตร์และความสำเร็จที่ได้รับภายหลังการก่อตั้งประเทศในปีพ.ศ. 2491 (1948) ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ที่เป็นจุดเด่นที่ผ่านมาของเกาหลีใต้ได้แก่ การพัฒนาชนบท กีฬาเทควันโดและกระแสวัฒนธรรมเกาหลี (Korean Wave) และความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ โดยรัฐได้ใช้เงินผ่านองค์กรกึ่งรัฐ เช่น The Korean Foundation, Korean Research Foundation หรือ Academy of Korea Studies เป็นต้น นอกจากนี้ องค์กรศาสนาและการศึกษายังได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับเกาหลีศึกษาทุกแขนงรวมทั้งจัดการสัมมนาให้ทุนการศึกษาและมีโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างเกาหลีใต้และประเทศอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง ประเทศอื่นๆ ที่ใช้ Soft Power Diplomacy มากเช่นกัน ได้แก่ ญี่ปุ่นและจีน โดยทั้งสองประเทศได้ใช้ช่องทางด้านวัฒนธรรมทุกทางในการเผยแพร่พัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีน ซึ่งเริ่มดำเนินกิจกรรมทางการทูตแบบ Soft Power ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 (1990) เป็นต้นมา และเน้นการแลกเปลี่ยนมากขึ้นในศตวรรษนี้ ยกตัวอย่างเช่น การก่อตั้ง Chinese Academy of Social Sciences (CASS) ซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐบาลใช้เป็นศูนย์กลางทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลจีนและองค์กรต่างๆ ทั่วโลกเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการและวัฒนธรรมของตน จีนมีการจัดการประชุมระหว่างบุคลากรทุกระดับในสาขาต่างๆ ปีละหลายๆ ครั้งและส่งเสริมให้มีการเดินทางไปเยี่ยมเยือน ท่องเที่ยวและจัดมหกรรมกีฬา รวมทั้งดนตรีระหว่างกันอยู่เสมอ จีนใช้นโยบาย Soft Power กับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ยังผลให้จีนมีบทบาทอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในทวีปแอฟริกา ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา จีนสร้างรากฐานของตัวเองในแอฟริกาผ่านนโยบาย Soft Power อย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การค้า และการลงทุนในทุกมิติโดยอาศัยกลไกกรอบความร่วมมือต่างๆ เช่น China-Africa Cooperation Forum (CACF) การแลกเปลี่ยนผู้นำระดับสูงในเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาทั้งในรูปแบบความช่วยเหลือ การให้เงินกู้ การยกหนี้สินให้ รวมทั้งการจัดตั้งโครงการความช่วยเหลือในด้านธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจของประเทศทั้งสองฝ่าย นับเป็นการต่อยอดผลประโยชน์ทางอ้อมต่อการค้าการลงทุนของชาวจีนซึ่งเข้าไปตั้งรกรากดำเนินธุรกิจอยู่ในทวีปแอฟริกา ยกตัวอย่างเช่น จีนใช้ผลประโยชน์จากการที่แอฟริกาได้รับสิทธิพิเศษในฐานะประเทศยากจนจากยุโรปและสหรัฐอเมริกาในการตั้งฐานการผลิตที่แอฟริกาเพื่อส่งออกไปยังตลาดประเทศที่สาม โดยเฉพาะยุโรปและสหรัฐอเมริกาอีกทอดหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น สินค้าสิ่งทอ ซึ่งจีนประสบปัญหาถูกจำกัดโควตาในการส่งออกไปยังตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกา แต่ขณะนี้จีนสามารถตั้ง

โรงงานผลิตสิ่งทอในหลายประเทศในภูมิภาคแอฟริกาและทำการส่งออกไปยังตลาดดังกล่าวโดยทางอ้อมทดแทนการเสียประโยชน์จากการส่งออกโดยตรง ผลประโยชน์ที่จีนได้รับในระยะยาวคือจีนสามารถแทรกซึมเข้าไปในสังคมและเศรษฐกิจของแอฟริกาได้อย่างแนบเนียน ซึ่งลักษณะความช่วยเหลือดังกล่าวทำให้แอฟริกาเกิดความผูกพันกับจีนในระยะยาวและทำให้จีนทรงอิทธิพล (Set foot hold) ในภูมิภาคนี้ได้อย่างมั่นคง

เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2552 (2009) สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการจัดให้คณะผู้เข้าอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) รุ่นที่ 1 ประจำปี 2552 เข้าเยี่ยมชมการะนาเย Eric G. John เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ณ สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา และรับฟังคำบรรยายจากเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา เรื่อง Soft Power and Smart Power ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของนโยบายการต่างประเทศในยุคปัจจุบัน โดยสิ่งที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมจากการใช้นโยบายทางการทูตแบบนุ่มนวล (Soft Power) คือการใช้การทูตพิเศษ (Special Envoy) ลงไปตามประเทศต่างๆ โดยมีภาระหลักในการสร้างภาพพจน์ใหม่ให้กับสหรัฐอเมริกาในการกลับมาเป็นผู้นำของโลกในการเมืองระหว่างประเทศอีกครั้ง ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่สหรัฐอเมริกาจะเน้นคือ การให้ความสำคัญต่อองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติในการรักษาสันติภาพ การส่งเสริมภาพลักษณ์ในด้าน Global Public Goods โดยช่วยเหลือสังคมโลกในด้านต่างๆ เช่น สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และการสร้างพันธมิตรและหุ้นส่วนกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก เนื่องจากภายหลังเหตุการณ์ 9/11 สหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช มองว่าหากใครไม่สนับสนุนนโยบายสหรัฐอเมริกาถือเป็นศัตรู จึงทำให้ความสัมพันธ์ของสหรัฐอเมริกากับประเทศต่างๆ และภาพพจน์ของสหรัฐอเมริกาเลวร้ายลงโดยลำดับ

ในแง่ของความสัมพันธ์ทางการทูต ไทยควรเรียนรู้จากบทเรียนและประสบการณ์ของจีนมาใช้เป็นแนวทางดำเนินนโยบายในแอฟริกาซึ่งรวมถึงประเทศชูดานเพื่อสร้างความยอมรับในฐานะเพื่อนมากกว่าการดำเนินนโยบายแบบสหรัฐอเมริกาในอดีตซึ่งนำความคิดมาตรฐานประชาธิปไตยแบบตะวันตกมาบีบบังคับให้แอฟริกาดำเนินการตามโดยอ้างปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนหรือประณามรัฐบาลที่มีลักษณะเผด็จการในแอฟริกา

ในส่วนความสัมพันธ์ไทย-ชูดาน ไทยควรเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์กับชูดานในลักษณะความเป็นหุ้นส่วนซึ่งกันและกันทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมโดยรวมมิติทางวัฒนธรรมและความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ไว้ในยุทธศาสตร์ในการดำเนินการทางการทูตเพื่อผลประโยชน์ระยะยาว เนื่องจากไทยต้องมีนโยบายที่ให้อย่างจริงจังและให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่เพื่อเพิ่มพูนภาพลักษณ์ในฐานะพันธมิตรสมาชิกผู้รักษาสันติภาพภายใต้การนำของสหประชาชาติ

และในฐานะมิตรประเทศมิใช่เพื่อการค้าและแสวงหากำไรอย่างเดียว

2.9 แนวคิดทางการทูตเชิงรุก (Forward Engagement) และยุทธศาสตร์สานสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา (ARM)

นโยบายการทูตเชิงรุกเป็นนโยบายที่มีเป้าหมายหลักในการฟื้นฟูและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยยึดหลักการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมภายใต้กรอบแห่งสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก เพิ่มบทบาทเชิงรุกในสังคมระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ส่งเสริม รักษา และคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของประเทศรวมทั้งของภาคเอกชนไทย แรงงานไทย และคนไทยในต่างประเทศ ตลอดจนฟื้นฟูและกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคต่างๆ อย่างเร่งด่วน ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อนำมาซึ่งความเข้าใจอันดีระหว่างกันในการแก้ไขปัญหาและการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ จริงใจ และโดยสันติวิธี โดยทั่วไปแนวคิดทางการทูตเชิงรุกหรือนโยบาย Forward Engagement อาศัยกลไกและความร่วมมือในมิติต่างๆ เพื่อเพิ่มบทบาทหรือสร้างบทบาทนำในภูมิภาคและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในช่วงที่ไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคง ไทยให้ความสำคัญกับแอฟริกาก่อนข้างน้อย แต่ในปัจจุบันที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอย และมีการแข่งขันทางการค้าอย่างรุนแรงในหลายรูปแบบ ทำให้ไทยส่งออกไปยังตลาดหลักดั้งเดิมลดลงไปมาก ทางเลือกใหม่ของประเทศคือการเพิ่มพูนการติดต่อร่วมมือกับตลาดใหม่ คือ ประเทศในแอฟริกาและตะวันออกกลางเพื่อประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ในทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้นำแนวคิดทางการทูตเชิงรุกมาใช้กับแอฟริกาอย่างต่อเนื่องโดยผ่านยุทธศาสตร์สานสัมพันธ์ไทย-แอฟริกา หรือ ARM ซึ่งประกอบด้วย Assistance คือ การให้ความช่วยเหลือ Resource คือการแสวงหาทรัพยากรและวัตถุดิบ และ Market ซึ่งหมายถึงการแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าไทย นอกจากนี้ ไทยยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่ภูมิภาคแอฟริกา ทั้งในด้านยารักษาโรค การเกษตร สาธารณสุขและการฝึกอบรมด้านต่างๆ ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์ไทยดีในสายตาของชาวแอฟริกัน ในปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินยุทธศาสตร์สานสัมพันธ์ไทย-แอฟริกาในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) การให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือด้านวิชาการและด้านต่าง ๆ (Assistance: A) ได้แก่ การเกษตร การประมง การศึกษา และการสาธารณสุข

(2) การแสวงหาวัตถุดิบเพื่อการผลิต เพื่อส่งออกและอุปโภคภายในประเทศ (Resources:

R) แอฟริกา มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ เช่น อัญมณี เงินแท่ง ทองคำ เหล็ก แร่โลหะต่างๆ สัตว์น้ำ ผักและผลไม้ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ไม้และไม้แปรรูป การใช้ประโยชน์จากแอฟริกายังอาจดำเนินการในรูปของการหาผู้ทางการเงิน โดยเฉพาะในด้านพลังงาน การขุดเจาะน้ำมันและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเชื้อเพลิง อัญมณีและเครื่องประดับ การผลิตอะไหล่รถยนต์

(3) การส่งเสริมให้เป็นตลาดส่งออกสินค้าและบริการ (Markets: M) โดยสินค้าไทยที่มีศักยภาพการส่งออกไปทวีปแอฟริกา ได้แก่ ข้าว ยางพารา ใบยาสูบ ผักและผลไม้ สินค้าอาหารสำเร็จรูป ปลาและอาหารทะเลกระป๋อง ผ้าทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ยารักษาโรค สินค้าเครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ รถยนต์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เป็นต้น ส่วนสาขาธุรกิจบริการที่ไทยมีศักยภาพ ได้แก่ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหารไทย สปา เป็นต้น

โดยสรุป ประเทศในแอฟริกา โดยเฉพาะประเทศใหญ่และที่มีศักยภาพด้านทรัพยากร เช่น ชูแดน คือเป้าหมายที่กระทรวงการต่างประเทศในฐานะผู้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศ ได้เน้นความสำคัญของยุทธศาสตร์ Assistance, Resource, and Market (ARM) ทั้งนี้โดยรัฐบาลไทยและกระทรวงการต่างประเทศจะมีบทบาทในการสนับสนุนการค้าและการลงทุนของภาคเอกชนระหว่างไทยกับแอฟริกาโดยการเพิ่มบทบาทในทางสร้างสรรค์ในทวีปแอฟริกาและการกระชับความสัมพันธ์ระดับรัฐบาล ระดับหน่วยงานรัฐ รวมทั้งองค์การการค้าของภาคเอกชนในประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจให้แก่ภาคเอกชนของไทย

แนวคิดทฤษฎีและนโยบายที่เกี่ยวข้องของไทยที่ได้ศึกษาทบทวนข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงหลักการและแนวความคิดด้านการนโยบายการต่างประเทศของไทยที่เป็นมาของการดำเนินนโยบายเสริมสร้างสันติภาพระหว่างประเทศและเพิ่มพูนบทบาทของไทยในแอฟริกาโดยการสนับสนุนภารกิจของสหประชาชาติในคาร์ฟูร์และการใช้โอกาสดังกล่าวในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีกับชูแดนเพื่อประโยชน์ในด้านการเมืองและการค้า ซึ่งจะเกื้อกูลต่อทั้งความสัมพันธ์ไทย-ชูแดนและภาพลักษณ์ที่ดีของไทยในแอฟริกาโดยรวม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์ และโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-ชูดาน” มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาวิจัยแนวโน้มผลกระทบของการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของไทยในคาร์ฟูร์ต่อความสัมพันธ์ไทย-ชูดานและเพื่อเสนอแนะมาตรการในการเพิ่มพูนความร่วมมือสองฝ่าย และเสริมสร้างโอกาสเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยในชูดาน รูปแบบและวิธีการวิจัยของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้แบ่งแยกประเด็นในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อันประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง การเข้าร่วมฟังคำบรรยายจากเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา เรื่อง Smart Power เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2552 (2009) และความรู้ประสบการณ์ทางผู้วิจัยในการเดินทางไปราชการที่ประเทศชูดาน ระหว่างประจำการกับสถานทูตเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร ในปี พ.ศ. 2546-2552 (2003-2009) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร มติการประชุม เอกสารภายในของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด สำนักนายกรัฐมนตรี องค์การสหประชาชาติ และสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นข้อมูลระดับทุติยภูมิ (Secondary Sources) เพื่อจะนำแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศและการดำเนินนโยบายต่างประเทศในรูปแบบต่างๆ มาวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-ชูดาน ภูมิหลังของการเข้าร่วมรักษาสันติภาพของไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในคาร์ฟูร์ ผลดีผลเสียของการเข้าร่วมเพื่อเสนอแนะมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3.1.2 การสัมภาษณ์บุคคล ที่มีความรู้และประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับสถานการณ์ในคาร์ฟูร์ ภารกิจการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์และข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ชูดานต่อกระทรวงต่างประเทศ การสัมภาษณ์ทางไกลกับบุคคลที่
ปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่เขตคาร์ฟูร์มีขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 (2009) ผู้ให้ความ
อนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย

(1) พันเอกฉัฐพล แสงจันทร์ (รองผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการ
ทหาร)

(2) พันโทเทอดศักดิ์ ใจอารีย์ (กองปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร)

(3) พันโทธรรมบุญ ไม้สนธิ์ (กองทัพบกที่ 1 ทบ.)

ผู้วิจัยได้เตรียมคำถามปลายเปิด (ภาคผนวก ก) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดง
ความคิดเห็นในทุกแง่มุมอย่างกว้างขวาง ทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถซักไซ้ไล่เลียงข้อเท็จจริงหรือ
รายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญและน่าสนใจในประเด็นที่ศึกษาอันทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริง
ที่น่าเชื่อถือจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยตรง

**3.1.3 การเข้ารับฟังคำบรรยายทางวิชาการ จากเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำ
ประเทศไทย** เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2552 (2009) ในเรื่อง Smart Power ซึ่งเป็นการบรรยาย
เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในรัฐบาลของประธานาธิบดีบารัคโอบามา ซึ่งเน้น
การดำเนินนโยบายและกิจกรรมทางการทูตในด้านการทหารและวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กัน ข้อมูล
ดังกล่าวถือเป็นข้อมูลปฐมภูมิซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการวิจัยนี้

**3.1.4 ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งผู้วิจัยได้รับจากความรู้และประสบการณ์จากการเดินทางไปราชการ
ที่ประเทศชูดาน** ระหว่างการประจำการกับสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโคโร ประเทศอียิปต์
ในปีพ.ศ. 2546-2552 (2003-2009)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นอกจากการศึกษาและการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร เอกสาร
ภายในของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธี
สัมภาษณ์โทรศัพท์ทางไกล พุจฉุสอบถามกับบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยคำถามปลายเปิดซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้
ตั้งขึ้นมาเพื่อนำข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์มาพิจารณาประกอบการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลให้
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกแนวหนึ่ง ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้รับ
จากการเข้าร่วมการฟังคำบรรยายเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาโดย ฯพณฯท่าน
เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย นายอิริค จี. จอห์น มากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์
ของประเทศไทยในการเสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทยกับชูดาน

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะยืดหยุ่นและเปิดกว้างโดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (2) กำหนดแนวทางในการสัมภาษณ์และตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในเชิงลึกจากบุคลากรในพื้นที่
- (3) กำหนดวัน เวลาในการสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์

3.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับแนวทางในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร โดยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด สำนักนายกรัฐมนตรี องค์การสหประชาชาติ ตลอดจนสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- (2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกทางโทรศัพท์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย โดยในการนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติภารกิจในการรักษาสันติภาพอยู่ในพื้นที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจดบันทึกคำสัมภาษณ์ของผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการพิจารณา ศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล
- (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกคำบรรยายของเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยในการบรรยายเรื่อง Smart Power เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2552 (2009) การบรรยายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในรัฐบาลของประธานาธิบดีบารัคโอบามาที่เน้นการดำเนินนโยบายและกิจกรรมทางการทูตในด้านการทหารและวัฒนธรรมไปพร้อมกัน
- (4) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึกทางโทรศัพท์อย่างไม่เป็นทางการกับนายทหารระดับสูงของกองทัพไทยที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังรักษาสันติภาพ การจดบันทึกคำบรรยายของเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยและ

ประสบการณ์โดยตรงของผู้วิจัยซึ่งได้เดินทางไปราชการที่ประเทศชูดานหลายครั้งระหว่างการ
ประจำการกับสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ ในปีพ.ศ. 2546-2552 (2003-
2009) เพื่อกำหนดบทบาทของกระทรวงต่างประเทศในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน
กองทัพไทยในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์ด้วยมาตรการทางการทูตแบบทวิภาคีกับ
รัฐบาลชูดานและใช้ SWOT Analysis ศึกษาศักยภาพของประเทศไทยในการกำหนด
ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-ชูดาน

3.5 ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดอย่างมากในเรื่องของเวลาในการทำการวิจัยซึ่งเป็นระยะเวลาที่
สั้นมากสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ต้องรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ประกอบกับ
ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศชูดานซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทั่วไปที่ไม่มีรายละเอียดสำคัญ ในปัจจุบัน
ชูดานอยู่ภายใต้การดูแลของสถานเอกอัครราชทูตไทยในอียิปต์ ซึ่งยังต้องดูแลประเทศเอธิโอเปีย
และจิบูตี (รวมทั้งลิเบีย ก่อนเปิดสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงตริโปลี ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.
2552 (2009)) นอกจากนั้นข้อมูลส่วนใหญ่เกี่ยวกับประเทศชูดานอยู่ในรูปเอกสารทุติยภูมิและยาก
ต่อการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทำให้ต้องอาศัยข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการ
ปฏิบัติการภารกิจรักษาสันติภาพในพื้นที่เขตคาร์ฟูร์โดยตรง นอกจากนี้การค้นหารายชื่อของ
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การติดต่อประสานงานเพื่อการสัมภาษณ์ และการกำหนดวันเวลาในการ
สัมภาษณ์เป็นเรื่องที่มีขั้นตอนสลับซับซ้อนและมีความยุ่งยากในระดับหนึ่ง

3.6 ตารางเวลาในการทำการวิจัย

ขั้นตอนการทำงานวิจัย	เดือนมิถุนายน 2552				เดือนกรกฎาคม 2552			
	2-5 มิ.ย.52	8-12 มิ.ย. 52	15-19 มิ.ย.52	22-26 มิ.ย.52	29 มิ.ย.- 3 ก.ค.52	6-10 ก.ค.52	13-17 ก.ค.52	20-24 ก.ค.52
1.กำหนดประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์และ กรอบแนวคิดเพื่อเสนอหัวข้อและกรอบ รายงานการวิจัย								
2.แก้ไขโครงร่างการวิจัย และทบทวน แนวคิด ทฤษฎี หลักการและวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง								

ขั้นตอนการทำงานวิจัย	เดือนมิถุนายน 2552				เดือนกรกฎาคม 2552			
	2-5 มิ.ย.52	8-12 มิ.ย. 52	15-19 มิ.ย.52	22-26 มิ.ย.52	29 มิ.ย.- 3 ก.ค.52	6-10 ก.ค.52	13-17 ก.ค.52	20-24 ก.ค.52
3.สรุปผลการวิจัยและแก้ไขรายงานตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา								
4.เพิ่มเติมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ กำหนดวันเวลาเพื่อสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง								
5.ทำการสัมภาษณ์ สรุปรวบรวมข้อมูลและนำเสนอรายงานการวิจัย								

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณรัฐซูดาน

ซูดานเป็นประเทศสำคัญประเทศหนึ่งในแอฟริกา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกา เป็นประเทศที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในทวีป (ประมาณ 2.5 ล้านตร.กม. หรือใหญ่กว่าประเทศไทย 4 เท่า) ทรัพยากรและแร่ธาตุที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะน้ำมัน ทำให้ซูดานมีศักยภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ประเทศต่างๆ จึงสนใจที่จะเข้าไปลงทุนในซูดาน โดยเฉพาะหลังจากสงครามกลางเมืองระหว่างรัฐบาลซูดานกับกบฏในภาคใต้

สาธารณรัฐซูดานเคยอยู่ใต้การปกครองของอังกฤษและอียิปต์ ได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2508 (1965) จากนั้นมาประเทศก็ถูกปกครองโดยทหาร เกือบตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ซูดานเผชิญกับปัญหาความมั่นคงภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความขัดแย้งระหว่างประชาชนเผ่าพันธุ์แอฟริกาซึ่งยากจน และเผ่าพันธุ์อาหรับซึ่งกุมอำนาจเศรษฐกิจและการเมือง

ซูดานปกครองด้วยระบอบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาลระดับสูง รวมทั้งผู้ว่าการรัฐทั้ง 25 รัฐ ประธานาธิบดีคนปัจจุบันคือนาย Omar al – Bashir ซึ่งขึ้นสู่ตำแหน่งด้วยการทำรัฐประหารในปี พ.ศ. 2532 (1989) ผลจากข้อตกลงสันติภาพระหว่างรัฐบาลและกลุ่มกบฏทางตอนใต้ของประเทศทำให้ คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 16 คน จากรัฐบาลซูดาน และ 9 คน จากกลุ่มกบฏทางตอนใต้ โดยฝ่ายรัฐบาลได้ดำรงตำแหน่งในกระทรวงที่มีความสำคัญ เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง ระบบกฎหมายของประเทศมีพื้นฐานมาจากกฎหมายของอังกฤษโดยในปัจจุบันได้มีการบังคับใช้กฎหมายอิสลามทั่วทั้งประเทศยกเว้นรัฐทางภาคใต้

ถึงแม้ซูดานจะมีศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการมีแหล่งน้ำมัน และมีศักยภาพทางการเกษตร เพราะมีแหล่งน้ำจากแม่น้ำหลายสาย แต่ปัญหาขัดแย้งและการสู้รบภายในประเทศ ทำให้ซูดานยังคงล้าหลังในด้านการพัฒนาประเทศและการผลิต ประชากรซึ่งส่วนใหญ่ยากจน ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 13 อยู่ในภาคบริการ และ ร้อยละ 7 ในภาคอุตสาหกรรม โดยมีอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุดคืออุตสาหกรรมน้ำมัน ปัจจุบันซูดานอยู่ในระหว่างการเร่งพัฒนาประเทศด้วยการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่ดีและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 (1999) ซึ่งซูดานได้เริ่มส่งออกน้ำมันดิบ อันเป็นผลให้ซูดานได้เปรียบ

อุตสาหกรรมน้ำมันดิบครั้งแรก แหล่งน้ำมันดิบสำรองของซูดานมีปริมาณ 1.6 พันล้านบาร์เรล แหล่งก๊าซธรรมชาติอีก 84.95 พันล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจโลกถดถอย ซูดานส่งออกน้ำมันดิบลดลงเหลือวันละ 275,000 บาร์เรล จากที่สามารถผลิตได้วันละ 461,000 บาร์เรล ในปีพ.ศ. 2551 (2008) ที่ผ่านมาซูดานส่งออกน้ำมันเป็นมูลค่าประมาณ 12 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปีพ.ศ. 2552 (2009) คาดว่ารายได้จากน้ำมันจะลดลงครึ่งหนึ่ง เหลือประมาณ 6.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ รายได้จากน้ำมันที่ลดลง ทำให้ซูดานต้องหารายได้ชดเชยจากการขึ้นภาษีสินค้าที่เกี่ยวข้อง โตรคมนาคม และกำหนดอัตราอากรขาเข้าสำหรับสินค้าบางรายการเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 5

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของซูดานในด้านการส่งออกได้แก่จีน ร้อยละ 71.1 ญี่ปุ่น ร้อยละ 12 และซาอุดีอาระเบีย ร้อยละ 2.8 ในด้านการนำเข้าได้แก่จีน ร้อยละ 20.7 ซาอุดีอาระเบีย ร้อยละ 9.4 ที่เหลือคือสหรัฐอาหรับเอมิเรต อียิปต์ ญี่ปุ่น และอินเดีย อีกประมาณร้อยละ 5

ซูดาน เป็น 1 ใน 50 ประเทศที่ยากจนที่สุดในโลกจากการจัดของสหประชาชาติ สาเหตุสำคัญคือ การบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจที่ผิดพลาด และภาวะสงครามกลางเมืองเป็นเวลายาวนาน ทศวรรษ อย่างไรก็ตาม ซูดานมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาและฟื้นฟูประเทศ และส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้โอกาสการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม การเกษตรแปรรูป และการบริการ ตลอดจนธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งซูดานไม่สามารถผลิตเองจำเป็นต้องนำเข้า ยังมีความเป็นไปได้ และน่าจะมีแนวโน้มที่ดีเมื่อปัญหาการเมืองภายในประเทศคลี่คลาย อนึ่ง ในปัจจุบัน กลุ่มประเทศอาหรับในอ่าวเปอร์เซียซึ่งต้องนำเข้าอาหาร เช่น ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรต กาตาร์ ฯลฯ ได้ลงทุนเข้าพื้นที่เกษตรในซูดานเพื่อผลิตอาหารสำหรับบริโภคในประเทศของตน ทั้ง ธัญพืช ผัก ผลไม้ และปศุสัตว์ เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร และแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ซูดานมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศสมาชิกสันนิบาตอาหรับ (League of Arab States) ซึ่งซูดานเป็นสมาชิกอยู่ แต่การที่รัฐบาลทหารของซูดานยังคงยึดถืออิสลามแนวจารีตนิยม และเคยมีนโยบายสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายที่เป็นมุสลิม จึงเป็นที่ระแวงของประชาคมระหว่างประเทศ นอกจากนั้น การสนับสนุนกองกำลังติดอาวุธซึ่งต่อต้านรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านในช่วงทศวรรษที่ 1990 ได้ทำให้ ยูกันดา เคนยา และเอธิโอเปีย รวมตัวกัน เป็นพันธมิตรที่เรียกว่า Front Line States ในการต่อต้านรัฐบาลซูดานในขณะนั้น ในปีพ.ศ. 2540 (1997) รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ลงโทษซูดานด้วยการใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและห้ามขายอาวุธแก่ซูดาน ส่งผลให้ซูดานถูกโดดเดี่ยว ด้วยเหตุนี้ซูดานจึงพยายามสร้างความสัมพันธ์กับทุกประเทศ แต่เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งภายใน ซึ่งคุกรุ่นอยู่ตลอดเวลาทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของซูดานกับประเทศต่างๆ ไม่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 (1999) เป็นต้นมา รัฐบาลสหรัฐได้ผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตร

ชูดานเพื่อชักจูงให้ชูดานยุติสงครามกลางเมืองกับกบฏทางใต้ พร้อมทั้งเปิดทางให้ความช่วยเหลือต่อชูดาน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชูดานกับประเทศต่างๆ ดีขึ้นตามลำดับ

ในส่วนของประเทศไทย ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับชูดานเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2525 (1982) โดยมอบหมายให้เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงไคโรดูแลประเทศชูดาน เอกอัครราชทูตคนปัจจุบันคือ นายณกมล เทพพิทักษ์ และกงสุลกิตติมศักดิ์ ณ กรุงคาร์ทุม คือ นาย Gamal B. Elnefeidi ส่วนฝ่ายชูดาน มอบหมายให้สถานเอกอัครราชทูตชูดานมาเลเซียดูแลไทย และมีกงสุลกิตติมศักดิ์ชูดานประจำประเทศไทยคือ นาย Yahia Elmakki Mohamed

4.2 ความสัมพันธ์ไทย-ชูดาน

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับชูดาน แม้จะถือว่ายังไม่ใกล้ชิด แต่ก็ราบรื่น และร่วมมือกันดีมาโดยตลอดทั้งทางด้านการวิชาการ การค้าการลงทุน แรงงาน ซึ่งมีคู่ทางที่จะพัฒนาขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีและกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคแอฟริกา ซึ่งจะช่วยวางรากฐานการขยายผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมอื่นๆ ในภูมิภาคนี้ต่อไป ผลประโยชน์ของไทยที่จะได้รับจากการมีความสัมพันธ์อันดีกับชูดาน คือ 1) การค้าการลงทุน ซึ่งยังมีมูลค่าน้อยแต่มีคู่ทางที่จะขยายได้ (สินค้าของไทยที่ส่งออกไปชูดานมีมูลค่าประมาณ 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และธุรกิจซ่อมบำรุงโรงกำเนิดไฟฟ้า มูลค่าปีละประมาณ 5 – 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) 2) การมีพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์การระหว่างประเทศ และการสนับสนุนไทยทางด้านการเมือง อาทิ ในการประชุม OIC ในส่วนของชูดาน ชูดานคาดหวังความร่วมมือทางวิชาการในด้านต่างๆ จากไทยเพื่อพัฒนาความสามารถของจนท.รัฐ รวมทั้งธุรกิจ/การลงทุนจากไทยในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ อาทิ ด้านการดูแลโรงงานไฟฟ้า

4.2.1 ความสัมพันธ์ทางการเมือง

ภายหลังจากการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี พ.ศ. 2525 (1982) ไทยและชูดานมีการติดต่อระหว่างภาครัฐเป็นระยะๆ ได้แก่

4.2.1.1 การแลกเปลี่ยนการเยือน

- พ.ศ. 2543 (2000) รัฐมนตรีการค้าระหว่างประเทศชูดานเยือนไทย และเข้าร่วมประชุม UNCTAD ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 12-19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 (2000) ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและเหมืองแร่สาธารณรัฐชูดานเยือนไทย ระหว่างวัน 5-7 มีนาคม พ.ศ. 2543 (2000)

- พ.ศ. 2544 (2001) คณะวุฒิสมาชิกจากไทยนำโดยประธานคณะกรรมการต่างประเทศ วุฒิสภาเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐซูดานระหว่างวันที่ 7-15 มิถุนายน พ.ศ. 2544 (2001)
- พ.ศ. 2545 (2002) ประธานรัฐสภาซูดานเยือนไทยระหว่างวันที่ 5-9 มีนาคม พ.ศ. 2545 (2002)
- ตั้งแต่พ.ศ. 2546 (2003) เป็นต้นมา ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซูดาน เริ่มใกล้ชิดขึ้นโดยมีการจัดตั้งกลไกหารือระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสในลักษณะ Joint Working Group ขึ้น และมีการประชุมครั้งที่ 1 เมื่อเดือนกันยายนพ.ศ. 2546 (2003) ซึ่งนำไปสู่การประชุมครั้งต่อๆ มา
- พ.ศ. 2548 (2005) รัฐมนตรีช่วยฯ พลเอก ประวิทย์ วงศ์บุญดี และผู้แทนการค้าไทย นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ เยือนซูดานอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ในปีเดียวกันยังมีการพบปะหารือกันในเวทีการประชุมระหว่างประเทศต่างๆ เช่น การประชุม UNGA 60 (60th Session of United Nations General Assembly) ที่นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. 2549 (2006) รองนายกรัฐมนตรี สุรเกียรติ์ เสถียรไทย เยือนซูดานอย่างเป็นทางการและเข้าร่วมประชุมสหภาพแอฟริการะดับรัฐมนตรีว่ากระทรวงต่างประเทศ อีกทั้งได้เยี่ยมชมการระดมพล Omar Hasan Ahmed al-Bashir ประธานาธิบดีซูดาน
- พ.ศ. 2549 (2006) ดร. Lam Akol Ajawin รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ซูดาน เยือนไทยอย่างเป็นทางการโดยมีการหารือกันในเรื่องเกี่ยวกับการฟื้นฟูระบบสาธารณสุขโลก ขึ้นพื้นฐานในประเทศซูดาน การก่อสร้าง การศึกษา ความร่วมมือในด้านเกษตรกรรมและการแก้ไขขัดความยากจน
- พ.ศ. 2550 (2007) ผู้แทนจากสำนักงาน BOI เยือนซูดานเพื่อศึกษาสู่ทางการลงทุนสำหรับภาคเอกชนไทยในซูดาน

4.2.1.2 ข้อตกลงระหว่างไทยกับซูดาน

ปัจจุบันไทยและซูดานอยู่ในระหว่างพิจารณาการทำความตกลง 3 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุน ความตกลงยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน และพิธีสารว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงต่างประเทศไทยและซูดาน

4.2.2 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

ในปัจจุบันไทยและซูดานมีการค้าขายระหว่างกันน้อยและส่วนใหญ่ทำการค้าผ่านประเทศที่สาม แต่อย่างไรก็ดี การค้าขายระหว่างสองประเทศก็ดำเนินไปได้ด้วยดี แต่จากข้อมูลของ

Information and Communication Technology Center with Cooperation of the Customs Department (ดูภาคผนวก ข, ค และ ง) มูลค่าการค้าทั้งสองฝ่ายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะที่ผ่านมา

มา โดยในปีพ.ศ. 2535 (1992) มูลค่าการค้าขายระหว่างทั้งสองประเทศมีมูลค่า 45,799,942 ดอลลาร์สหรัฐ และเติบโตขึ้นเป็น 188,808,663 ดอลลาร์สหรัฐในปีพ.ศ. 2551 (2008) สินค้าส่วนใหญ่ที่ไทยส่งออกเป็นสินค้าจำพวกอุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ ซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมหนักที่มีโอกาสดีกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะยานพาหนะประเภทรถตู้ๆ และจักรยานซึ่งมีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่และระบบเศรษฐกิจในประเทศชูดาน นอกจากนี้ยังมีเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ส่วนสินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดชูดาน คือ เสื้อผ้า วัสดุก่อสร้างและอาหารกระป๋อง ศักยภาพในการลงทุนอีกด้านหนึ่งที่ไทยจะทำได้ในชูดานคือ แรงงานไทยและช่างฝีมือ ซึ่งเป็นที่ต้องการโดยตรงของชูดาน อันเป็นผลมาจากแผนการพัฒนาที่ปักอาศัยและโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานภายในประเทศซึ่งกำลังเจริญเติบโตขึ้น

อนึ่ง กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ไทยประจำชูดาน คือ นาย Gamal Elnefeidi เป็นนักธุรกิจที่กว้างขวางในแวดวงราชการ ธุรกิจและสังคมของชูดาน มีธุรกิจของครอบครัวหลายด้าน อาทิ ธุรกิจขนส่ง ก่อสร้าง ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ นาย Gamal จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของไทยที่จะสามารถให้คำแนะนำแก่ภาคเอกชนไทยในการทำธุรกิจและการลงทุนในชูดานได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ไทยและชูดานมีกลไกการหารือเพื่อผลักดันความร่วมมือด้านต่างๆ รวมทั้งเรื่องเศรษฐกิจ โดยชูดานเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Working Group ในระดับอธิบดีในปี พ.ศ. 2546 (2003) ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะพิจารณาจัดทำการค้าแบบหักบัญชี (Account Trade) อันหมายถึงการค้าในลักษณะที่ทำการหักกลบบัญชีการซื้อขายและการชำระเงินส่วนต่างภายในระยะเวลาที่ตกลงร่วมกันทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย รวมไปถึงการจัดตั้ง Joint Business Council และสำนักงานพาณิชย์ของทั้งสองฝ่ายเพื่อเป็นเวทีประสานด้านธุรกิจระหว่างสองประเทศ

เนื่องจาก ชูดานเป็นแหล่งน้ำมันที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคแอฟริกา ในปี พ.ศ. 2550 บริษัท เอ็กโก เอ็นจิเนียริง แอนด์ เซอร์วิส จำกัด (เอ็กโก) เคยได้รับว่าจ้างจากรัฐบาลชูดานเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงไฟฟ้ามูลค่าประมาณ 1,940 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ถูกระงับจากชาติตะวันตก บอร์ดของบริษัทเอ็กโกจึงได้ให้ลดการดำเนินกิจการในชูดานลง นอกจากนี้ชูดานยังเป็นอีกประเทศหนึ่งที่บริษัท ปตท.สผ. สนใจจะเข้าไปลงทุนสำรวจ ขุดเจาะและผลิตน้ำมัน โดยปี พ.ศ. 2548 (2005) คณะผู้บริหารของ ปตท. สผ. ได้เดินทางไปพบกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของชูดาน และต่อมาได้เข้าร่วมการประชุมพื้นที่สำรวจแปลงที่ 13 ในทะเลแดงร่วมกับบริษัทท้องถิ่นและบริษัทน้ำมันของโอมาน แต่ได้เป็นลำดับที่ 3 หลังจากนั้น ปตท.สผ. ศึกษาข้อมูลพื้นที่สำรวจแปลงที่ 10 เพิ่มเติม แต่ผลการศึกษาปรากฏว่าพื้นที่ดังกล่าวไม่มีศักยภาพ จึงไม่ได้รับการประมูล

4.2.3 ความร่วมมือทางวิชาการ

ชุมชนมีความสนใจที่จะมีความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านการเกษตร ซึ่งประกอบไปด้วยการชลประทาน การปลูกข้าว การประมง โดยเฉพาะการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ไม้ตัดดอก การจัดเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมการแปรรูปเกษตร โดยมีกระทรวงการต่างประเทศของชุมชนเป็นหน่วยประสานการดำเนินงานความร่วมมือด้านวิชาการของทั้งสองประเทศโดยผ่านสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำไคโรอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ชุมชนยังขอความร่วมมือจากไทยในด้านการสาธารณสุข ได้แก่ การป้องกันเชื้อไข้หวัดนก การดูแลเด็กทารกแรกเกิด การบริหารจัดการโรงพยาบาลและการจัดการภัยพิบัติ เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. 2550 (2007) ไทยได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมในหลากหลายสาขาเพื่อให้อธิบดีกรมอนามัยของชุมชนใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาส่งเจ้าหน้าที่ของชุมชนเข้ารับการฝึกอบรมที่ประเทศไทยในหลักสูตรที่ฝ่ายชุมชนเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ และในเวลาต่อมา ผู้แทนฝ่ายสาธารณสุขและผู้แทนการปศุสัตว์ของชุมชนได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องไข้หวัดนกในประเทศไทย

นอกจากความร่วมมือในด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ชุมชนยังสนใจความรู้ทางวิชาการในการออกแบบก่อสร้างอาคาร ถนนและสะพาน ตลอดจนการวัดและการตรวจสอบตามมาตรฐานสากล โดยในปี พ.ศ. 2550 (2007) ประเทศไทยได้เสนอหลักสูตรที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของชุมชนเพื่อให้ชุมชนใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาส่งเจ้าหน้าที่ชุมชนเข้ามาอบรมในประเทศไทยต่อไป

ในแต่ละปีไทยได้จัดสรรทุนฝึกอบรมระยะสั้น/การดูงาน ให้กับชุมชนประมาณ 15 – 20 ทุน หลักสูตรที่จัดให้บ่อยครั้ง คือ หลักสูตรทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริและการพัฒนาชนบทจากไทย หลักสูตร 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ (Grassroots Economic Development with One Tambon One Product-OTOP) และหลักสูตร Community-Based Micro-Finance and Income Generation Management for Poverty Alleviation

ถึงแม้ว่าไทยจะไม่ใช้ประเทศผู้ให้รายใหญ่เช่นเดียวกับจีนและเกาหลีใต้ แต่ไทยก็พร้อมที่จะมีความร่วมมือกับประเทศผู้ให้รายใหญ่ดังกล่าวและร่วมมือกับกลุ่มประเทศเป้าหมายได้ ศักยภาพที่ไทยมีความพร้อมและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศที่ประสงค์จะมีความร่วมมือกับไทย เช่น ชุมชน

4.2.4 นักเรียนไทยมุสลิมในชุมชน

นักเรียนไทยมุสลิมได้เดินทางไปศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ชุมชนมาเป็นเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันมีจำนวนประมาณ 200 คน ร้อยละ 70 ไปจากภาคใต้ ที่เหลือไปจากกรุงเทพและจังหวัดใกล้เคียง วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามและภาษาอารบิก มีบางรายศึกษา

คณะแพทยศาสตร์ ในแต่ละปีมหาวิทยาลัยในซูดาน 3 แห่ง ในกรุงคาร์ตุม คือ มหาวิทยาลัยแอฟริกันนานาชาติ มหาวิทยาลัยอุมเดอร์มาน และมหาวิทยาลัยอัลกอราน ให้ทุนแก่นักเรียนไทยไปศึกษาวิชาทางศาสนาอิสลาม รวมกันประมาณ 20 – 30 ทุน

นักเรียนไทยมุสลิมที่ไปศึกษาในซูดานเคยมีจำนวนประมาณ 400 คน แต่ลดลงใน 3-4 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่งดังกล่าวไม่ได้รับการรับรองจากทางราชการไทย (รวมทั้งอียิปต์ซึ่งเป็นประเทศมุสลิมแต่มาตรฐานการศึกษาสูงกว่าซูดาน) นอกจากนี้ค่าครองชีพในซูดาน ยังอยู่ในระดับที่สูงมาก (ค่าอาหารและค่าที่พัก เดือนละ 250 เหรียญสหรัฐเป็นอย่างต่ำ) และกรุงคาร์ตุมมีสภาพอากาศที่ร้อนเกือบตลอดทั้งปี

4.3 ปัญหาการเมืองภายในของประเทศซูดานและวิกฤติการณ์คาร์ฟูร์

นับตั้งแต่ได้รับเอกราชจากอังกฤษและอียิปต์ในปีพ.ศ. 2499 (1956) ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ความไม่เท่าเทียมกันในการพัฒนาและการแบ่งปันทรัพยากรซึ่งมีอยู่ในซูดานได้เริ่มก่อตัวเป็นความขัดแย้งมากขึ้นระหว่างเผ่าพันธุ์แอฟริกาและชนชั้นปกครองที่ส่วนใหญ่เป็นคนอาหรับ การกบฏได้เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ กบฏภาคใต้ได้ทำสงครามกลางเมืองนานกว่า 20 ปีกับรัฐบาลกลางของซูดาน ระหว่างปีพ.ศ. 2498-2548 (1955-2005) กบฏภาคตะวันออกซึ่งประกอบด้วยชนเผ่า Beja และอื่นๆ ได้ดำเนินการต่อต้านรัฐบาล ในช่วงทศวรรษ 1960 จนมีการลงนามข้อตกลงสันติภาพในปีพ.ศ. 2549 (2006) และกบฏในคาร์ฟูร์ ซึ่งเริ่มใช้อาวุธในการต่อต้านรัฐบาลซูดาน ในต้นปีพ.ศ. 2546 (2003) จนปัจจุบัน นอกจากนั้นความยุ่งยากทางการเมืองในซูดานยังเกี่ยวข้องกับนโยบายสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายของผู้นำซูดาน การบังคับใช้กฎหมายอิสลาม ตลอดจนการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของเผ่าพันธุ์อาหรับ

4.3.1 ปัญหาระหว่างรัฐบาลซูดานกับกบฏภาคใต้

สาเหตุของการกบฏในซูดานภาคใต้ นอกจากเกิดจากความแตกต่างโดยพื้นฐานในเรื่องเผ่าพันธุ์และศาสนาระหว่างประชากรแอฟริกันในภาคใต้กับประชากรอาหรับในภาคเหนือแล้ว ในช่วงก่อนที่ซูดานได้รับเอกราชในปีพ.ศ. 1956 (2499) ทั้งอังกฤษและอียิปต์ได้ให้คนอาหรับเข้าไปทำงานในการบริหารระดับสูงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พร้อมกับปลดชาวซูดานภาคใต้ออก และไม่ดำเนินการที่แสดงให้เห็นว่า คนแอฟริกันจากภาคใต้จะได้รับหลักประกันว่า จะมีความเท่าเทียมกับคนอาหรับ ในสิทธิต่างๆ ชาวซูดานใต้มีความไม่พอใจมากขึ้น เมื่อรัฐบาลใหม่ของซูดานไม่ดำเนินการตามสัญญาที่ให้ไว้กับชาวซูดานภาคใต้ เรื่องให้ภาคใต้มีการปกครองตนเอง โดยให้ซูดานใช้การปกครองระบอบสหพันธรัฐ

ชาวซูดานภาคใต้ได้เริ่มดำเนินการต่อต้านและทำสงครามกับรัฐบาลซูดานตั้งแต่ช่วงที่

ซูดานได้รับเอกราช โดยมีการจัดตั้งองค์กรต่อต้านรัฐบาล คือ ขบวนการ Anya Nya จัดตั้งโดยทหารซูดานภาคใต้ ในปีพ.ศ. 2498 (1955) ซึ่งต่อได้รวมเข้ากับขบวนการ Southern Sudan Liberation Movement – SSLM ซึ่งตั้งขึ้นโดย Joseph Lagu ในปีพ.ศ. 2514 (1971)

สงครามกลางเมืองของซูดานในช่วงแรกดำเนินไปเป็นเวลา 17 ปี ยุติชั่วคราวเป็นเวลาประมาณ 10 ปี จากปีพ.ศ. 2516-2526 (1973–1983) โดยทั้งสองฝ่ายสามารถเจรจาตกลงกัน ด้วยการไกล่เกลี่ยของเอธิโอเปีย ที่ให้รัฐบาลยอมรับการปกครองตนเองของภาคใต้ แต่ต่อมาเมื่อทหารภาคเหนือยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือนที่กรุงคาร์ตุม และมีการสำรวจพบน้ำมันซูดานภาคใต้ รัฐบาลซูดานได้ส่งทหารไปประจำการในภาคใต้และยึดเมืองที่เป็นแหล่งน้ำมันของภาคใต้ (เมือง Bentju) ขบวนการ SSLM ของภาคใต้จึงกลับมาทำสงครามสู้รบกับรัฐบาลซูดานอีก

สงครามกลางเมืองซูดาน ช่วงที่ 2 เกิดขึ้นระหว่างช่วงปีพ.ศ. 2526-2537 (1983 – 1994) และเป็นการสู้รบกันในภาคใต้ของซูดานเป็นส่วนใหญ่ หลังจากนั้นประชาคมระหว่างประเทศได้กดดันให้ทั้งสองฝ่ายเจรจาสงบศึก และทำข้อตกลงสันติภาพ จนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2548 (2005) ทั้งสองฝ่ายจึงสามารถลงนามข้อตกลงสันติภาพเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Peace Agreement – CPA)

โดยข้อตกลงระบุถึงการที่รัฐบาลอาหรับของซูดานยอมรับสิทธิของภาคใต้หลายประการ อาทิ ถือว่า ขบวนการ SPLM เป็นรัฐบาลของซูดานภาคใต้ มีสิทธิเข้าร่วมรัฐบาลของซูดาน และได้รับส่วนแบ่งรายได้จากการขายน้ำมันของรัฐบาลซูดาน และยกเลิกการใช้กฎหมายอิสลามในภาคใต้

อย่างไรก็ตาม ปัญหาระหว่างพรรค National Congress Party ของกลุ่มอาหรับภาคเหนือ ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลของซูดาน มาตั้งแต่ระหว่างสงครามกลางเมืองจนถึงปัจจุบันหลังจากการเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลผสมของฝ่ายกบฏ ยังคงไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงสันติภาพฯ หลายข้อ และปัจจัยอื่นๆ ได้เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดทางการเมืองในซูดานหลายครั้ง อาทิ การไม่ยอมรับเส้นเขตแดนระหว่างภาคเหนือกับภาคใต้ ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับเมือง Abyei ซึ่งเป็นแหล่งน้ำมันสำคัญของซูดาน การสู้รบระหว่างเผ่าในภาคใต้ ตลอดจนการที่กลุ่มภาคใต้และภาคเหนือในรัฐบาลแห่งชาติของซูดาน ขัดแย้งกันเกี่ยวกับการสำรวจน้ำมันประชากร และการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทำให้มีความเป็นไปได้ที่การลงประชามติเกี่ยวกับการแยกซูดานภาคใต้เป็นเอกราช จะไม่สามารถจัดขึ้นได้ตามกำหนดในเดือนกรกฎาคม ปีพ.ศ. 2554 (2011) โดยในปัจจุบันรัฐบาลซูดานไม่สามารถดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา และการเลือกตั้งประธานาธิบดีของซูดาน ตามที่กำหนดคือ กรกฎาคม พ.ศ. 2552 (2009) ทำให้ต้องเลื่อนออกไป เป็นเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 (2010)

4.3.2 กบฏในภาคตะวันออกของซูดาน

กบฏในภาคตะวันออกของซูดาน เกิดจากความไม่พอใจรัฐบาล ของชนเผ่า Beja และชนเผ่า

อื่นๆ ในภาคตะวันออกของประเทศ ใกล้เมือง Port Sudan และบริเวณริมทะเลแดง กบฏภาค ตะวันออกได้รวมตัวกันในชื่อ National Democratic Alliance ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้เป็นประชากรที่ ยากจน ไม่ได้รับความสนใจและถูกรัฐบาลละเลย นอกจากนั้นในช่วงที่รัฐบาลชุดนั้นเน้นแนวทาง อิสลามแบบจารีตนิยม กองกำลังของฝ่ายรัฐบาลยังได้โจมตีและทำลายชุมชน ที่พักอาศัย ตลอดจน สุนัขเห่า ของชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม กบฏกลุ่ม NDA ซึ่งเคยปฏิบัติการทำลายท่อส่งน้ำมัน ของชุดานหลายครั้ง มีกำลังน้อยมีขีดความสามารถต่ำ ยังไม่เป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อความมั่นคง ของรัฐบาลชุดาน และได้เจรจาทำข้อตกลงสงบศึกกับรัฐบาลเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2549 (2006)

4.3.3 ปัญหาความขัดแย้งในดาร์ฟูร์

พื้นที่ที่เรียกว่า ดาร์ฟูร์ อยู่ทางภาคตะวันตกของชุดาน ประกอบด้วย 3 รัฐ คือ รัฐดาร์ฟูร์ เหนือ (ติดชายแดนลิเบีย) รัฐดาร์ฟูร์ใต้ (ติดชายแดนชาดและสาธารณรัฐแอฟริกากลาง) และรัฐดาร์ ฟูร์ตะวันตก (ติดชายแดนชาด) ประชากรของดาร์ฟูร์ มีประมาณ 4 ล้านคน ทั้งเผ่าพันธุ์แอฟริกัน (เกินกว่าร้อยละ 40) และเผ่าพันธุ์อาหรับ ชาวดาร์ฟูร์ส่วนใหญ่ แม้ว่าจะนับถือศาสนาอิสลาม แต่ก็มี ความใกล้ชิดผูกพันกับประเทศเพื่อนบ้านของชุดาน คือ ชาด ซึ่งมีประชากรเป็นชนกลุ่มน้อย เผ่าพันธุ์เดียวกันกับชาวดาร์ฟูร์มากกว่าในประเทศชุดาน ชาวดาร์ฟูร์เชื้อสายแอฟริกันมีความรู้สึก ว่าไม่ได้รับความเท่าเทียมกับชาวดาร์ฟูร์เชื้อสายอาหรับ เนื่องจากรัฐบาลชุดานเข้าข้างชาวดาร์ฟูร์ที่มี เชื้อสายอาหรับอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาขัดแย้งระหว่างกันในเรื่องที่ดินทำกินและแหล่งน้ำ ที่ผ่านมา รัฐบาลชุดานละเลยการพัฒนาในดาร์ฟูร์มาโดยตลอดทำให้ความรู้สึกปั่นป่วนกับรัฐบาลชุดานมี มากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อดาร์ฟูร์ประสบภาวะแห้งแล้งและความอดอยากรุนแรงในปีพ.ศ. 2527 (1984) และตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา การละเลยของรัฐบาลชุดานทำให้สภาพบ้านเมือง ในรัฐดาร์ฟูร์ทั้งสามตกอยู่ในภาวะไม่มีชื่อแป (anarchist) การต่อต้านรัฐบาลชุดานของชาวดาร์ฟูร์ เชื้อสายแอฟริกันมีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ชนกลุ่มน้อยเผ่า Fur ยังผลให้รัฐบาลชุดาน พุ่งเล็งทำการจับกุมคุมขังพวกเชื้อสายแอฟริกันโดยไม่มีการตั้งข้อหา ในกลางปีพ.ศ. 2545 (2002) ชนกลุ่มน้อยอาหรับในดาร์ฟูร์สังหารชนเผ่า Fur เป็นจำนวน 65 คน รวมทั้งเผาทำลายที่อยู่อาศัยและ พื้นที่เกษตรกรรมหลายร้อยแห่ง ทำให้ชาวดาร์ฟูร์ลุกขึ้นมาทำการต่อต้านรัฐบาลชุดานด้วยอาวุธ เป็นครั้งแรก

กบฏดาร์ฟูร์ 2 กลุ่มที่เริ่มปฏิบัติการโจมตีกองทหารรัฐบาลชุดานในรัฐดาร์ฟูร์ ในปีพ.ศ. 2546 (2003) คือ กลุ่ม Sudan Liberation Movement และกลุ่ม Justice and Equality Movement ซึ่ง ฝ่ายรัฐบาลได้ตอบโต้ฝ่ายกบฏอย่างรุนแรงโดยมีเป้าหมายที่มุ่งสังหารชาวแอฟริกัน 3 เผ่า คือ ชนเผ่า Fur ชนเผ่า Zaghawa และชนเผ่า Massalit การปราบปรามกบฏอย่างเหี้ยมโหดในลักษณะทำลายล้าง ชนกลุ่มน้อยแอฟริกันในดาร์ฟูร์ทำให้รัฐบาลชุดานและชนกลุ่มน้อยอาหรับในดาร์ฟูร์ (กลุ่ม

Janjaweed) ซึ่งเป็นพันธมิตรของฝ่ายรัฐบาลชูดานถูกองค์การสหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศประณามและเรียกร้องให้รัฐบาลชูดานปลดอาวุธชนกลุ่มน้อยอาหรับติดอาวุธกลุ่มนี้ แต่รัฐบาลชูดานมิได้ปฏิบัติตาม และยังคงมุ่งใช้ความรุนแรงปราบปรามกบฏในดาร์ฟูร์ต่อไปโดยใช้กำลังของพันธมิตร โดยเฉพาะจากกลุ่ม Janjaweed รวมทั้งขัดขวางการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมขององค์กรระหว่างประเทศต่างๆ แก่ชาวดาร์ฟูร์

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การสู้รบระหว่างกบฏดาร์ฟูร์กับฝ่ายรัฐบาลชูดานยุติลง โดยกดดันให้ทั้งสองฝ่ายเจรจาข้อยุติทางการเมือง พร้อมทั้งพยายามให้ความช่วยเหลือด้านอาหารและด้านมนุษยธรรมอื่นๆ แก่ชาวดาร์ฟูร์ในเวลาเดียวกัน แต่รัฐบาลชูดานก็ยังมิได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ไม่ดีขึ้น เนื่องจากทั้งฝ่ายรัฐบาลชูดานและกบฏยังไม่มีเจตนาแท้จริงที่จะประนีประนอมหาทางเจรจาแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกัน แม้มีการเจรจาระหว่างทั้งสองฝ่ายขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2548 (2005) จนทำให้มีการลงนามข้อตกลงสันติภาพดาร์ฟูร์ (Darfur Peace Agreement) ระหว่างรัฐบาลชูดานกับกบฏ Sudan Liberation Movement กลุ่มของนาย Minawi ส่วนที่เหลืออีก 27 กลุ่มไม่เข้าร่วม แต่เหตุการณ์ความขัดแย้งก็ไม่ดีขึ้น การสู้รบซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 7 ทำให้มีผู้เสียชีวิตและพลัดถิ่นหลายล้านคน นอกจากนี้ยังมีบางส่วนของที่หนีภัยเข้าไปในประเทศชาติถึง 250,000 คน และในสาธารณรัฐแอฟริกากลางเป็นจำนวนถึง 50,000 คน ทั้งนี้แม้ว่าองค์การสหภาพแอฟริกา (African Union) ได้ส่งผู้สังเกตการณ์ทางทหาร (Military Observer Mission) เข้าไปในดาร์ฟูร์ตั้งแต่ระยะแรกของความขัดแย้ง รวมทั้งการส่งกองกำลัง African Union Mission in Sudan ซึ่งประกอบด้วยชาติต่างๆ ในแอฟริกา จำนวน 7,000 คน เพื่อปฏิบัติหน้าที่รักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548-2550 (2005 – 2007) แต่ก็มิได้ทำให้ความรุนแรงของปัญหาในดาร์ฟูร์บรรเทาลง

4.4 ความพยายามของสหประชาชาติกับการเข้าไปรักษาสันติภาพในดินแดนดาร์ฟูร์

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติข้อที่ 1590 (2005) ให้จัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพในชูดาน โดยสหภาพแอฟริกาได้ส่งกองกำลังเข้าไปรักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 (2004) ภายใต้ชื่อ African Union Mission in Sudan (AMIS) แต่เนื่องจากกองกำลังดังกล่าวขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนและอาวุธ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ จึงได้มีมติที่ 1706 ให้ส่งกองกำลัง UNMIS (United Nations Mission in Sudan) และกองกำลังตำรวจขององค์การสหประชาชาติไปปฏิบัติภารกิจในการรักษาสันติภาพในดินแดนดาร์ฟูร์ ต่อจาก AMIS อย่างไรก็ดี ประธานาธิบดีชูดานได้ยืนยันว่าการเข้าไปของ UNMIS ถือเป็นการละเมิดอธิปไตยของชูดาน จึงไม่อาจยินยอมได้และยืนยันว่ารัฐบาลชูดานจะทำการควบคุมสถานการณ์ในดาร์ฟูร์ได้ด้วย

ตนเอง แต่เนื่องจากรัฐบาลซูดานล้มเหลวต่อการแก้ปัญหาดังกล่าว ประกอบกับแรงกดดันจากนานาประเทศ รัฐบาลซูดานจึงจำเป็นต้องยอมรับข้อเสนอของ Department of Peace Keeping Cooperation (DPKO) ในการจัดตั้งกองกำลังผสม (Hybrid Operation) ระหว่าง UNMIS และ AMIS เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 (2007) โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีมติที่ 1769 ให้จัดตั้ง UN-AU Mission in Darfur (UNAMID) ในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (2007)

อย่างไรก็ดี การจัดกำลังทัพเข้าไปในดาร์ฟูร์ไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากรัฐบาลซูดานตั้งเงื่อนไขมาโดยตลอด โดยอ้างว่าความขัดแย้งดังกล่าวเป็นเรื่องภายในภูมิภาค ฉะนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับกองกำลังจากทวีปแอฟริกาก่อน การเลือกกองกำลังที่จะเข้าไปใน UNAMID จึงใช้เวลาในการเลือกเฟ้น แต่ในที่สุด DPKO ก็สามารถสรุปกองกำลัง UNAMID ได้ว่าประกอบด้วยกองกำลังจากประเทศในทวีปแอฟริกา ได้แก่ บุรุนดี ไซปรัส อียิปต์ เอธิโอเปีย แกมเบีย กานา เคนยา มาลาวี มาลี ไนจีเรีย เซเนกัล และประเทศนอกภูมิภาค ได้แก่ จอร์แดน เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ บังกลาเทศ เนปาล และไทย

ในขณะเดียวกันสหประชาชาติและสหภาพแอฟริกาก็พยายามให้มีการเจรจาทางการทูตเพื่อสันติภาพระหว่างรัฐบาลซูดานกับกลุ่มต่อต้านต่างๆ ในดาร์ฟูร์โดยให้แทนซาเนียเป็นเจ้าภาพ และในที่สุดก็มีการแถลงร่วมระหว่างนายบันคีมูนและนาย Omar al-Bashir ประธานาธิบดีซูดาน ประกาศให้แถลงการณ์ร่วมในการเจรจาสันติภาพกับกลุ่มต่อต้าน แต่ปรากฏว่าการประชุมดังกล่าวประสบกับความล้มเหลว เนื่องจากกลุ่มต่อต้านซึ่งประกอบไปด้วยชนเผ่ากลุ่มเล็กกลุ่มน้อยไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ทั้งหมด มีเพียง 7 กลุ่มจาก 28 กลุ่มเท่านั้นที่เดินทางมาเข้าร่วมประชุม

4.5 การตัดสินใจเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์ของไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

4.5.1 หลักการและเหตุผลที่ไทยต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับบทบาทด้านการรักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์

ประเทศไทยมีพันธกรณีกับสหประชาชาติที่จะต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนสันติภาพและความมั่นคงแห่งประชาชาติในฐานะชาติสมาชิก นอกจากนี้พันธกรณีในฐานะสมาชิกแล้วประเทศไทยยังเป็นสมาชิกในระบบกองกำลังเตรียมพร้อมสหประชาชาติตั้งแต่ พ.ศ. 2541 (1998)

นโยบายของรัฐบาลไทยมีความสอดคล้องกับแนวทางรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ เสริมสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นของประชาคมระหว่างประเทศ โดยการดำเนินนโยบายที่เป็นมิตรกับนานาประเทศ และสนับสนุนการสร้างความร่วมมือด้าน

ต่างประเทศและความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศอื่นๆ เพื่อลดความหวาดระแวง สร้างความไว้วางใจ สร้างสันติภาพและความสงบสุข รวมทั้งสนับสนุนภารกิจเพื่อสันติภาพและปฏิบัติการเพื่อมนุษยธรรมภายใต้กรอบของสหประชาชาติและผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2550 (2007) กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุม “คณะกรรมการประสานงานด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติการ รักษาสันติภาพของสหประชาชาติ” ซึ่งที่ประชุมมีมติสนับสนุนการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (UNAMID : United African Union/United Nations Hybrid operation in Darfur) ด้วยเหตุผล ดังนี้

(1) ไทยมีความพร้อมในการเตรียมกำลังพลในการเข้าร่วมภารกิจ UNAMID ทั้งด้านการส่ง กองกำลัง ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ รวมทั้งมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยและการขนย้ายกำลังพล หากเกิดกรณีฉุกเฉินหรือเหตุการณ์รุนแรงใด ๆ

(2) การเข้าร่วม UNAMID ตอบสนองนโยบายต่างประเทศของไทยในการสนับสนุนบทบาทของ สหประชาชาติในการธำรงและรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ดังนั้น เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2550 (2007) คณะรัฐมนตรีได้มีมติสรุปสาระสำคัญที่ เกี่ยวกับการกิจเพื่อสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ โดยย่อต่อไปนี้

1. การสนับสนุนกองพันทหารราบไปปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกา และสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (UNAMID) ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ โดยอนุมัติให้ส่งเจ้าหน้าที่ทหารไทย เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกาและ สหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (UNAMID) รวมทั้งส่งเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และบุคลากรในด้านอื่นๆ เพิ่มเติมในอนาคตเมื่อมีคำขอของสหประชาชาติในเรื่องเดียวกันนี้ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการจัดกำลังที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจการสับเปลี่ยนกำลังตามวงรอบจนกว่าจะสิ้นสุดภารกิจหรือตลอดห่วงที่ สหประชาชาติยังคงร้องขอ การสนับสนุนจากไทยในภารกิจเดียวกัน

2. คณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้จัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทย และ สหประชาชาติในการส่งกองกำลังเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพผสม ระหว่าง สหภาพแอฟริกาและ สหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (UNAMID) ซึ่งมีการกิจหลักดังต่อไปนี้

(1) สนับสนุนกระบวนการสันติภาพและการไกล่เกลี่ยเพื่อสร้างสันติภาพในดาร์ ฟูร์ให้เป็นไปตามข้อตกลงสันติภาพดาร์ฟูร์

(2) เสริมสร้างความมั่นคง

(3) ส่งเสริมหลักนิติธรรม ธรรมภิบาล และสิทธิมนุษยชน

(4) การให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม

จะเห็นได้ว่าการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในปัจจุบันครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิทธิมนุษยชน การกิจและการปฏิบัติการต่างๆ ของสหประชาชาติเกี่ยวข้องกับ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนซึ่งจะต้องทำงานร่วมกันในบริเวณที่มีความขัดแย้ง ฉะนั้น กองกำลัง สันติภาพจำต้องเข้าใจสถานภาพทางกฎหมาย กฎบัตรสหประชาชาติ ข้อตกลงของกองกำลังหรือ เข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ตลอดจนแนวความคิดและวิธีการแก้ปัญหาโดย สันติวิธี

ดังนั้น การเข้าร่วมภารกิจ UNAMID ถือเป็นการยกระดับภาพลักษณ์ของไทยในเวที ระหว่างประเทศและเพิ่มพูนโอกาสของไทยในด้านการรักษาสันติภาพและการขยายบทบาทไปสู่ ด้านการพัฒนาและการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ ตลอดจนเป็นโอกาสในการกระชับความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับซูดาน และเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาความร่วมมือในด้านอื่นๆ รวมทั้งเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ทั้งกับประเทศซูดาน และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคแอฟริกา

4.5.2 กลไกและภารกิจของประเทศไทยในการเข้าร่วมรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลัง สหประชาชาติ

กระบวนการพิจารณาในการตัดสินใจเข้าร่วมในการกิจรักษาสันติภาพของกองทัพไทย ภายใต้กองกำลังสหประชาชาติมีแนวทางดังต่อไปนี้

ก. สหประชาชาติส่งหนังสือทบทวนขอรับการสนับสนุนกำลังผ่านคณะทูตถาวร ประจำ สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก

ข. คณะทูตถาวร รายงานการขอรับการสนับสนุนยังกระทรวงการต่างประเทศ

ค. กระทรวงการต่างประเทศแจ้งกระทรวงกลาโหม ขอทราบท่าทีและความพร้อมของ กองทัพไทย

ง. กองบัญชาการทหารสูงสุด โดยกรมยุทธการทหาร เริ่มตรวจสอบปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการพิจารณา อันได้แก่ ท่าทีในระดับการเมือง สถานการณ์ด้านความปลอดภัย ผลประโยชน์ของกองทัพและประเทศ นโยบายรัฐบาล ความพร้อมของกองทัพ ผลกระทบด้าน ความมั่นคง ลักษณะของภารกิจและงบประมาณที่ต้องใช้

จ. เมื่ออนุมัติในระดับกองบัญชาการทหารสูงสุดแล้ว จะเสนอโครงสร้างการจัดกำลัง พร้อมงบประมาณเข้าสู่การพิจารณาโดยสภากลาโหม

ฉ. กระทรวงกลาโหม จะเสนอเรื่องขอความเห็นไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้านความ มั่นคงการต่างประเทศ และงบประมาณ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการคลัง เพื่อประกอบการพิจารณาของสภากลาโหม

ช. คณะรัฐมนตรี มีอำนาจอนุมัติภารกิจดังกล่าวในขั้นสุดท้าย โดยกระทรวงกลาโหมจะเสนอผ่านสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ภูมิหลังขั้นตอนในการดำเนินงานและกระบวนการภายในประเทศเพื่อพิจารณาการเข้าร่วมในการรักษาสันติภาพของกองทัพไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

ก. การขออนุมัติจากกรม.

- เนื่องจากกรม มีมติอนุมัติให้ส่งทหารและกองกำลังเข้าร่วมในภารกิจ UNAMID ตั้งแต่สมัยรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ และไทยได้ส่งเจ้าหน้าที่ทหารเป็นรายบุคคล จำนวน 13 นาย เข้าไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อเตรียมรองรับกองกำลังไทย แต่เนื่องจากรัฐบาลชุดใหม่ยืนยันตอบรับกองกำลังในรัฐบาลสมัยปัจจุบันจึงต้องนำเรื่องเข้ากรม. เพื่อยืนยันมติ กรม. เดิมก่อนตอบรับกับสหประชาชาติ

- การเสนอความเห็นต่อที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเพื่อพิจารณาถึงหลักการในเรื่องการปฏิบัติการรักษาสันติภาพและพิจารณาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งกลั่นกรองความเห็นเบื้องต้นก่อนนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

ข. ขั้นตอนในกรอบสหประชาชาติ

- การแจ้งสหประชาชาติจะทำได้หลังจากที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว การเดินทางตรวจภูมิประเทศ สหประชาชาติขอให้ไทยเดินทางเข้าตรวจภูมิประเทศของซูดาน โดยในการนี้ประเทศไทยได้ส่งกองกำลังเฉพาะกิจ 980 เข้าตรวจภูมิประเทศในเขตดาร์ฟูร์ ประเทศซูดาน เมื่อวันที่ 4-10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 (2007)

- การจัดทำข้อตกลงเพื่อความเข้าใจร่วมกัน (Memorandum of Understanding : MOU) โดยในหลักการประเทศไทยมีความเห็นว่า ควรมีการลงนามใน MOU ก่อนที่จะส่งกองกำลังไปในซูดานเพื่อยืนยันและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของกองทัพไทย และเป็นหลักฐานการคืนเงินทดรอง

ภายใต้กระบวนการตัดสินใจดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการภารกิจเพื่อสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2550 (2007) ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้ส่งทหารไทย จำนวน 1 กองพันทหารราบผสม เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (AU/UN Hybrid Operation in Darfur : UNAMID) รวมทั้งการส่งเจ้าหน้าที่ทหาร ดำรวจ และบุคลากรในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมในอนาคตเมื่อมีคำขอของสหประชาชาติในเรื่องเดียวกันนี้ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการจัดกำลังที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจการสับเปลี่ยนกำลังตามวงจรจนกว่าจะสิ้นสุดภารกิจหรือตลอดห่วงที่สหประชาชาติ

ยังคงร้องขอการสนับสนุนจากไทยในการกึ่งเดียวกัน

2. อนุมัติให้เจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมภารกิจ UNAMID ได้รับสิทธิในการนับเวลาราชการเป็นทวีคูณตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. 2494 (1951) รวมถึงสิทธิในการพิจารณาบำเหน็จพิเศษในเวลาฉุกเฉินตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จพิเศษในเวลาฉุกเฉิน พ.ศ. 2529 (1986) ตลอดช่วงปฏิบัติการกิจดังกล่าว และให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ถือเป็นการปฏิบัติราชการพิเศษตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ที่เข้าไปยังพื้นที่ปฏิบัติการเพื่อการส่งกำลังบำรุง การตรวจเยี่ยมหรือปฏิบัติงานหรือหน้าที่อื่นใดตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย โดยเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่เริ่มการเคลื่อนย้ายออกจากที่ตั้งปกติหรือประเทศไทยเพื่อไปปฏิบัติการกิจในประเทศซูดานจนกระทั่งถึงวันที่เสร็จสิ้นภารกิจหรือเคลื่อนย้ายกลับสู่ที่ตั้งปกติหรือประเทศไทย

3. อนุมัติในหลักการสนับสนุนเงินตรองราชการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามข้อ 1 ในกรอบวงเงินประมาณ 350 ล้านบาท ต่อวงรอบ 6 เดือน โดยให้กระทรวงกลาโหมขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังในการเบิกจ่ายงบประมาณต่อไป

4. อนุมัติในหลักการให้จัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยและสหประชาชาติในการส่งกองกำลังเข้าร่วมภารกิจ UNAMID

เนื่องจากการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยและสหประชาชาติเป็นกระบวนการและขั้นตอนปกติของการส่งกองกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติระหว่างสหประชาชาติและประเทศสมาชิกที่สนับสนุนกองกำลัง ซึ่งในทางปฏิบัติจะจัดทำหลังจากตกลงส่งกองกำลังแล้ว โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการส่งกองกำลังไทยเข้าร่วมภารกิจ UNAMID และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งในขั้นต้นรัฐบาลไทยต้องสำรองค่าใช้จ่ายสำหรับเตรียมการและสหประชาชาติจะจ่ายเงินคืนให้ในภายหลัง ทำให้ภารกิจ UNAMID ไม่เกี่ยวข้องและผูกพันกับงบประมาณของประเทศ โดยไม่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามบันทึกความเข้าใจ รวมทั้งไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ตลอดจนไม่มีผลผูกพันด้านการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ กระทรวงการต่างประเทศจึงมีความเห็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับนี้ไม่น่าจะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา 190 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน

4.5.3 แนวโน้มผลกระทบจากการเข้าร่วมรักษาสันติภาพของกองทัพไทยภายใต้กองกำลัง

สหประชาชาติ

4.5.3.1 ผลดีของการเข้าร่วมรักษาสันติภาพของกองทัพไทยภายใต้กองกำลัง

สหประชาชาติ

(1) สร้างศักยภาพและส่งเสริมบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการเปิดบทบาทการนำในด้านการรักษาสันติภาพในภูมิภาค

(2) กระชับความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการต่างประเทศ และความมั่นคง อีกทั้งยังเป็นการลดความหวาดระแวงระหว่างกัน รวมไปถึงการลดแรงกดดันที่เกิดจากกระแสการขยายบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มความร่วมมือของประเทศตะวันตกผ่านบทบาทการรักษาสันติภาพ

(3) ในระดับกองทัพ กองทัพไทยจะมีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรกองทัพและระบบการทำงานของกองทัพไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เนื่องจากกองทัพไทยยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องสิทธิกฎหมายมนุษยชนระหว่างประเทศ กฎการปะทะ กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งการเข้าร่วมภารกิจดังกล่าวจะเป็นการส่งผลในการพัฒนาทักษะและความรู้ซึ่งบุคลากรของกองทัพจะใช้ยึดถือเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและรองรับบทบาทด้านปฏิบัติการรักษาสันติภาพในทศวรรษหน้า นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจไทยสามารถปฏิบัติหน้าที่เสมือนทูตสันถวไมตรี โดยในอดีตที่ผ่านมา ทหารไทยประสบความสำเร็จในการเข้าถึงประชาชนเนื่องจากการเยี่ยมเยียนประชาชนบ่อยครั้ง ครองใจเด็กโดยการให้สิ่งของ ให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ ช่วยเหลือทางด้านการเกษตร เนื่องจากทหารไทยมีประสบการณ์จากโครงการเกษตรในพระราชดำริ บทเรียนที่ไทยได้รับจากประสบการณ์การเข้าร่วมรักษาสันติภาพภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในอดีตทำให้กองทัพรู้ว่าการชนะใจประชาชนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเพราะจะนำมาซึ่งสันติภาพที่ยั่งยืน นอกจากนี้การทำงานเป็นทีมกับกองกำลังนานาชาติอื่นๆ เป็นการประสานงานและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานสหประชาชาติอื่นๆ

(4) สร้างโครงการความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีขึ้นใหม่ เมื่อกองทัพไทยได้รับความเชื่อถือและการยอมรับในศักยภาพและบทบาทแล้ว ผลประโยชน์ที่ตามมาได้แก่ความช่วยเหลือ หรือความร่วมมือทวิภาคี พหุภาคีในรูปแบบต่างๆ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการรักษาสันติภาพ (Enhance International Peace Keeping Capabilities: EIPC) โครงการความร่วมมือการรักษาสันติภาพร่วม (Global Peace Operation Initiative : GPOI) สนับสนุนโดยสหรัฐอเมริกา โครงการความร่วมมือระหว่างศูนย์สันติภาพไทย และออสเตรเลีย เช่น การสัมมนา ร่วม การฝึก ร่วม ด้านการรักษาสันติภาพในโครงการพิราบ-จาบิรู เป็นต้น

(5) ผลประโยชน์ทางอ้อม ได้แก่ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการค้า ซึ่งรัฐบาล

สามารถต่อ ยอดจากการวางรากฐานการปฏิบัติการของกองทัพไทยในประเทศชูดาน ซึ่งอาจนำผลพลอยได้มาสู่ภาคเอกชนในระยะยาวได้

(6) เนื่องจากสหประชาชาติรับผิดชอบทั้งค่าตอบแทนกำลังพล ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการดำรงสภาพหน่วย การบำรุงและค่าตอบแทนเสื่อมสภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ ประมาณปีละ 700 ล้านบาท ดังนั้นจึงไม่ได้เป็นภาระทางด้านงบประมาณแก่กองทัพไทย ในมุมมองกลับกัน การสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพกลับเป็นประโยชน์ให้กับกองทัพไทยโดยไม่ต้องใช้งบประมาณของแผ่นดิน

โดยสรุป การที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมในการปฏิบัติการสันติภาพเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการค้าขายด้านด้านการเมืองระหว่างประเทศและการต่างประเทศโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือผลประโยชน์ของชาติในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือพหุภาคีนานาชาติ เนื่องจากการเข้าร่วมในการปฏิบัติการสันติภาพในครั้งนี้เป็นการแสดงจุดยืนการสนับสนุนกระบวนการแก้ไขปัญหาด้วยกลไกเพื่อสันติของสหประชาชาติ และท้ายที่สุดการเข้าร่วมปฏิบัติการเพื่อสันติภาพยังเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของชาติและความพร้อมของกองทัพไทยให้มีบทบาทสำคัญในเวทีโลก

4.5.3.2 ผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมรักษาสันติภาพของกองทัพไทยภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ

(1) หากเป็นการปฏิบัติการนอกกรอบสหประชาชาติ โดยไม่มีการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนนานาชาติ (Trust Fund) รัฐบาลจำเป็นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองในลักษณะ Cost-Sharing

(2) ผลกระทบทางการเมือง กรณีสถานภาพของรัฐบาลไม่มั่นคงหรือมีปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงภายใน อาจถูกหยิบยกและขยายผลเป็นปัจจัยโจมตีทางการเมือง

(3) เนื่องจากรัฐบาลชูดานไม่พอใจที่จะให้สหประชาชาติเข้ามายุ่งเกี่ยวกับกิจการการเมืองซึ่งชูดานถือว่าเป็นเรื่องภายใน ประธานาธิบดี ดีบาเซียของชูดาน ได้กล่าวหาชาวต่างชาติโดยเฉพาะผู้ที่ทำงานให้กับองค์กรบรรเทาทุกข์ว่าพยายามทำลายความมั่นคงของชูดานและได้ขับไล่องค์กรบรรเทาทุกข์รวม 13 แห่งออกนอกประเทศเพื่อตอบโต้หมายจับซึ่งออกโดยศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮก ดังนั้นการที่ไทยเข้าร่วมสนับสนุนในภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-ชูดาน การที่ชูดานเพิ่งจะตอบรับให้กองทัพไทยเข้าไปปฏิบัติการในภารกิจดังกล่าวได้ เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 (2008) หลังจากการพิจารณาอยู่เป็นเวลา 1 ปี โดยกองทัพไทยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในลักษณะของการแสดงกำลังเพื่อข่มขวัญหรือจำกัดเสรีภาพในการปฏิบัติงานของกลุ่มติดอาวุธในพื้นที่เป็นหลัก เช่น การลาดตระเวนแสดงกำลังพลและการ

ลาดตระเวนคุ้มกันยานพาหนะ จากข้อมูลเชิงลึกของกองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย-ดาร์ฟур กรมยุทธการทหาร¹ แม้ว่าหมายจับประธานาธิบดีบาเซียร์และทำทีของซูดานอาจยังไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อภารกิจในการปฏิบัติการของกองทัพไทยในพื้นที่ ซึ่งต้องเพิ่มความระมัดระวังในการปฏิบัติการให้มากขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลไทยยังควรแสวงหามาตรการทางกฎหมายเพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการและบทบาทของการสนับสนุนของไทยต่อภารกิจรักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์

(4) พื้นที่ดาร์ฟูร์ภายใต้ภารกิจ UNAMID แบ่งเป็น 3 เขต คือ ดาร์ฟูร์เหนือ ดาร์ฟูร์ใต้และดาร์ฟูร์ตะวันตก ทั้ง 3 เขตล้วนแล้วแต่เป็นเขตเสี่ยงภัยทั้งสิ้น ในอดีตพื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ Force Commander of UNAMID คือ Martin Luther Agwai ชาวไนจีเรีย และตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2552 (2009) ดาร์ฟูร์ทั้ง 3 เขตจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายพล Patrick Nyamvumba ชาววันดา จากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ดาร์ฟูร์ในปัจจุบัน อาจเป็นผลให้กองกำลังไทยถูกโจมตีจากกองกำลังติดอาวุธของฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายที่สนับสนุนรัฐบาลซึ่งทำให้กองกำลังไทยอยู่ในเกณฑ์เสี่ยงที่จะได้รับความสูญเสีย²

(5) จากการที่รัฐบาลซูดานไม่ต้องการให้มีการลงประชามติเพื่อแบ่งแยกดินแดนตามข้อตกลงสันติภาพดาร์ฟูร์ และจากท่าทีความไม่พอใจต่อบทบาทขององค์การสหประชาชาติและองค์กรช่วยเหลือของต่างชาติทำให้กองกำลังไทยจำเป็นต้องติดตามนโยบายของรัฐบาลซูดานอย่างใกล้ชิดและระมัดระวังเป็นพิเศษโดยต้องรักษาความเป็นกลางและวินัยอย่างเข้มงวด ตลอดจนต้องใช้กำลังอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อภารกิจขององค์การสหประชาชาติและความสัมพันธ์ไทย-ซูดาน ในเรื่องดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศจึงต้องทำงานอย่างหนักเพื่อนำเสนอข้อมูลในเชิงลึกต่อรัฐบาลและกองทัพไทย เนื่องจากโอกาสที่กองกำลังไทยจะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลซูดานมีน้อยมาก ฉะนั้นการประสานงานระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงไคโรกับหน่วยงานหรือองค์กรขององค์การสหประชาชาติในเรื่องข้อมูลข่าวสารจึงเป็นเรื่องจำเป็น นอกจากนี้กำลังพลของกองทัพไทยเอง ก็ควรได้รับการฝึกฝนและชี้แจงให้มีความเข้าใจถึงระบบการทำงานขององค์การสหประชาชาติ อาทิเช่น โครงสร้าง สายการบังคับบัญชาและแนวทางการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ³

¹ http://poc.j3schq.org/Thai_Dafur/index.html

² Ibid.

³ http://poc.j3schq.org/Thai_Dafur/Sudan3.html

(6) สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของซูดานเป็นทะเลทราย อากาศแห้ง ร้อน และยังมีพายุฝุ่นอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการปฏิบัติการของกองกำลังพลเมื่อต้องอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานาน กำลังพลควรได้รับการฝึกและเตรียมการให้พร้อมในเรื่องยุทธวิธีและการแพทย์ที่จะเผชิญกับสภาพดังกล่าว⁴

(7) ซูดานเป็นประเทศมุสลิมและเป็นแหล่งช่องสุ่มผู้ก่อการร้ายระหว่างประเทศ กองกำลังไทยอาจถูกกลุ่มผู้ก่อการร้ายมุสลิมนำไปเป็นประเด็นกล่าวหาเชื่อมโยงว่าเป็นเครื่องมือของพวกตะวันตกที่ต้องการเข้าไปแทรกแซงหาผลประโยชน์ในซูดาน อีกทั้งอาจถูกนำมาเป็นประเด็นทางการเมืองภายในประเทศและเหตุการณ์ในภาคใต้ ดังนั้นรัฐบาลไทยและกระทรวงการต่างประเทศจึงควรมีการเตรียมการด้านการประชาสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนของทั้งสองประเทศ (Public Diplomacy) ให้ทราบถึงเหตุผลที่ทหารไทยต้องส่งกำลังไปสนับสนุน UNAMID อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง⁵

จากการที่ประเทศไทยได้รับการคัดเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังสหประชาชาติในการรักษาสันติภาพในดาร์ฟูร์นับเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยได้ก้าวขึ้นมาเป็นที่รู้จักในเวทีโลก และในหมู่ประชาชนในประเทศซูดาน แม้ว่าประเทศซูดานในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาความขัดแย้งและสงครามทางการเมืองอย่างหนัก แต่การที่องค์การสหประชาชาติได้เข้าไปแทรกแซงและแก้ปัญหาภายในต่างๆ ซึ่งในที่สุดซูดานก็จะกลับสู่สภาพปกติและมีความมั่นคงในที่สุด ซูดานเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เนื่องมาจากการค้นพบแหล่งน้ำมันและทรัพยากรธรรมชาติ ยังผลให้ซูดานเริ่มมีความสำคัญในแง่เศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ แต่น้อยคนในประเทศไทยที่เห็นความสำคัญของประเทศนี้ ทั้งนี้เพราะซูดานอยู่ห่างไกลกัน มีความยากลำบากในการเดินทาง และข้อมูลเกี่ยวกับประเทศซูดานยังมีไม่มากนัก จึงทำให้ซูดานเป็นดินแดนลึกลับสำหรับคนไทยทั่วไปตลอดมา ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศจึงควรทบทวนนโยบายและขยายบทบาทการต่างประเทศเชิงรุกที่จะผลักดันให้ไทยเข้าไปขยายความสัมพันธ์และแสวงหาโอกาสใหม่ในแง่เศรษฐกิจ แหล่งวัตถุดิบ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ รวมทั้งความเป็นไปได้ของตลาดแห่งใหม่เชิงพาณิชย์สำหรับสินค้าไทยในซูดานซึ่งอาจขยายช่องทางการค้าในอนาคตสำหรับภูมิภาคนี้ซึ่งมีพลเมืองถึง 750 ล้านคน ทั้งนี้กระทรวงการต่างประเทศจะต้องมีเป้าหมายในการใช้แนวทางการทูตเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ดังจะนำเสนอในบทต่อไป

⁴ http://poc.j3schq.org/Thai_Dafur/Sudan6.html

⁵ Ibid.

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สถานการณ์ความขัดแย้งในคาร์ฟูร์ นโยบายต่างประเทศ และบทบาทของไทยในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศ ผลดีผลเสียของการเข้าร่วมในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์ และสถานะความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ซูดาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเข้าร่วมการรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์ภายใต้กองกำลังสหประชาชาติ นอกจากจะเป็นโอกาสสำคัญที่จะเพิ่มพูนบทบาทของไทยในซูดานและแอฟริกา และทำให้ไทยเป็นที่รู้จักของประชาคมโลกมากขึ้นในด้านการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศแล้ว การตัดสินใจเข้าร่วมการรักษาสันติภาพดังกล่าวของไทยยังเป็น ทางเลือกที่จะส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติในระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อให้การเข้าร่วมของกองกำลังไทยประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ไทยจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดเพื่อเตรียมการรับมือและจัดการกับผลกระทบและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่ต้องคำนึงถึงดังนี้

(1) สถานการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับความปลอดภัยในคาร์ฟูร์ เป็นปัจจัยหลักที่น่าห่วงใย การสู้รบขนาดใหญ่และเล็ก ระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับกบฏกลุ่มต่างๆ และการใช้ความรุนแรงในคาร์ฟูร์ซึ่งเกิดขึ้นเป็นระยะต่อเนื่องกันมาหลายปี ยังคงเกิดปะทุขึ้นได้เสมอ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ทั่วไปตั้งแต่ต้นปีพ.ศ. 2552 (2009) จะลดความความรุนแรงลงบ้าง เนื่องจากความพยายามของนานาชาติที่เข้าไปร่วมกันแก้ปัญหาแต่ความตึงเครียดในคาร์ฟูร์ก็ยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะระหว่างทหารซูดานกับชาด และระหว่างกบฏที่ทั้งสองฝ่ายสนับสนุน ซึ่งหากเกิดการสู้รบก็มีแนวโน้มที่จะขยายตัวและความรุนแรงมากขึ้น

(2) ในด้านการเมือง รัฐบาลซูดานซึ่งได้รับการสนับสนุนทางการเมืองจากจีน รัสเซีย สันนิบาตอาหรับและสหภาพแอฟริกาได้ดำเนินนโยบายต่อต้านบทบาทของสหประชาชาติในคาร์ฟูร์ รวมทั้งให้ความร่วมมืออย่างจำกัดแก่สหประชาชาติ ทั้งในเรื่องการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวคาร์ฟูร์ และการประจําการของกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ

ในช่วงตั้งแต่ต้นปีพ.ศ. 2552 (2009) ถึงแม้จะมีปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะส่งผลให้ปัญหาคาร์ฟูร์มีความคืบหน้า กล่าวคือ การออกหมายจับประธานาธิบดีซูดานของ International Criminal Court (ICC) และการปรับท่าทีของสหรัฐต่อซูดานจากการใช้ความแข็งแกร่งไปใช้ในการเจรจาซูดานให้

แก้ปัญหาคาร์ฟูร์ และการเห็นพ้องของสหรัฐกับสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงอีก 4 ประเทศ ที่จะทำให้ความสำคัญเร่งด่วนแก่การเจรจาสันติภาพในปัญหาคาร์ฟูร์ มากกว่าเรื่องการบังคับใช้หมายจับประธานาธิบดีชูดาน จะเป็นสิ่งที่ทำให้โอกาสที่รัฐบาลชูดานยอมรับร่วมมือกับสหประชาชาติ และเข้าร่วมการเจรจาสันติภาพกับฝ่ายกบฏคาร์ฟูร์มีมากขึ้น แต่ในทางกลับกันหมายจับของ ICC (International Criminal Court) ซึ่งเป็นชนกคดีหลังผู้นำของชูดานอาจกลับเป็นปัจจัยที่ทำให้ชูดานเลือกที่จะมีท่าทีที่ไม่ยืดหยุ่น ตั้งเงื่อนไข และชะลอการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาคาร์ฟูร์ได้ครบใดที่ยังไม่มีการเจรจาสันติภาพและการตกลงหยุดยิงที่ทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ความตึงเครียด การสู้รบและความรุนแรงในคาร์ฟูร์ยังขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างชูดานกับชาติ ปัจจัยดังกล่าวมีผลโดยตรงต่อความปลอดภัยของกองกำลังไทยที่ปฏิบัติการกิจอยู่ในพื้นที่ของรัฐคาร์ฟูร์ ตะวันตกซึ่งห่างจากเส้นพรมแดนชูดาน-ชาติเพียงระยะทาง 6 กิโลเมตร การได้รับความสนับสนุนจากฝ่ายรัฐบาลชูดานในการใช้กลไกรัฐสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในพื้นที่สำหรับกองกำลังไทยเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ดังนั้นการดำเนินการทางการทูตแบบทวิภาคีกับรัฐบาลชูดานและการปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้รัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐของชูดานมั่นใจว่าไทยเป็นมิตรและมองกองกำลังไทยซึ่งปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์ในด้านบวกจึงเป็นเรื่องของการเมืองซึ่งกระทรวงการต่างประเทศต้องเข้าไปมีบทบาทสนับสนุนโดยใช้มาตรการดำเนินการทางการทูตโดยตรงเพื่อป้องกันไม่ให้รัฐบาลชูดานคิดว่าไทยเป็นเครื่องมือของชาติตะวันตกในการสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาลชูดาน ทักษะที่ดีและความเข้าใจที่ถูกต้องย่อมเป็นการสร้างเกราะให้กับกองกำลังไทยโดยตรง

(3) จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์นายทหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง การส่งกองกำลังไทยไปปฏิบัติการกิจในคาร์ฟูร์เป็นหน้าที่ในส่วนที่รัฐบาลไทยต้องรับผิดชอบดำเนินการเอง และโดยการส่งกำลังบำรุงไปยังคาร์ฟูร์ของกองกำลังของประเทศต่างๆ ที่ผ่านมา มีอุปสรรค ทั้งด้านระยะทางที่ห่างไกล สภาพเส้นทางขนส่ง การปล้นสะดมโดยกองกำลังติดอาวุธ ความไม่มีประสิทธิภาพของระบบบริหารท่าเรือและศุลกากร ตลอดจนความไม่ร่วมมือของทางการชูดาน ปัญหาเหล่านี้กระทบต่อประสิทธิภาพ และการปฏิบัติการกิจของกองกำลัง ดังนั้นฝ่ายทหารจึงคาดหวัง ความสนับสนุนช่วยเหลือจากกระทรวงการต่างประเทศ และโดยเฉพาะสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร ซึ่งมีเขตอาณาความรับผิดชอบครอบคลุมถึงประเทศชูดาน อย่างน้อยที่สุดในการให้ความช่วยเหลือที่จำเป็น ในเรื่องการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองกำลังไทย ตลอดช่วงเวลาปฏิบัติการกิจในคาร์ฟูร์

(4) นอกจากความจำเป็นที่ไทยจะต้องเสริมสร้างการติดต่อใกล้ชิดกับชูดานตามเหตุผลข้างต้นแล้ว ชูดานยังเป็นประเทศที่มีศักยภาพหลายด้านที่จะเป็นประโยชน์ต่อไทย อาทิ ตลาด

การค้าการลงทุน แหล่งพลังงาน แหล่งวัตถุดิบ และการเป็นพันธมิตรของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ดังนั้นไทยจึงควรใช้โอกาสในการที่กองทัพไทยได้ส่งกองกำลังเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์สร้างความเข้าใจอย่างแท้จริงในบทบาทของไทย รวมทั้งส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์สองฝ่ายในด้านต่างๆ กับซูดานด้วย แม้ในขณะนี้ซูดานจะประสบปัญหาทั้งภายในและกับประชาคมระหว่างประเทศเพราะการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงในคาร์ฟูร์เคยสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายและยังคงมีพฤติกรรมสนับสนุนมุสลิมหัวรุนแรงบางกลุ่ม แต่การมองข้ามปัญหาภายใน หรือความขัดแย้งกับประเทศที่สามเพื่อประโยชน์ของไทยซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการเป็นมิตรกับทุกประเทศเป็นการแสดงความจริงใจของไทยต่อซูดานที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างกัน ทั้งนี้ ไทยสามารถใช้ปัจจัยทางบวกในการกระชับความสัมพันธ์กับซูดานได้ และการมีความสัมพันธ์ระหว่างกันที่ราบรื่น การที่ไทยให้ความช่วยเหลือซูดานด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอทุกปี และการที่หน่วยงานรัฐของซูดานโดยทั่วไปรู้จักและชื่นชมประเทศไทยที่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้การเพิ่มพูนการติดต่อและการขยายความสัมพันธ์ทวิภาคีกับประเทศซูดานในควรดำเนินไปพร้อมกัน ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนโดยใช้แนวทางทางการทูตแบบผสมผสาน (Multi-Track Diplomacy) รวมทั้งการใช้นโยบาย Soft Power ให้ความช่วยเหลือแก่ซูดานในด้านมนุษยธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยโครงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยประยุกต์ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชาวซูดาน ซึ่งนโยบายดังกล่าวจะสามารถผูกใจประชาชนชาวซูดานเพื่อสร้างประโยชน์ของประเทศไทยในประเทศซูดานและภูมิภาคแอฟริกาในระยะยาว

5.2 ประเด็นที่ควรพิจารณาและข้อเสนอแนะ

5.2.1 ประเด็นที่ควรพิจารณา

การพิจารณาถึงศักยภาพของไทยเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ โดยการใช้ SWOT Analysis

(ก) จุดแข็ง

- ประเทศไทยกับซูดานมีความสัมพันธ์ที่ดีและร่วมมือระหว่างกันด้วยดีมาโดยตลอด
- ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 (2003) ประเทศไทยเริ่มให้ความสนใจและความสำคัญต่อซูดานมากขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน
- ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีและ know-how ในด้านวิชาการเพื่อการพัฒนาให้แก่ซูดาน
- ซูดานยอมรับฝีมือแรงงานและความสามารถของคนไทย อาทิ ด้านระบบโรงงาน

ไฟฟ้า การก่อสร้าง การตัดเย็บเสื้อผ้า การประกอบรถยนต์ เป็นต้น

(ข) จุดอ่อน

- คนไทยทั่วไปยังมีความรู้ความเข้าใจในประเทศชูดานน้อยมาก ส่วนใหญ่จะมองว่าชูดานเป็นดินแดนล้าหลัง อดอยาก สงคราม และอันตราย แต่ในความเป็นจริงชูดานมีทรัพยากรมาก และเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงสำหรับการขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนของเอกชนไทย

- ในปัจจุบันชูดานอยู่ภายใต้การดูแลของสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงไคโร โดยผ่านกงสุลกิตติมศักดิ์ แม้ว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาจะเป็นไปได้ด้วยดี แต่การไม่มีสถานเอกอัครราชทูตรับผิดชอบในพื้นที่โดยตรงทำให้โอกาสในการขยายความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศอยู่ในขอบเขตที่จำกัด

- ประเทศไทยมีงบประมาณจำกัดสำหรับความช่วยเหลือและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่จะให้กับประเทศชูดาน

(ค) โอกาส

- ชูดานมีทรัพยากรเพื่อการพัฒนาเป็นจำนวนมากทำให้มีศักยภาพและโอกาสสูงสำหรับการค้าเชิงพาณิชย์

- ชูดานมีความต้องการนำเข้าสินค้าจำพวกอาหาร อุตสาหกรรมแปรรูป ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูปและสิ่งทอ ซึ่งไทยมีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว

- รัฐบาลชูดานเห็นความสำคัญของการลงทุน โดยได้ออกกฎหมายอำนวยความสะดวกในการลงทุน เช่น An Unprecedented Investment Encouragement Act B.E.2542 (1999) และได้จัดทำ Comprehensive National Strategy ซึ่งถือว่าเป็นแผนงานที่ดีสำหรับการลงทุน นอกจากนี้รัฐบาลชูดานยังมีนโยบายการจัดการทางการเงินที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากทุกส่วนของประเทศและสามารถยืดหยุ่นอย่างเป็นอิสระในด้านการค้าและการลงทุน เช่น ธนาคารพิเศษสำหรับผู้ประกอบการค้า เป็นต้น

- ชูดานเริ่มให้ความสนใจอย่างจริงจังในการเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตร การสาธารณสุข และการประมง

- ประเทศไทยมีลักษณะที่จะทำให้ชูดานไว้วางใจเพราะประเทศไทยเองก็เป็นประเทศกำลังพัฒนาเช่นเดียวกับชูดาน นอกจากนี้ทั้งสองประเทศยังมีพื้นฐานเศรษฐกิจแบบเกษตร และเนื่องจากไทยมีประสบการณ์เรื่องการพัฒนาประเทศแบบพอเพียง ความโดดเด่นของประเทศไทยในเรื่องดังกล่าวจะมีส่วนให้ไทยสามารถเข้าถึงจิตใจของชาวชูดานโดยเน้นถึงการถ่ายทอด

ประสบการณ์ ความรู้วิชาการและภูมิปัญญาแบบชาวบ้าน เน้นการพัฒนา SMEs และเศรษฐกิจชุมชนมากกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

(ง) อุปสรรค

- ชุมชนยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่พอเพียงต่อการพัฒนา
- ชุมชนมีปัญหาความขัดแย้งภายใน
- ชุมชนมีระยะทางห่างจากประเทศไทย ส่วนใหญ่การค้าขายจะอาศัยผ่านประเทศที่สามทำให้ต้นทุนในการขนส่งสินค้าสูงและผู้ประกอบการมีทางเลือกน้อยในการเลือกเส้นทางขนส่ง
- ปัจจุบันราคาน้ำมันตกต่ำ ส่งผลให้ชุมชนมีปัญหาทางด้านการเงิน

5.2.2 ข้อเสนอแนะ

(1) ที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับชุมชนส่วนใหญ่อยู่บนพื้นฐานของกิจกรรมทางการทูตแบบเป็นทางการ (Track One Diplomacy) ซึ่งมีขอบเขตจำกัดเฉพาะในระดับผู้นำรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ระดับสูงหรือข้าราชการระดับปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง โดยการหารือจะเกี่ยวกับกิจกรรมเฉพาะเรื่องในวงแคบเท่านั้น อาทิเช่น การแลกเปลี่ยนการเยือน หรือการหารือเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านต่างๆ ซึ่งยังอยู่ในระดับเริ่มต้น โดยในขณะนี้ ไทยและชุมชนกำลังพิจารณาความตกลงทางการค้าร่วมกัน 3 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุน ความตกลงเว้นการเก็บภาษีซ้อน และพิธีสารว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงต่างประเทศไทยและชุมชน จะเห็นได้ว่าเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนทัศนะ (Consultative Forum) และกรอบความร่วมมือ (Cooperation Framework) ที่มุ่งส่งเสริมความไว้วางใจ ความสัมพันธ์อันดี และเพิ่มพูนความร่วมมือของสองประเทศยังมีน้อยมาก ดังนั้น ไทยควรหาโอกาสเพิ่มการติดต่อและพบปะในแบบทวิภาคี โดยการใช้แนวทางทางการทูตแบบผสมผสาน (Multi-Track Diplomacy) โดยการนำองค์กรอิสระ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคคลสาธารณะ ผู้นำชุมชนหรือผู้นำทางสังคม องค์กรศาสนา เข้ามาขยายกรอบการหารือ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกัน เพื่อเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาความสัมพันธ์และขยายขอบข่ายความร่วมมือให้กว้างขวางขึ้น

(2) กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำกิจกรรมทางการทูตแบบผสมผสานมาใช้ในการแสดงความจริงใจต่อชุมชน และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อเหตุผลที่ไทยได้ตัดสินใจมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในคาร์ฟูร์โดยการสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ฝ่ายการเมืองและสาธารณชนในชุมชนเข้าใจถึงเหตุผลและหลักการของการเข้าร่วมดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยและ

สนับสนุนนโยบายการต่างประเทศของรัฐบาลในการรักษาสันติภาพและการให้ความช่วยเหลือในด้านมนุษยธรรมในซูดานและภูมิภาคแอฟริกา นอกจากนี้กระทรวงการต่างประเทศควรนำบทเรียนจากนโยบายต่างประเทศของจีนในการใช้นโยบาย Soft Power Diplomacy มาประยุกต์ใช้กับความสัมพันธ์ไทย-ซูดาน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักของซูดานมากขึ้นโดยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในระดับประชาชนต่อประชาชนผ่านมิติทางวัฒนธรรมและความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ

(3) ไทยควรใช้ประโยชน์จากการที่ซูดานมีนโยบายในการให้ความสำคัญกับชาติตะวันออก (Look East Policy) ในการกระชับความสัมพันธ์ทางการเมืองเพื่อปูทางในการขยายบทบาทของไทยในด้านต่างๆ ในซูดานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น โอกาสในการร่วมมือทางการค้าและการลงทุน โดยซูดานมีความต้องการด้านการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสินค้าทางการเกษตร รวมทั้งให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการ (Technical Assistance) เพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งทางภาครัฐและเอกชนในเรื่องการค้าและการลงทุน การเกษตร การชลประทาน การปลูกข้าว การประมง การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร และการสาธารณสุข ซึ่งไทยมีความพร้อมในด้านดังกล่าว

(4) กระทรวงต่างประเทศควรใช้โอกาสจากผลประโยชน์ทางอ้อมของการสนับสนุนภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในคาร์ฟูร์มาทบทวนนโยบายต่างประเทศของไทยต่อซูดานเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการพัฒนาและเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-ซูดานดังกล่าวต่อไป

แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการพัฒนาและเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-ซูดาน

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
1. ขยายความสัมพันธ์ทางการเมืองให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพื่อให้ฝ่ายซูดานเห็นว่า ไทยเป็นมิตร และเข้าใจนโยบายสนับสนุนภารกิจการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศของไทย และการเข้าร่วมภารกิจในคาร์ฟูร์ของกองกำลังไทย	1. ผู้นำ และชนท.รัฐของซูดาน มีทัศนคติที่เป็นมิตรต่อไทย 2. ไทยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐของซูดานในการประจำการของกองกำลังไทยที่คาร์ฟูร์ และในการส่งกำลังบำรุงระหว่างประจำการ และในการปฏิบัติการ	1. แลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูง และระดับรองลงมา ระหว่างภาครัฐ 2. เพิ่มการติดต่อระหว่างกระทรวงการต่างประเทศทั้งสองฝ่าย เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะ (Consultative Forum) และใช้คณะทำงานร่วมกัน (Joint Working Group) เพื่อขยาย

		ความร่วมมือ 3.ส่งเสริมการติดต่อ ประสานงานและปรึกษาหารือ ระหว่างกระทรวงการ ต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายใน ระดับทวิภาคี 4.ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง รัฐสภาของทั้งสองฝ่ายผ่านการ แลกเปลี่ยนการเยือน
2. สร้างความสัมพันธ์กับผู้นำ ทหารของชูดาน หัวหน้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทหาร ชูดานในส่วนกลาง ทหารและ จนท.รัฐระดับสูงในพื้นที่คาร์ ฟูร์ (ความสัมพันธ์กับฝ่ายทหารชูดานต้องไม่ส่งผลในทางลบต่อ ภาพลักษณ์ความเป็นกลางของ กองกำลังไทย)	1. ทหารรัฐบาลชูดาน และฝ่าย กบฏในคาร์ฟูร์เป็นมิตรต่อกอง กำลังไทย 2. เจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่ให้ ความร่วมมือช่วยเหลือกอง กำลังไทย	1. ผู้นำทหารของไทยไปเยือน ชูดานพบปะเพื่อทำความรู้จัก กับผู้นำทหารชูดาน 2. เอกอัครราชทูตไทย สร้าง ความสัมพันธ์กับผู้นำทหาร ชูดานในส่วนกลางและพื้นที่ รวมทั้งผู้ว่าการรัฐคาร์ฟูร์ ตะวันตก 3. กองกำลังไทยสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งฝ่าย กบฏและฝ่ายทหารรัฐบาลใน พื้นที่
3.สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับนโยบายสนับสนุน ภารกิจรักษาสันติภาพระหว่าง ประเทศต่อประชาชนไทย รวมทั้ง ชุมชนไทยมุสลิม	1. ประชาชนและสื่อมวลชน ไทยเข้าใจนโยบายสนับสนุน ภารกิจรักษาสันติภาพระหว่าง ประเทศของรัฐบาล และเชื่อว่า การเข้าร่วมภารกิจในคาร์ฟูร์	1.ประชาสัมพันธ์ ความสำเร็จ ของกองกำลังไทยในการกิจ รักษาสันติภาพระหว่าง ประเทศที่ผ่านมา นโยบาย เพิ่มพูนบทบาทของประเทศ

	เป็นผลดีต่อประเทศไทย	ไทยในเวทีโลก และผลดีต่อประเทศจากการเข้าร่วมภารกิจในคาร์ฟูร์ 2. จัดกิจกรรมที่มีการเข้าร่วมของสาธารณชนหรือเยาวชนไทย ที่แสดงถึง ความเข้าใจ และความสนับสนุนของประชาชนต่อการเข้าร่วมภารกิจในคาร์ฟูร์ของกองกำลังไทย
4. แสดงความจริงใจของไทย ในการพัฒนาความสัมพันธ์กับ ชุมชน และสร้างความสัมพันธ์ ระดับหน่วยงาน/กระทรวง เพื่อ โอกาสทางการค้าการลงทุน ฯลฯ ทั้งนี้ โดยขยายความร่วมมือทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนการเยือนในสาขาที่เป็นความต้องการของฝ่าย ชุมชนเพื่อผลในการมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ของไทยและ ชุมชน	1. ฝ่ายชุมชนตอบสนองในทางบวกต่อการเพิ่มการติดต่อ และการริเริ่มขยายความร่วมมือของไทย 2. มีการติดต่อประสานงาน โดยตรงระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐของทั้งสองฝ่าย รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนข้อมูล 3. หน่วยงานของชุมชนเป็น แหล่งข้อมูลและแหล่ง ตรวจสอบข้อมูลของไทยได้ในระดับหนึ่ง	1. เพิ่มพูนการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างหน่วยงานด้านความร่วมมือ และด้านที่จะเป็นประโยชน์ในด้านการค้าการลงทุนของไทย 2. เชิญระดับหัวหน้าหน่วยงานที่จะเป็นประโยชน์ต่อไทย มาเยือนไทย 3. รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงผลตามเป้าประสงค์
5. พัฒนาและปรับปรุงด้าน สาธารณสุข	เพิ่มขีดความสามารถด้าน สาธารณสุขมูลฐานให้กับ หน่วยงานสาธารณสุขของ	1. พัฒนาการบริหารจัดการกับโรคติดต่อในชุมชน เช่น มาลาเรีย เอชส์ ไทฟอยด์

	ชูดาน	อหิวาตกโรค ฯลฯ 2.พัฒนาขีดความสามารถเกี่ยวกับการป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อดังกล่าว
6.ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการศึกษา	คนชูดานรู้จักประเทศไทย เป็นมิตรต่อคนไทย และนิยมสินค้าไทย	1. ให้ทุนการศึกษาในระดับต่างๆ แก่นักเรียนนักศึกษาชูดาน 2.แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ศิลปะ นักวิชาการ ผู้รู้ทางศาสนา และส่งเสริมการกีฬา
7. เร่งรัดการทำความตกลงฉบับ ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของไทย ได้แก่ ความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน และความตกลงยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน	ปริมาณการค้าการลงทุนระหว่างประเทศทั้งสองเพิ่มขึ้น และภาคเอกชนของทั้งสองฝ่ายมีความมั่นใจในการทำธุรกิจการค้าระหว่างกัน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดพิจารณาความตกลง และกำหนดวันที่ทั้งสองฝ่ายจะลงนามความตกลง
8. ขยายตลาดสินค้าไทยในชูดาน ทั้งในภาคเหนือ และภาคใต้	1. การส่งออกของไทยไปชูดาน เพิ่มขึ้น 2. ไทยลงทุนในชูดานเพิ่มขึ้น	1. เร่งรัดการจัดตั้งสถานักธุรกิจ ในประเทศทั้งสอง ซึ่งรมว.กต. ชูดานเคยเสนอ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลการค้าและให้คำแนะนำแก่นักธุรกิจของทั้งสองฝ่าย ตลอดจน

		2. เชิญคณะนักธุรกิจชูดาน สาขาต่างๆ มาเยือนประเทศ ไทย ร่วมงานแสดงสินค้า และ พบปะนักธุรกิจไทย 3. แลกเปลี่ยนการเยือนระหว่าง หน่วยงานด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และพลังงาน 4. กำหนดเป้าหมายมูลค่า การค้าระหว่างประเทศทั้งสอง 5. จัดกิจกรรมส่งเสริมสินค้า ไทยในชูดาน หรือร่วมงาน แสดงสินค้าที่จัดขึ้นในชูดาน
--	--	---

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

“การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (2543-2544)”. 2545. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.senate.go.th/web-senate/report-committee/paper/2/1/6.pdf>

“การปฏิบัติการรักษาสันติภาพสหประชาชาติในประเทศซูดาน.” 2551. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.navy.mi.th/navic/document/910707d.html>

กองการสื่อสารมวลชน. กรมสารนิเทศ. กระทรวงการต่างประเทศ. *ภารกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (African Union/United Nations Hybrid Operation in Darfur: UNAMID)*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ, 2552. (เอกสารอัดสำเนา)

กองการสื่อสารมวลชน. กรมสารนิเทศ. กระทรวงการต่างประเทศ. *FM Kasit Holds Bilateral Talks on the Sideline of 15th NAM Summit July 20, 2009*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ, 2552. (เอกสารอัดสำเนา)

กองการสื่อสารมวลชน. กรมสารนิเทศ. กระทรวงการต่างประเทศ. *Foreign Minister Reviews the Government's Six-Month Undertakings on Foreign Affairs Bangkok—May 11, 2009.—Ministry of Foreign Affairs*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ, 2552. (เอกสารอัดสำเนา)

กองการสื่อสารมวลชน. กรมสารนิเทศ. กระทรวงการต่างประเทศ. *Sudan Seeks Closer Cooperation in Fishery and Agriculture and Welcomes Thai Investors April 27, 2007*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ, 2550. (เอกสารอัดสำเนา)

กองการสื่อสารมวลชน. กรมสารนิเทศ. กระทรวงการต่างประเทศ. *Thailand and Sudan to Boost Cooperation in Development, Reconstruction and Capacity Building August 15, 2006*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ, 2549. (เอกสารอัดสำเนา)

“ข้อมูลทั่วไปของประเทศซูดาน.” 2552. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://www.rta.mi.th/thaidarfur9801/Information_files/Database/index.html

ณัฐพล แสงจันทร์. 20 กรกฎาคม 2552. กองแผนและโครงการศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร. สัมภาษณ์.

“ทำไมแอฟริกาจึงมีความสำคัญต่อไทย.” 2551. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.polpage.com/whyafrika.htm>

เทอดศักดิ์ ใจอารีย์. 20 กรกฎาคม 2552. กองแผนและโครงการศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรม
ยุทธการทหาร. สัมภาษณ์.

ธรรมบุญ ไม้สนธิ์. 20 กรกฎาคม 2552. กองแผนและโครงการศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรม
ยุทธการทหาร. สัมภาษณ์.

“บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ.” [n.d.]. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

[http://www.navy.mi.th/ians/acd/ACADEMY/data_docu/royal_thai_forces_role_in%20_P
O.doc](http://www.navy.mi.th/ians/acd/ACADEMY/data_docu/royal_thai_forces_role_in%20_P
O.doc)

“บทบาทด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในปัจจุบัน.” 2549. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://web.schq.mi.th/~j3/pkoc/pkp_role.html

“ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ--บทบาทกองทัพไทยบนเวทีโลก.” 2548. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

[http://www.tortaharn.net/contents/index.php?option=com_content&task=view&id=24&I
temid=75](http://www.tortaharn.net/contents/index.php?option=com_content&task=view&id=24&I
temid=75)

ฝ่ายการพิมพ์และเผยแพร่. สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์. 2549. *แนวคิดการประชาสัมพันธ์
ต่างประเทศเชิงรุก*. กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์.

“ภารกิจรักษาสันติภาพในซูดาน : UNMIS (United Nations Mission in Sudan).” 2552.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

http://poc.j3schq.org/PSO_HA/Article/Sudan/article_UNMIS.html

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ. กระทรวงการต่างประเทศ. 2550. *คำศัพท์คำย่อทางการ
ทูตและการต่างประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

“สรุปสาระสำคัญ การประชุมสุดยอดระดับโลก 2005 (2005 World Summit) : การประชุมระดับผู้
นำ High-Level Plenary Meeting ระหว่างวันที่ 14 –16 กันยายน 2005.” 2548. [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก: http://www.unescap.org/unis/Thai/World_Summit_Outcome_thai.pdf

ภาษาอังกฤษ

“African Union/United Nations Hybrid Operation in Darfur.” 2009. [Online]. Available:

<http://www.un.org/depts/dpko/missions/unamid/index.html>

“An Agenda for Peace Preventive diplomacy, Peacemaking and Peace-keeping.” 1992.

[Online]. Available: <http://www.un.org/Docs/SG/agpeace.html>

- “Analysis : Khartoum’s Patterns of Violence in Darfur.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudanreeves.org/Article224.html>
- “Chad Carries Out Air Strikes in Sudan’s Darfur–Official.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31177>
- “Chad Carried Out New Air Raid in Darfur-Sudan.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31836>
- “China's Charm : Implications of Chinese Soft Power.” 2006. [Online]. Available:
<http://www.carnegieendowment.org/publications/index.cfm?fa=view&id=18401>
- “CIA World Factbook Sudan.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.theodora.com/wfbcurrent/sudan/html>
- Cooper, Richard H. and Kohler, Juliette Voïnov, editors. 2008. *Responsibility to Protect : the Global Moral Compact for the 21st Century*. New York : Palgrave Macmillan.
- “Darfur Peace Process.” 2009. [Online]. Available:
<http://unamid.unmissions.org/Default.aspx?tabid=907>
- “Deterioration of Sudan-Chad Relations Hurts Darfur Region.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31511>
- “Egypt Calls Sudan and Chad to Exercise Maximum Restraint.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31204>
- Fisher, Ronald J., editor. 2005. *Paving the Way: Contributions of Interactive Conflict Resolution to Peacemaking*. Lanham, MD: Lexington Books.
- “Government builds up troops to attack Darfur rebels in Jebel Marra – IDPs.” 2009. [Online]. Available: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article31815>
- “Grassroots Diplomacy in Darfur.” 2008. [Online]. Available:
<http://www.stanhopecentre.org/2007/images/doc/grassrootsdiplomacy.pdf>
- “Hundreds Still Sheltering at UN-AU Camp as Darfur Fighting Lulls.” 2009. [Online]. Available: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article31291>
- “Involving IDPs in the Darfur Peace Process.” 2008. [Online]. Available:
<http://www.fmreview.org/FMRpdfs/FMR30/71-72.pdf>
- “JEM Rebels Dismiss Air Strikes Against Them Inside Chad.” 2009. [Online]. Available:

- <http://www.sudantribune.com/spip.php?article31438>
- “JEM Rebels Take North Darfur Town.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31203>
- “Militia Clashes with Army in North Darfur Capital.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31140>
- “Multi Track Diplomacy.” 2003. [Online]. Available:
http://www.beyondintractability.org/essay/multi-track_diplomacy/
- “North Darfur Governor Condemns Recent JEM Attack.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31214>
- Nye, Joseph, Jr. 2004. *Soft Power : The Means To Success In World Politics*. New York : United States of Public Affairs.
- “Preventive Diplomacy/Conflict Prevention.” 1998. [Online]. Available:
<http://www.colorado.edu/conflict/peace/treatment/prevent.htm>
- Pugh, Michael. 2001. *Peacekeeping and Humanitarian Intervention*. New York : Pulgrave Macmillan.
- “Rebels Insist on Claim to Have Captured North Darfur Town.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31283>
- “Rebels Say They Evacuated Darfur Towns to Protect Civilians.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31321>
- “Responsibility to Protect.” 2009. [Online]. Available:
http://en.wikipedia.org/wiki/Responsibility_to_protect
- “Sudan Denies Rebels’ Capture of a New Position in Darfur.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31266>
- “Sudan Sentences More 9 Rebels to Death in Khartoum Attack.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31226>
- “Sudan Sentences 12 JEM Rebels to Death.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31438>
- “Sudan Summons UNAMID on Statements About Army Movements.” 2009. [Online]. Available: <http://www.sudantribune.com/spip.php?article31295>

- “Sudanese Aircraft Bomb Rebel Positions in North Darfur.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31160>
- “Sudanese Army Denies Air Strikes in Darfur.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31165>
- “Sudanese Army Takes Back Another Town Near Chad Border.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31312>
- “Three Police Officers Killed in South Darfur.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.sudantribune.com/spip.php?article31135>
- “Timeline of Crisis.” 2008. [Online]. Available: <http://www.xtimeline.com/timeline/Darfur--Timeline-of-the-crisis-Darfur>
- “Track I Diplomacy.” 2003. [Online]. Available:
http://www.beyondintractability.org/essay/track1_diplomacy/
- Track II Diplomacy : Can Unofficial Talks Avert Disaster?,”. *Carnegie Reporter*. 3,3
(Fall 2005) : 3.
- “UNAMID-African Union and United Nations Mission in Darfur.” 2009. [Online]. Available:
<http://unamid.unmissions.org/Default.aspx>
- “Waging Peace: Building a Safe and Democratic World 2009.” 2009. [Online]. Available:
<http://www.wagingpeace.info/?q=node/34>

ภาคผนวก ก

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นายทหารระดับสูงเกี่ยวกับการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในคาร์ฟูร์ของกองกำลังไทย

1. สถานการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับความปลอดภัยในคาร์ฟูร์ และสิ่งที่เป็นอันตรายต่อกองกำลัง UNAMID โดยเฉพาะกองกำลังไทย ทั้งในและนอกระยะเวลาปฏิบัติการ
2. ฝ่ายทหารของไทยเห็นว่ากระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโลโร จะช่วยเหลือหรือสนับสนุนการประจำการในคาร์ฟูร์ของกองกำลังไทย และเจ้าหน้าที่ทหารไทยอย่างไรบ้าง
3. เจ้าหน้าที่รัฐบาลชูดานในคาร์ฟูร์ อาทิ ระดับผู้ว่าการรัฐลงมา รวมทั้งฝ่ายทหารของชูดานเป็นอุปสรรคในการทำงานหรือร่วมมือในระดับใดกับกองกำลัง UNAMID
4. ชาวคาร์ฟูร์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาลชูดานในคาร์ฟูร์ รู้จักประเทศไทย หรือไม่ และมีทัศนคติหรือท่าที ต่อคนไทยและทหารไทยอย่างไร (เท่าที่มีข้อมูล)
5. โอกาสที่กองกำลังไทยจะช่วยเหลือในด้านการพัฒนาหรืออื่นๆ ในคาร์ฟูร์

ภาคผนวก ข

TRADE BETWEEN THAILAND AND SUDAN

TRADE BETWEEN THAILAND AND SUDAN

YEAR	VALUE : US DOLLAR				GROWTH RATE (%)			
	TOTAL TRADE	EXPORTS	IMPORTS	TRADE BALANCE	TOTAL TRADE	EXPORTS	IMPORTS	TRADE
2009 (Jan.- May)	27,042,302	25,976,162	1,066,139	24,910,023	-72.19	-53.33	-97.44	77.03
2008	188,808,663	109,600,640	79,208,023	30,392,617	66.67	25.17	207.89	-50.85
2007	113,284,155	87,558,210	25,725,945	61,832,264	22.87	-1.64	708.07	-27.96
2006	92,199,907	89,016,262	3,183,646	85,832,616	68.84	92.93	-62.41	127.86
2005	54,608,996	46,138,683	8,470,312	37,668,371	37.06	74.20	-36.58	186.91
2004	39,841,733	26,485,464	13,356,269	13,129,196	8.72	45.18	-27.42	-
2003	36,645,906	18,243,581	18,402,324	-158,743	14.94	-14.86	76.05	-
2002	31,881,550	21,428,462	10,453,088	10,975,375	25.87	16.76	49.84	-3.53
2001	25,329,432	18,553,210	6,976,223	11,376,987	6.25	28.59	-27.08	141.77
2000	23,839,669	14,272,711	9,566,958	4,705,753	64.18	141.09	11.24	-
1999	14,520,480	5,920,133	8,600,347	-2,680,214	-52.54	-39.69	-58.61	-75.55
1998	30,593,056	9,816,288	20,776,768	-10,960,481	21.55	24.85	20.05	16.06
1997	25,169,558	7,862,693	17,306,306,865	-9,444,172	-57.60	21.65	-67.28	-79.66
1996	59,359,054	6,463,592	52,895,462	-46,431,870	39.10	-25.06	55.35	82.62
1995	42,674,599	8,624,762	34,049,836	-25,425,074	-21.19	-28.16	-19.21	-15.64
1994	54,149,633	12,004,897	42,144,735	-30,139,838	-36.50	-73.50	5.43	-
1993	85,268,994	45,294,386	39,974,608	5,319,778	86.18	1,100.36	-4.88	-
1992	45,799,492	3,773,401	42,026,091	-38,252,690	-49.96	-15.27	-51.73	-53.70

SOURCE : INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY CENTER WITH COOPERATION OF THE CUSTOMS DEPARTMENT

ภาคผนวก ค

PRINCIPAL IMPORTS BY SUPPLIER

PRINCIPAL IMPORTS BY SUPPLIER
SUDAN

No	Description	Value : Million US (\$)				Growth Rate (%)				Share (%)			
		2006	2007	2008	2009 (Jan.- May)	2006	2007	2008	2009 (Jan.- May)	2006	2007	2008	2009 (Jan.- May)
1	Iron, steel and products	-	-	5.2	0.8	-	218.75	20,442.35	-	0.25	0.10	6.61	1.77
2	Yarn and fibers	1.9	0.5	4.4	0.2	-72.67	-72.14	738.36	1,987.70	59.67	2.06	5.60	9.19
3	Machinery and parts	0.8	0.1	0.1	-	-22.33	-83.51	-53.18	-62.52	23.64	0.48	0.07	0.09
4	Garments	-	-	-	-	-	-	-	244.44	-	-	-	-
5	Other textile products	-	-	-	-	2,400.00	100.00	-24.00	-	0.08	0.02	-	0.01
6	Household articles and furniture	-	-	-	-	333.33	-	-	2,700.00	0.04	-	-	-
7	Miscellaneous manufactured articles	-	0.1	0.1	-	2,400.00	-92.00	62,250.00	123,400.00	0.08	-	0.16	0.30
8	Footwear	-	-	-	-	-	-	-	33.33	-	-	-	-
9	Print matter	-	-	-	-	-	-100.00	-	125.00	0.09	-	-	-
10	Glass and products thereof	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Electrical machinery and parts	-	-	-	-	-	-53.73	651.61	808.33	0.21	0.01	0.03	0.05
12	Electrical household appliances	0.1	-	-	-	5,446.67	-99.88	600.00	-	2.61	-	-	-
13	Musical instruments, toys, sport requisites	-	-	-	-	-	-	-	-	0.03	-	-	-
14	Computers; accessories and parts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Lenses, spectacles and parts	-	-	-	-	40.00	-	-	-	0.04	-	-	-
Total 15 records		2.8	0.7	9.9	1.1	-65.14	-75.12	1,339.29	1,536.99	86.74	2.67	12.49	11.42
Other		0.4	25.0	69.3	0.0	-23.05	5,833	176.84	43,450.00	13.26	97.33	87.51	88.58
Total		3.2	25.7	79.2	1.1	-62.41	708.08	207.89	11,000.13	100.00	100.00	100.00	100.00

SOURCE : INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY CENTER WITH COOPERATION OF THE CUSTOMS DEPARTMENT

ภาคผนวก ง

PRINCIPAL EXPORTS BY SUPPLIER

PRINCIPAL EXPORTS BY DESTINATION
SUDAN

No	Description	Value : Million US (\$)				Growth Rate				Share (%)						
		2006	2007	2008	2008 (Jan.- May)	2009 (Jan.- May)	2006	2007	2008	2008 (Jan.- May)	2009 (Jan.- May)	2006	2007	2008	2008 (Jan.- May)	2009 (Jan.- May)
1	Motor cars, parts and accessories	28.2	16.3	15.7	5.6	6.9	51.43	-42.07	-3.96	-25.99	23.02	31.65	18.64	14.30	10.10	26.63
2	Air conditioning machine and parts thereof	4.2	4.4	9.4	5.8	3.9	-5.50	2.98	115.65	115.32	-32.26	4.77	5.00	8.61	10.43	15.14
3	Iron and steel	23.1	34.7	46.0	25.4	2.4	5,015.52	50.21	32.51	177.09	-90.73	25.96	39.64	41.96	45.61	9.06
4	Plastic products	2.2	4.3	4.0	1.3	1.5	-19.38	90.39	-7.31	-18.53	13.34	2.52	4.88	3.61	2.33	5.65
5	Ceramic products	-	-	0.6	-	1.3	-	-	211,100.00	4,266.67	9,564.89	-	-	0.58	0.02	4.87
6	Washing machines, dry-clean machines and parts thereof	2.9	3.1	5.1	3.0	1.2	175.05	7.13	65.06	95.13	-58.48	3.23	3.52	4.64	5.37	4.78
7	Refrigerators and parts thereof	3.6	2.7	2.1	1.8	1.1	105.23	-25.78	-20.77	-13.09	-39.89	4.04	3.05	1.93	3.31	4.26
8	Household textile	0.1	1.1	0.7	0.7	0.8	-1.63	1,708.13	-34.08	866.90	19.11	0.07	1.25	0.66	1.26	3.23
9	Chemical products	0.7	0.9	2.0	0.2	0.7	105.27	18.61	128.14	-62.87	192.55	0.82	0.99	1.81	0.41	2.57
10	Prepared or preserved fish, crustaceans, mollusks in airtight containers	3.5	2.8	3.6	2.0	0.7	742.18	-21.87	29.74	101.75	-66.10	3.98	3.16	3.28	3.52	2.55
11	Rice	0.1	0.2	1.6	0.9	0.7	22.82	38.34	863.55	2,091.12	-29.52	0.13	0.19	1.44	1.68	2.54
12	Machinery and parts thereof	2.7	3.2	4.4	1.4	0.7	3.62	18.99	39.04	176.29	-52.27	2.99	3.62	4.02	2.46	2.52
13	Paper	0.8	1.3	0.8	0.5	0.5	22.68	62.49	-42.50	-18.88	-0.15	0.92	1.52	0.70	0.81	1.74
14	Rubber products	0.5	0.8	1.3	0.3	0.4	-9.42	55.40	62.55	-10.69	30.12	0.56	0.88	1.15	0.59	1.65
15	Polymers of ethylene, propylene, etc in primary forms	1.8	2.0	1.3	1.2	0.4	-37.89	9.37	-32.15	90.26	-63.47	2.01	2.23	1.21	2.08	1.63
Total 15 records		74.5	77.6	98.5	50.1	23.1	102.72	4.14	27.04	76.21	-53.94	83.66	88.58	89.90	89.99	88.82
Other		14.5	10.0	11.1	5.6	2.9	54.69	-31.22	10.67	34.33	-47.89	16.34	11.42	10.10	10.01	11.18
Total		89.0	87.6	109.6	55.7	26.0	92.93	-1.64	25.17	70.87	-53.33	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

SOURCE : INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY CENTER WITH COOPERATION OF THE CUSTOMS DEPARTMENT

ประวัติผู้เขียน

นายมาวิน ต้นอรรณวิน เกิดวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2495 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2517 เข้ารับราชการในกระทรวงต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ.
2519 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอัครราชทูต สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงไคโร